

MEDICINA

Nr. 2 (47)

1974

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

MEDICINA

PLGS ŽURNALAS

JOURNAL OF WORLD LITHUANIAN MEDICAL ASSOCIATION

1974 — XII METAI — Nr. 2 (47)

Vyriausiasis redaktorius

Kazys Pemkus, M.D.
1022 Beau Brummel Drive
Sleepy Hollow, Ill. 60118 U.S.A.
Telef. (312) 426 - 2120

Redakcinė kolegija:

M. Vygantas, M.D. — moksliniai straipsniai
Z. Danilevičius, M.D. — mokslas ir mokslininkai
R. Povilaitis, DDS. — odontologija
R. Giniotis, DVM. — veterinarija
G. Balukas, M.D. — PLGS C. Valdybos veikla
J. Juozevičius, M.D. ir V. Tauras, M.D. — korporacijos
L. Sidrys — atžalynas
V. Šaulys, M.D. — okupuotos Lietuvos medicina
L. Žliobienė — moterų skyrius
K. Ambrozaitis, M.D. — mixtūra
A. Labokienė, M.D. — žurnalo estetika
J. Masionis — žurnalo kalba ir korektūra

L. Dargienė — administratore
10326 Kipling St.,
Westchester, Ill. 60153 U.S.A.

Spausdina M. Morkūno spaustuvė
Chicago, Illinois

TURINYS

Redakcijos žodis — Exodus 30 — dr. K. Pemkus	63
Medicinos istorijos Dibžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje fragmentai — dr. D. Jasaitis	64
Širdies - plaučių atgaivinimas — dr. G. Žukauskienė	72
Pirmoji (greitoji) pagalba — dr. A. Grinius	75
Odontologijos skyrius — dr. R. Povilaitis	78
Veikla	80
Atžalynas — stud. L. Sidrys	90
Paminėjimai (gen. dr. V. Nagevičius, dr. St. Biežis)	93
In Memoriam	96
Korporacijos (Gaja ir Fraternitas Lituanica)	100
Medicina okupuotoje Lietuvoje — dr. V. Šaulys	103
Moterų skyrius — L. Žliobienė	107
Kronika	109
Mixtūra — dr. K. Ambrozaitis	117
Virešlis — dail. dr. A. Labokienė-Valis: „Atspindžiai vandenyje“ (medžio raižinys)	

Autoriai, skyrių korespondentai medžiagą prašome siųsti nelaukiant sekančio „Medicinos“ numerio pasirodant. Kai viena medžiaga jau guli spaustuvėje, kita yra intensyviai ruošiama.

Žurnalą „Mediciną“ leidžia PLGS, įsteigta 1913 m. Amerikoje.

Straipsniai ar korespondencijos nebūtinai reiškia leidėjų ir redakcijos nuomonę.

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos, laikraščiai siunčiami redakcijos adresu.

Nepanaudoti straipsniai ar nuotraukos grąžinamos tik iš anksto susitarus.

Rankraščiai taisomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra.

Redakcija prisilaiko tarptautinių „copyright“ taisyklių.

Žurnalas „Medicina“ išeina tris kartus metuose.

Už prenumeratą atsiskaitoma su administratore (per skyrių ar tiesioginiai).

Čekius rašyti „Medicina“.

Prenumeratos kaina 10 dol. metams.

Adresų pakeitimus iš anksto pranešti administratorei.

Grįžęs žurnalas dėl netikslaus adreso antrą kartą nesiunčiamas.

REDAKCIJOS ŽODIS

EXODUS 30

Prieš 30 metų palikome savo kraštą, degantį ir kruviną pačioj laisvės netekimo agonijoje. Išėjome ieškoti šaltinio vandens gaisrui sulaikyti, Tėvynės kruvinam veidui nušluostyti, laisvės troškuliui nuraminti.

Tarsi amžini žydai pasklidome po pasaulį. Nugalėję visas Odisejos kliūtis, pasidarėme sėslūs ir net užmiršome atėjimo tikslo. Gardžios duonos kąsniu, šiltos sriubos šaukštu pasisotinę, užmiršome, kad yra ir laisvė, kurios nepajėgiame net po 30 metų sukramtyti.

30-ties metų pasaulyje išsiblaškymo proga pažvelkime, ką mes, gydytojai, išsinešėme, ką išlaikėme ir ką įsigijome. Išsinešėme porą šimtinių gydytojų (K. Grinių, J. Šliūpą, E. Draugelį, V. Nagevičių, V. Tumėnienę, J. Žilinską, K. Oželį, A. Garmų, K. Buinevičių, D. Jasaitį, B. Matulionį, Vl. Ingelevičių, V. Kanauką, abu paskutinius medicinos fakulteto dekanus J. Meškauską bei P. Kazlauską ir daugelį kitų). Virš šimto iš tų veteranų netekome. Didžiausioji dalis mokslus baigė tremtyje, kur tetą ir dėdę atstojo UNRA ir BALFas, kita vėl dalis mokslus baigė tėvų sunkaus triuso ir pačių naktinio darbo pamainų dėka.

Negalime pasigirti, kad mes būtume labiau vieningi, labiau susipratę, pajėgesni, negu apskritai visa lietuviškoji visuomenė. Mes taip pat padaryti iš tos pačios lietuviškosios medžiagos, su tom pačiom teigiamybėm ir trūkumais. Ir mes turime pakankamai tokių, apie kuriuos nei žinome, nei girdime, kurie gėdinasi net su savo vaikais lietuviškai kalbėti ir lietuviškai problemas spręsti. Ne kartą, bet psichologiniai skirtumai („gap“) vyrauja mūsų tarpe.

Nežiūrint to, iš mūsų reikalaujama proporcingai daugiau. Negalime lengva ranka protestuoti prieš tokį reikalavimą. Mes patys ir visi mūsų tautiečiai didžiujamės V. Pietariu, V. Kudirka, J. Basanavičiumi (ir jų laikais buvo ir surusėjusių ir sulenkėjusių kolegų). Be tradicinio reikalavimo, yra dar kitas. Mes privalome tarti tvirtą žodį prie ligonio lovos (gyvybės ar mirties atveju). Dažnai iš mūsų laukiama tokio žodžio ir visuomeniniuose klausimuose. Bet ne visuomet esame tam pasiruošę. Ne kartą ir ne vienas suklumpame. To dėka ne vienas esame puolami iki visiško suniekinimo, o kiti iškeliami į padanges (deja, ne visuomet už pozityvius darbus). Gaila ir vienu ir kitu. Skaudžiausia, kai puolama (deja, dažnai net neteisingai) iš pasaly, užsidėjusio

anonimo kauke. Iš tikrųjų, dažnai ne puolamojo gaila, bet puolėjo dėl jo tikslų ir sadistinių ginklų. Baimė ima į aukštybes iškeltųjų, kad jie, netekę dirbtinai prikabintų sparnų, vieną dieną nenukristų žemėn. Statybos darbe (ne griovimo) nei šliužų, nei erelių negali būti. Giedojimas requiem suniekinimui ir hosana išaukštinimui yra daugiau negu bet kokios atsakomybės neturėjimo simptomas.

Devintasis PLGS suvažiadimas su dideliu susirūpinimu tarė: „Suvažiavimas kviečia ir pageidauja baigti tarpusavio ginčus tarp pagrindinių mūsų organizacijų: VLIK'o, ALT'o ir Lietuvių Bendruomenės. Mes reikalingi vieningumo, tautiško solidarumo, dialogo atradimo ir meilės tarp visų laisvojo pasaulio lietuvių, norint prasmingai ir efektingai kovoti su Lietuvos pavergėju.“ Ir ką gi. Su gailėsčiu reikia pripažinti, kad dar daugiau skaldomės, dar daugiau tulžies išliejame, dar labiau užleidžiame laisvinimo barus. Net pati spauda, vietoj formavusi visuomenės nuotaikas, pasišovė viską apteršti negatyvios plėtros dūmais. Tam laukiama (kartais ir gana ilgai) patogios valandos, o jau tada su visais spragilais daužosi savaitėmis, mėnesiais, vis tuo pačiu taktu vis tą pačią kompulsyvią neurozės melodiją. Ir LB, VLIK'as, ALT'as ir L.F. ir organizacijos bei partijos juodinami, kiek tik širdis išneša. O ką jau bekalbėti apie pavienius asmenis, kurių tarpe daugelis yra mūsų kolegų. Be aiškinimų aišku, ką tuo norima pasiekti. Nesigilinant, ar tokie raševos atlyginami raudonu honoraru, ar tik patenkinimui savo naivumo ir sadizmo, vis dėlto tai yra baisus auglys tremties organizme. Dar giliau nustumiami į tremties getą ramūs tautiečiai, okupantui praveriamos dar plačiau durys ar tai naivaus „bendradarbiavimo“ ar plakatinio „patriotizmo“ raktu.

Per 30 tremties metų daug atlaikėme. Reikėtų šventai tikėti, kad atlaikysime ir toliau, net savo vidaus bakterijas nugalsime. Darbo dar labai daug, todėl ne laikas smagūriauti erzelynės puotoje. Negi mes nebeturime vadų, kurie išeitų iš savo asmeniško ir partinio kiauto ir atrastų bendrą kalbą bendram tikslui, bendram darbui

„Quo usque tandem abutere, Catalina, patientia nostra?..“

Jūsų,

Kazys Pemkus, M.D.
Redaktorius

MEDICINOS ISTORIJOS DIDŽIOJOJE LIETUVOS KUNIGAİKŠTYSTĖJE FRAGMENTAI

DOMAS JASAITIS, M.D.

Lietuvos medicinos istorijos rašymas nepriklausomybės laikais, galima sakyti, buvo tik užuomazgoje. Nereikia nusiminti ir sielotis dėl atsiradusių spragų. Tuo laikotarpiu lietuvių tauta kūrė istoriją. Jos šviesuomenė nukreipdavo visas jėgas deginančioms problemoms spręsti ir neatidėliojamiems darbams vykdyti. Tačiau tautai svarbu ne tik dabartis, bet ir praeitis, nes kitaip ji nustoja duomenų istorinei perspektyvai nuauti.

Lietuviai mokslininkai tremtyje, sunkiausiose sąlygose bando užpildyti praeityje atsiradusias spragas, nuveikti tuomet neatliktus darbus. Jau daug kruopščiau surinktos ir atspausdintos medžiagos gerokai jas aplopė.

Be to, studijos apie lietuvių tautos istoriją ir daugybinės jos kultūros apraiškas suartina jų autorius ir jų veikalų skaitytojus su pavergta Lietuva. Jų išgyvenimą nostalgiją burtininkiškai paverčia realybe. Tie neregimi saitai neperskiriamai sujungia laisvus ir pavergtus lietuvius, didina jų gebėjimus išlikti lietuviais ir ugdo viltis ir jėgas, kurios neabejotinai priartina Lietuvos išlaisvinimą.

Europoje išmokslinti gydytojai atvyksta į Lietuvą

Vakarų Romos imperijai žuvus nuo barbariškų germanų smūgių, užgeso joje buvę mokslo ir kultūros židiniai. Turėjo praeiti keli šimtmečiai, kol užaugo nauji. Pirmosios medicinos mokyklos įsikūrė Salerno IX amžiuje, Neapolyje — 1224, Bolonijoje — XIII a., Prahoje — 1348, Krokuvoje — 1365. Maždaug tuo pačiu laiku buvo įkurti universitetai Vienoje (1365), Heidelberge (1385), Tuebingene (1436). Tų laikų universitetai nebuvo tokie kaip dabartiniai. Bet vistiek juose susitelkė geriausi įvairių mokslo šakų žinovai. Jie perteikdavo savo mokiniams senovės graikų ir romėnų mokslinius laimėjimus, papildydami juos arabų pasaulio atradimais ir savo patyrimais. Nėra abejonių, kad gydytojai, išėję tas mokyklas ir gavę iš jų medicinos daktaro diplomą,

buvo pajėgūs teikti tobulesnę medicinos pagalbą už tą, kurią teikė visokie liaudies gydytojai. Tad nenuostabu, kad mūsų kunigaikščiai, didikai arba pirkliai piniguočiai pradėjo kviesti tų universitetų išmokslintus gydytojus savo šeimoms gydyti. Pradžioje tokiais gydytojais buvo svetimšaliai — italai, prancūzai, vienas kitas žydas ir vokiečiai.

Užsilikę raštai įrodo, kad kryžiuočiai, didžiojo kunigaikščio Vytauto prašomi, atsiuntė 1400 m. magistrą Konradą, okulistą. Vytautas rašo 1426 ordino didžiajam mistrui: „Mes radome pilyje prie Dubysos jūsų gydytoją magistrą Henrichą, kurį, mums prašant, jūs atsiuntėte. . . Nors, ačiū Dievui, mūsų žmonos sveikatą pataisė, mes visgi norėtume minėtą magistrą Henrichą dar ilgiau pasilaikyti“. (I).

Pirmieji išmokslinti gydytojai svetimšaliai atvykdavo tik pakviesti. Jie paprastai Lietuvoje neįsikurdavo. Vytautas savo gimines ir didikus siųsdavo gydytis į užsienį. Švitrigaila buvo nuvykęs 1402 ir 1424 metais į Marienburgą ir į Rygą gydytis. Tik karalius Jogaila turėjo nuolatinį rūmų gydytoją poną Jokūbą (1414-16). Manoma, kad ir did. kun. Vytautas savo viešpatavimo gale turėjo nuolatinį asmeninį gydytoją. Prie Vytauto, netikėtai susirgusio, dalyvavo gydytojas. Gydytojas iš toliau nebūtų spėjęs atvykti (2).

Penkiolikto šimtmečio gale jau keliolika medicinos daktarų užsieniečių gyvena Lietuvoje. Karalius Kazimieras Jogailaitis turi gydytoją Joną Zaleskį, o įpėdinio Aleksandro sveikatą globojo Jonas Benediktas ir Martynas iš Dušniko. Jiedu gyveno Vilniuje. Vėliau atvykdavo į Lietuvą vis daugiau Europoje išmokslintų gydytojų. Žygimantą Senąjį globojo jo ilgo viešpatavimo metais (1506 - 1548) keliolika daktarų: Jokūbas Ferdinandas Italielis, Albertas Jazu, Rupertas Fink, Tomas iš Kauno ir Aleksandras de Pessentis. Žygimanto Augusto (1548 - 1572) gydytojas buvo Jurgis Joachimasis Ritik-Lauchenasis. Stepono Batoro asmeniniais gydytojais yra buvę Nicolao Bucella, Simonas Simonis ir Simonas Botrinis (Butrimas).

Ir Vilniaus katedros kapitula turėjo XVI šimtmečio gale savo nuolatinis gydytojus, turinčius universitetinius filosofijos ir medicinos daktarų diplomus (3). Jie buvo kapitulos nariai kanauninkai — vadinami *canonicatus doctoralis medicinae*. Jie atlikdavo ne tik bažnytinės administracijos reikalus, bet rūpinosi ir kapitulos narių sveikata.

Pasaulietiniai ir bažnytiniai magnatai-didikai irgi pradeda turėti savo asmeninius užsienyje išmoksintus daktarus. Vilniaus vyskupų XVI šimtmečio gale gydytojais buvo Simonas Milicius ir pagarsėjęs Georgijus Pranciškus Skorina (1490 - 1551) iš Polocko. Skorinas randamas Krokuvos universiteto matrikuluose — „Franciskus de Ploczko, Lithuanus“. Jis vėliau pasirašydavo — Ruthenus. Matyt, tasai apsisprendimas buvo esminis ir rimtas. Yra žinomas jo pareiškimas, kad jis yra užsimojęs „Savo broliams rusams“ (svojei fratii Rusi) atspausdinti šv. Raštą jų kalba — „Rusų Bibliją — Biblija ruska“. Yra neaiškumų dėl jo vardo „Gregorius“. Prileidžiama, kad perrašinėtojai gudai bandė jo krikšto katalikišką vardą Prancišak pakeisti „Gregorius“, kuris buvo padarytas iš žodžio *egregius* (žymus, garbingas) buvusio prie jo vardo ir pavardės (4).

Galingųjų Radvilų daktaras yra buvęs Georgius (Jurgis) Petkūnas, Jonas Šulcas ir Georgio Blandrata (1515 - 1590). Kun. Sapiega patikėjo savo sveikatą daktarui Andriui Grumui, o Eustachijus Valavičius — Simonui Butrimui (Botrinus) (5).

Maždaug tuo pačiu laiku atsiranda Vilniuje ir Kaune medicinos daktarų, kurie niekam netarnauja. Tai privatinės praktikos pradžia. 1584 m. Kaune gyveno med. daktaras Antanas Sneebergėris (Schneberger). Atrodo, kad ir ispanų žydas Solomonas Kalver, Maskvos caro Jono Žiauriojo gydytojas, besigelbėdamas nuo jo pykčio, atbėgo į Lietuvą ir apsigyveno Suvalkų Kalvarijoje.

Medicinos istorikai teigia, kad XVI amžiaus tekmeje Lietuvoje buvo nemažiau 25 Europoje išmoksintų medicinos daktarų. Vėlesniais laikais jų skaičius didėjo. Tačiau jų kiekis pradėjo apčiuopiamai augti tik XVIII a. gale, kuomet buvo įsteigtas medicinos fakultetas Vilniaus akademijoje.

Pirmieji lietuviai medicinos daktarai

Jau minėjau, kad pirmieji medicinos daktarai, atvykstantieji į Lietuvą, buvo svetimšaliai. Tik XVI a. atsiranda ir lietuvių medicinos daktarų. Pirmasis toksai, tur būt, buvo Prancišek Skorina. Jis 1512 m. pelnė Paduvos universitete medicinos ir filosofijos daktarų laipsnius. Prie to, kas

buvo anksčiau apie jį pasakyta, dera pridėti dar keletą sakinių. Skorina, grįžęs į Lietuvą, buvo Vilniaus vyskupų ir Prūsijos hercogo gydytoju. Tapdamas knygų spausdinimo pionieriumi, jis labai nusipelnė savo kraštui. Pradžioje jis įsteigė spaustuvę Prahoje (1517 - 19), o vėliau Vilniuje (1524). Skorinas knygos buvo gudų kalba. Skorina atjaunino senąją slavų cerkvinę kalbą, priartindamas ją prie anų laikų vartojamos gudų kalbos. Tuo būdu jis padarė ją suprantamą masėms. Skorina buvo didis kultūrininkas ir humanistas (6).

Kiek vėliau medicinos ir filosofijos daktarus iš Europos parsivežė Tomas iš Kauno, Vaitiekus (Voicech) Grabauskas (Grabovski), Jurgis (Georgius) Petkūnas (Petkunius), Simonas (Bortinius) Butrimas, Vosylius Hiacintas ir kt.

Tomas iš Kauno daktarizavosi Bolonijoje (1512) ir grįžo į Lietuvą. Tomo iš Kauno medicinos karjerą lydėjo laimė. Jau 1518 m. Žymantas Senasis „už didelius nuopelnus ir meną sėkmingai gydyti žinomą Tomą iš Kauno ir medicinos daktarą“ paskyrė savo rūmų gydytoju, įbajorino, apdovanojo žemėmis su baudžiauninkais ir suteikė jam kitokių lengvatų. Buvo atleistas nuo įvairios valstybinės prievolės ir gavo teisę apsigyventi visuose Lietuvos ir Lenkijos miestuose.

V. Grabauskas (Grobovski) daktarizavosi Krokuvos universitete ir buvo Vilniaus kapitulos kanauninkas.

G. Petkunius (Jurgis Petkūnas) 1530 - 74, lietuvis iš Eisiškės (netoli Vilniaus). Grįžęs į Lietuvą, buvo kurį laiką kunig. Radvilos gydytojas. Vėliau tapo Vilniaus kapitulos kanauninku, o 1567 m. buvo paskirtas Medininkų Žemaičių vyskupu. Jis ėjo ir kitas svarbias valstybines pareigas. 1569 m. buvo priešakyje Lietuvos diplomatinės delegacijos, vedusios derybas dėl Liublino unijos su Lenkija sudarymo. Jis buvo gerokai supasaulėjęs, kaip daugelis renesanso laikų dvasininkų. Gal dėl to vysk. Valančius rašė: „Vysk. Petkunius buvo mokslo vyras, bet nepakankamai dievbaimingas. Jis nesirūpino bažnyčios reikalais, nesisielojo jos rūpesčiais. Jis gyveno Alsėdžiuose ir buvo pramušgalvis medžiotojas. Dėl to Bažnyčia patyrė skaudžių nuostolių. Daug kunigų atsisakė celibato. Bažnytiniai pastatai atiteko liuteronams. Vėl pradėjo įsigalėti stambeldystė. Tačiau yra daug balsų, kurie teigia, kad toksai P. vertinimas yra vienašališkas. Jis paremtas Medininkų prelado Petro Roizijaus subjektyviomis žiniomis. Tačiau jo nuomonės apie žmones nebuvo pastovios, objektyvios, bet situacinės, subjektyvios. Kai J. Petkū-

nas tapo Medininkų vyskupu, tai Roizijus „saldžiai apie jį posmavo pranašaudamas vyskupui geresnę ateitį“. Jis buvo vyskupas vedęs savo avis prie „tyro vandens, saugęs jas nuo nuodingų ir mirtingų žolių“) t.y. Liuterio mokslo). Roizijaus amžininkai teigia, kad R. „be saiko smilkė geradarius, o tiems, kuriuos laikė savo nedraugais, buvo negailestingas“. Mūsų žymus istorikas Z. Ivinskis nėra linkęs J. P. pasmerkti. Savo rašinyje L. E. XXVIII p. 358 - 59, remdamasis gausiais istoriniais šaltiniais, jis sumini visą eilę gerų ir reikšmingų darbų, kalbančių Petkūno naudai.

Dar tenka paminėti S. Simoną Butrimą (Botrinis), kilusį iš Rytprūsių, baigusį Bolonijos universitetą. 1579 m. jis tapo Stepono Batoro daktaru.

Vilnietis V. Hiacintas 1582 m. doktorizavosi irgi Bolonijos universitete. Apie jo medicininę karjerą Lietuvoje nėra užsilikusių žinių. Įdomu pabrėžti, kad vienas iš žinomiausių renesanso epochos medicinos gydytojų Liuteris - Teofrastas Bombastas Paracelsas von Hohenheim irgi buvo kurį laiką Lietuvoje. 1520 m. jis dalyvavo Vilniuje gydytojų mokslo disputuose. Tačiau jam nepavyko apginti savo revoliucinių pažiūrų į ligų kilmę ir farmakologinės chemijos reikšmę. P. atsilankymas Vilniuje parodo, kad Lietuvos gydytojai jau buvo tapę Europos mokslinės bendruomenės dalimi.

Nėra užsilikusių smulkesnių istorinių duomenų apie Europos gydytojus, atvykusius į Lietuvą. Mums nežinoma jų socialinė kilmė. Nežinomi ir motyvai, atvedę juos į mūsų šalį. Tais laikais kelionės nebuvo tokios lengvos kaip dabar. Jos buvo pavojingos ir išlaidžios. Tad vykstantys į tolimą, mažai dar Europai žinomą Lietuvą buvo savotiški nuotykių ieškotojai arba gelbėjosi nuo pavojų. Anų laikų Europoje buvo tikybinės revoliucijos įkarštyje. Vyko kruvini tikybiniai karai. Pradėjo įsigalėti dėsniš „cuius regio eius religio“ (1555). Lietuvoje ir Lenkijoje tarpreliginiai santykiai dar nebuvo kraštutiniai įtempti. Kultūrinė tolerancija buvo būdinga Lietuvai. Tad nenuostabu, kad joje ieškojo ir atrasdavo prieglaudą asmenys besislapstą nuo Italijos ir nuo Ženevos inkvizicijos. Moderniškai išsireiškiant, tos rūšies žmonės gaudavo azyliaus teisę Lietuvoje. Atvykstančių į Lietuvą medicinos ir filosofijos daktarų likimas nebuvo vienodas. Jie visi, tur būt, gerai susitvarkydavo medžiagiškai. Bet tik maža dalis jų iškilo ir savo profesijoje ir kitose žmogiškos veiklos srityse.

Vienas tokių buvo italas Simonas Simonius. Atvykęs į Lietuvą, tapo Stepono Batoro rūmų gydytoju. Jis, dar Italijoje būdamas, virto Kalvino

pasekėju. Dėl to turėjo bėgti. Lietuvoje priėmė liuteronizmą. Kiek vėliau grįžo į katalikybę. S. S. yra audringas renesansinio sukirpimo tipas: bruzdelninkas, keliauninkas, didelis ginčo ir disputų mėgėjas, daugelio filosofinių ir gamtos mokslų veikalų autorius. Išvarė gilią vagą anų laikų Lietuvos ir Lenkijos visuomenės filosofijos baruose. Jis taip pat parašė kelioliką medicinos veikalų. S. Simonius buvo Lietuvos medicininės spaudos pionierium. Jis išspausdino Vilniuje 1584 m. pirmąjį kolektyvinį medicininį veikalą „commentariola medica et physica ad aliquot sripta“ Tais laikais tokie dalykai Rytų Europoje buvo pirmiena.

Jis ir kitas karaliaus rūmų gydytojas italas Nicolas Bucello padarė mirusio Stepono Batoro kūno autopsiją. Tas įvykis buvo nepaprastas tų laikų papročiuose. Autopsija sukėlė ginčus. S. S. kaltino N. Bucellą, kad jis netinkamai gydęs karalių. Pastarasis atsakinėjo ištisomis brošiūromis: „Epistola generosi Domini Georgia Chiancor de morbo et obitu magni Stephani regis Poloniae 1588 ir Refutatio scribli Simonis Simonii 1588“. Atmintinas yra ir medicinos daktaras italas Jurgis (Giorgio) Blandrata (1515 - 1590). Jo skelbiamos teorijos atkreipė į save inkvizicijos dėmesį. Saugumo sumetimais paliko Italiją ir atsidadė Ženevoje, kur viešpatavo Kalvinas ir kur visiems buvo privalomas jo mokslas. Tačiau jis pateko iš ugnies į liepsnas. Ženevoje 1553.X.27 Champel priemiestyje buvo „humaniška“ gyvas sudegintas gydytojas (jis atrado mažąją — pulmonarinę — kraujo apytaką), literatas, teologas, žymus krikščioniško renesanso atstovas Serveto Miguel. Blandrata ir čia nerado ramybės. Kalvino inkvizicija buvo nemažiau įtari ir priekabi. Bl. skubiai išvyko ir ieškojo saugumo Lietuvoje. Čia atvykęs, jis tapo kunig. Radvilos Juodojo asmens gydytoju. Blandrata buvo visapusiškai ir giliai apsišvietęs ir plačių polėkių asmuo. Dėl to jis greitai įsijungė į šalies visuomeninę ir politinę veiklą. Jis aktyvus dalyvis tikybinių disputų ir net konfliktų. Tačiau protestantų ir kalvinų tvanui pradėjus atslūgti Blandratos asmeninis saugumas ir Lietuvoje pasidarė neužtikrintas, ir staiga jis išvyko į Vengriją.

Dar suminėsime Paduvos universiteto auklėtinį Del Medigo Josef Salomo ben Elijahu (1591-1655). Tai plataus masto gydytojas, mokslininkas, nenuorama, teisybės ieškotojas. Prieš pradėdamas medicinos studijas, buvo išėjęs Talmudistų mokyklą Kretoje. Vėliau tapo Galileo mokinys ir pasekėjas. Bandė Kabałą suderinti su Koperniko pasaulėvaizdžiu. 1616 m. nuvyko į Kairą (Egiptas), iš ten į Konstantinopolį ir 1620 m. pasiekė Lenkiją - Lietuvą. Tapo

Kristupo Radvilos asmeniniu gydytoju Nesvyžiuje. Bet ir čia ilgai neužsibuvo. Jau 1628 m. jis Amsterdame. Ten ir mirė. Paliko daug raštų hebrajų kalba ir įdomius užrašus iš savo gyvenimo Lietuvoje (L.E. IV. 428).

Išmokslintų Europos universitetuose diplomuotų medicinos daktarų senobinėje Lietuvoje buvo labai nedaug. Be to, jie buvo susitelkę Vilniuje ir Kaune arba provincijoje didžiūnų rūmuose. Tad jie negalėjo pakelti bendro šalies gyventojų sveikatingumo lygio. Vis tik jų buvimas turėjo didelės reikšmės kraštui. Jų įtakoje empirinė liaudies medicina praturtėjo ir teoretinėmis žiniomis ir praktiškomis priemonėmis. Neabejotina, kad tie medicinos daktarai, matydami sveikatingumo apverktiną būklę krašte ir dėl to kylančią žalą, stengėsi įtikinti šalies valdovus ir didikus, kurių gydytojais jie buvo, kad jie kovotų su tais neigiamais reiškiniais.

Chirurgai, cirulninkai, pirtininkai

Tenka susipažinti ir su kita Lietuvos kunigaikštijos gydytojų rūšimi. Anksčiau aprašyti diplomuoti medicinos daktarai buvo vidaus ligų gydytojais. Tais laikais universitetuose chirurgijos (cheir - ranka, ergon - darbas) nemokė, jie jos nežinojo ir nepraktikavo. Tuo būdu už jų veiklos ribų paliko labai plati įvairių ligų gama — galima sakyti, visos išorinės ligos. Tą tuštumą užpildė populiarūs pirtininkai, vannotojai, pėrikai. Jiems konkurenciją darė gydančių žolių žinovai ir kraujaleidžiai. Labiausiai iš nediplomuotų gydytojų būdų buvo prasimušę barzdaskučiai - cirulninkai. Ilgainiui jie pasirinko savo specialybe chirurgiją. Šioje srityje jie tiek įsigalėjo, kad lotyniškas terminas: „chirurgija“ buvo išverčiamas į vietines kalbas „cirulnykystė“ (V. M. op. cit. 28, 41).

Visos profesijos viduriniais amžiais Vakarų Europoje buvo susiorganizavę į cechus - brolijas, savotiškas profesines sąjungas. Ir tenyškščiai cirulninkai - barzdaskučiai - bolberiai - barberiai - buvo susitelkę į tokią broliją. Panašiai pasielgė ir Vilniaus cirulninkai. Savo neaiškią teisinę padėtį jie veržėsi sustiprinti karaliaus ir didžiojo kunigaikščio patvirtintais statutais.

Pirmąjį Vilniaus chirurgų - cirulnykų brolijos statutą patvirtino karalius Žygimantas 1509 m. Jame aptarti meistrų, pameistrių ir mokinių santykiai. Nustatyti profesinės ir draugijinės etikos pradai. Brolijos nariai neprivalo kenkti vienas kitam darbe. Neturi šmeižti kitų brolijos narių. Sunkiems ligoniams pasitaikius, meistras, jei yra reikalo, privalo tartis su kitu meistru. Už nepildymą tų nuostatų nusikaltęs

sumoka brolijai vaško akmenį (40 svarų). Nariai turi saugoti brolijos vardą, gerbti mirusius narius ir šelpiti mirusių narių našles. Statuto §15 griežtai draudė bet kokius ryšius ir santykius su pirtininkais - cirulnykais, net negalėjo mokyti jų vaikų. Tarp chirurgų - cirulnykų ir pirtininkų ėjo visą laiką žiauri kova, nes ir pastarieji norėjo užsiimti chirurgija ir barzdaskutyste. Ta kova vyko teismuose. Kai kada persimesdavo į gatvės ar miesto aikštę ir virsdavo triukšmingais ginčais ar muštynėmis, kurių metu net nosis priešams nupiaudavo. (V. M., op. cit. 31).

Pasaulinė ir bažnytinė valdžia bandė įsakais nustatyti abiejų pusių teises ir darbo sritis. Pirtininkams buvo leista nuleidinėti kraują, statyti taures, nupiauti nuospaudas ir skusti. Taip atsirado pirtininkai - cirulninkai. Bet tai visa jie galėjo daryti tik pirtyje. Jiems buvo uždrausta iškabinti prie pirties ar prie savo buto chirurgų ženklą - varinį dubenį. Jie buvo įpareigoti pasikabinti pirties ženklą — lygiašonį raudoną kryžių baltame dugne.

1509 m. statusas nustatė mokymosi laiką į chirurgus keturis metus: trys metai mokyns ir vieni metai pameistris. 1639 m. pasirošimas buvo pailgintas iki 12 metų: trys metai mokinio stažui, šeši metai specializacijai pas įvairius meistrus, vis kituose miestuose ir net kraštuose, ir trys metai pas vieną meistrą Vilniuje. Tik išlaikę egzaminus ir gavę meistro laipsnį galėjo atidaryti savo cirulnę.

Chirurgai - cirulninkai statė taures, darė enemas, vonias, masažų (braukymą), nuleisdavo kraują. Jų kompetencijai priklausė ir plačių žaizdų — lūžusių kaulų ir vidurinių organų sužalojimų gydymas.

Jie atidarydavo ir gydė pūlinius, pašalindavo paviršutinius auglius. Atitaisydavo išnirusius kaulus, tvarstė lūžusius kaulus ir amputuodavo galūnes.

Jiems buvo uždrausta daryti katarakto, akmenų pašalinimo ir trūkio (hernia) operacijas. Jie gydė odos ir veneros ligas, gydė dantis ir juos raudavo. Jie gamino trauklapius, tepalus ir įvairius miltelius.

Chirurgai - cirulninkai buvo teisiniai ekspertai. Jų duodami pažymėjimai turėjo lemiančios reikšmės teismo sprendimams.

Karo metu jie žygiavo su kariuomene ir teikė susirgusiems ar sužeistiems kariams med. pagalbą.

Lietuvos chirurgų - cirulnykų vardas buvo aukštai vertinamas. Jie, patekę į Maskvos nelaisvę, noriai buvo kviečiami į tarnybą.

Cirulnykų - chirurgų teisinę padėtį labai sustiprino Žygimanto Augusto raštas (1552.XII.25). Jame karalius jų cechą tituluoja Contubernium seu Universitas chirurgorum. Antspaude matome įrašą Fraternitas Chirurgorum Vilnensium. Žygimanto Augus-

to raštas pabrėžia išimtinę teisę Brolijos nariams praktikuoti chirurgiją Vilniuje. Jiem atiduota teisė ruošti ir aprobuoti naujus chirurgus. Steponas Batoras savo rašte (1584) gresmingai pabrėžia, kad niekas d. Lietuvos kunigaikštystėje neturi teisės užsiimti chirurgine veikla, o tik Contubernijos nariai. Ir tik jie vieni gali steigti naujas cirusines, kuriose ne tik kerpami plaukai ir skutamos barzdos, bet ir teikiama chirurginė pagalba. Už nevykdymą tų nuostatų gresė kalėjimas ir turto konfiskacija. Tokiu cirusiūnų garbinga padėtis truko beveik 300 metų.

1781 m. Vilniaus universiteto medicinos fakultetas pradėjo dėstyti, kaip ir kiti Europos universitetai, teorinę ir praktinę chirurgiją. Ji padaryta savarankiška mokslinė disciplina. Išleidžiami gydytojai yra aukštų kvalifikacijų — jie paruošti dirbti ir vidaus ligų srityje ir chirurgijoje. Mažamoksliai cirusiūnai negalėjo išlaikyti konkurencijos. Ilgainiui iš jų išsivysto feldšerių profesija.

Vaistinės

Gydytojas be vaistinės netenka daug reikšmės, o jo patarimai ir receptai lieka benaudžiai. Nėra duomenų, įrodančių vaistinių buvimą Lietuvoje iki XV amžiaus galo. Manoma, kad valdovų ir didikų asmeniniai gydytojai buvo pirmaisiais vaistininkais.

Kng. Jogailos pinigines apyskaitose minimas vaistininkas Andrius ir: „daktaras misteris Jokūbas“. (V. M., op cit., 60). Abudu gyveno Krokuvoje. Matomai, Lietuvoje tuo laiku vaistinių nebuvo, nes kung. Vytautą aprūpindavo vaistais jau minėtas Andrius arba Rygos vaistinės. Net 1506 m., kuomet d. kung. Aleksandras laikinai reziduojęs Vilniuje, mirtinai susirgo, tai Balinskis atgabeno skubos keliu vaistinę iš Krokuvos. Gal tasai nelemtas įvykis paskatino Aleksandro įpėdinį nupirkti Vilniuje žemės sklypą ir ten pastatyti namą vaistinei. 1523 m. tas pats karalius Žygimantas išleido įsaką dėl periodiško vaistinių tikrinimo.

„Kadangi daugelis vaistų pirklių, neturėdami visų gydymui reikalingų medžiagų, jas pakeičia kitomis, o taip pat vaistus gamina iš užsigulėjusių ir išsikvėpusių medžiagų ir kadangi dėlto daugelio žmonių sveikata atsiduria pavojuje, todėl nutariama ir įsakoma: medicinos daktarai, gyvenantys miestuose, kur yra vaistinės, paeiliui privalo atidžiai tikrinti vaistines ir vaistų sandelius vieną kartą per metus. Patys vaistininkai, žinodami, kad gali netekti vaistinės, įsipareigoja daktarams visą išdėstyti ir parodyti. Ypačiai užsispyrusius vaistininkus, neturinčius net būtiniausių vaistų, daktarai, pasiremdami mūsų potvarkiu, privalo išvilkti viešumon ir pašalin-

ti“. (Z. Gasiorowski. Zbiór wiadomości do historii sztuki lekarskiej w Polsce Tom I, Poznań, st. 165, cit. V. M., 61).

Jau XVI šimtmečio viduryje Vilniuje buvo keliolika vaistinių. Užsilikę raštai rodo, kad 1555 m. Vilniaus Katedros kapitula ir 1569 m. Vilniaus vyskupas jau turėjo savo vaistines.

Vilniū sekė kiti miestai. Pirma vaistinė Kaune atsiradė 1540 m., o XVI gale jau buvo trys. 1655 m. Tomas Čenčeris atidarė pirmą vaistinę Kėdainiuose. XVIII a. įsikūrė vaistinės Šiauliuose ir Telšiuose.

Vaistinių pagrindinis uždavinys buvo paruošti gydytojų nurodytus vaistus ir prekyba vaistų medžiagomis. Retkarčiais vaistinės atlikdavo ir kitų rūšių darbus: karaliaus dvarui gamindavo saldumynus ir skanėstus.

Senobinių vaistinių inventoriai primena dabartinių JAV vaistines. Vienos vaistinės Kaune padarytas inventorius (1607) rodo, kad tik 30% buvo vaistai, o kitus sudarė užjūrio skanėstai, įvairių rūšių cukrus (jis tuomet buvo atvežamas iš Indijos per Aleksandriją ir Veneciją), saldainiai, saldumynai, prieskoniai ir t.t.

Tų laikų vaistinės buvo cukrainės, o taip pat kolonialinių prekių krautuvės. Ji buvo cheminė laboratorija, dirbtuvė — kurioje liejo žvakes, darė muilą, paraką, kljus, dažus ir t.t. (V. M. op. cit., 63). Vėliau joje atsirado spiritas, likeris ir pan. Vaistinės buvo savo rušies baras, kuriame žmonės mielai susitikdavo, užkąsdavo, išgerdavo ir atlikinėjo įvairius reikalus. Vaistinės ir tais laikais nešė didelį pelną.

Šalia vaistų, kurių gydymas savybės buvo iširtos ir patikrintos, jose buvo daug kitokių tariamai gydančių medžiagų. 1607 m. vienos Kauno vaistinės inventoriuje randama 15 svarų egipto mumijų. Vaistinėse taip pat randami gydantys brangakmenys, gyvačių taukai, vilkų tulžis ir kepenos džiovintos išmatos, žmogaus kaukuolė, pakaruoklio kraujas ir t.t.

Vaistininkai, nors neprivalėjo baigti universitetą ar kurią kitą profesinę mokyklą, buvo išsiprūsinę ir apsišvietę. Buvo tikrinama, kad apsisprendę eiti į vaistininkus būtų raštingi ir šiek tiek mokėtų lotynų kalbos. Pasiruošimas ir kelias į vaistininkus buvo sunkus ir ilgas. Pradžioje, 2 - 3 metus reikėjo atlikti įvairius juodus darbus ir eiti į mokyklą, kurioje buvo mokomi teoriniai dalykai. Tapęs pameistriū, mokinys dirbdavo toje pat vaistinėje kelerius metus, bet už atlyginimą. Vėliau pameisteris turėjo dirbti keliolika metų įvairių miestų vaistinėse. Norint tapti meistrū - vaistininku, reikėdavo 15 metų stažuotis. Tik tuomet jis galėdavo gauti karaliaus

arba magnato - didiko specialų leidimą vaistinei įsteigti.

Vilniaus universitete 1785 m. pradėta skaityti farmacijos kursą, o 1810 jame buvo atidaryta farmacijos ir farmakologijos katedros.

Špitolės

Platesnių masių gyventojų sveikatingumui didesnės reikšmės turėjo atsiradimai špitolių, iš kurių ilgainiui išaugo ligoninės. Pirmą špitolė Lietuvoje (Vilniuje) — šv. Jobo ir Marijos Magdalenos vardo buvo pastatyta medicinos ir filosofijos daktaro Martyno iš Dušniko rūpesčiais 1514 m. Matomai, laikas tai idėjai įgyvendinti buvo pribrendęs, labai greitai tokių špitolių atsirado Kaune, Joniškėje, Kretingoje, Jiezne, Alsėdžiuose, Raseiniuose ir kitose labiau apgyvendintose vietovėse.

Dažniausiai jų steigėjais buvo pasaulietiški ir dvasiški feodalai. Plačiau į tą labdarybės darbą buvo įsijungę bažnytinės ir vienuoliškos įvairių tikiybinių bendrijų - katalikų, stačiatikių, protestantų, žydų — organizacijos.

Vyriausybė labai retai kišosi į tą sritį. Štai vienas, bet geras tos intervencijos pavyzdys. 1536 m. karalius Žygimantas I davė raštą — privilegiją anų laikų pagarsėjusiam veikėjui Ulrichui Gozijui pastatyti per Nerį prie Vilniaus tiltą. Karalius už duotą koncesiją įpareigojo Gozijų dalį pajamų skirti naujos špitolės statybai ir jos išlaikymui. Taip išaugo 70 lovų šv. Trejybės špitolė Vilniuje.

Globa špitolėse buvo teikiama be užmokesčio. Jas finansavo labdarybės būdu sukauptos lėšos. Špitolės steigėjas pastatydavo patalpas, jas įrengdavo ir aprūpindavo ištekliais. Fundatorius užrašydavo špitolei, „ant amžių“ pastovias pajamas. Vėliau atsirasdavo daugiau aukotojų. Špitolių išlaikymui buvo nuolatos renkamos aukos. Tą darbą atlikdavo vienuolių „Dievo Kūno brolija“.

Vyriausybė atiduodavo špitolių išlaikymui nu-sižengusių įstatymams pirklių prekes. Kai kurios špitolės valdė didelius kapitalus, namus ir žemės plotus. Pvz.: Bonfratų špitolė Vilniuje valdė keletą namų ir dvarų. Savičo špitolė turėjo ištisą valsčių su 94 ūkiais ir 510 baudžiauninkų. Jai taip pat priklausė dar 4 dvarai su baudžiauninkais ir stambūs kapitalai. Špitolės namus ir žemes nuomuodavo. Kapitalus skolindavo. Kai kurios špitolės turėjo pelningas įmones - karčiamas, spirito varyklas, viešas pirtis. Špitolės priešakyje buvo kunigas arba vienuolis.

Špitolių pagrindinis uždavinys buvo ligonių globa, bet negydymas. Į špitolės priimdavo elgetas, luošus, paliegelius arba nepagydančiąs sergančias

pvz. epileptikus ir pan. Gydomo elemento jose beveik nebuvo. Tik kai kurių špitolių veikla nuėjo kita kryptimi — prieglaudinė dalis mažėjo, o gydanti — didėjo. Tokios špitolės buvo šv. Roko, Savičo ir žydų Vilniuje, o Kaune — šv. Gertrudos. Šv. Kryžiaus špitolė Vilniuje, kurią įsteigė vysk. A. Voina 1635 metais, nuo pat pradžių pradėjo veikti kaip ligoninė - infirmarija.

Jos uždavinys buvo „ligoniams ir netekusiems sveikatos žmonėms teikti rūpestingą gydymą“. Jos pacientai nėra seni, paliegeliai, bet daugumoje jauno amžiaus žmonės. Jie ilgai neužsibūna. Bet pagiję skuba grįžti į darbą. Infirmarija turėjo 16 lovų, bet jų neužtekdavo. Ligoninių skaičius dažnai pašokdavo iki 40. Vidutinis mirtingumas buvo 20%. Šv. Kryžiaus ligoninėje diplomuotų gydytojų nebuvo iki XIX a. Gydymą atlikdavo patys vienuoliai. Vais-tams buvo išleidžiama tik 0.4 - 0.8% biudžeto. (S. Rosrak, Bonifratrzy w Wilnie, Wilno, 1928, 77).

Bonifratrų ligoninė iš kai kurių ligonių ėmė mažą mokesť. Vilniaus amatininkų cechai buvo pasirašę sutartis dėl gydymo savo ligonių.

1705 m. geraširdis Jon. Jarulavič, pardavęs visus savo turtus, įsteigė mažą špitolę, kurios likimas labai nepaprastas. Jos uždavinys turėjo būti „ligonius, neturinčius iš ko gyventi, voliojančiuosius prie miesto sieną, surinkti, juos išlaikyti ir gydyti“. Jos įkūrėjui maro epidemijos metais (1706 - 08) mirus, špitolę perėmė vienuoliai rokitai, o ligoninė gavo šv. Roko vardą. Ji tapo ligoninė - izolatorium. 1799 m. ji buvo įjungta į Bendrąją Vilniaus ligoninę. (Pamiernik Wilenskiego Towarzystwa Lekarskiego, 1925, zeszyt 2,69). Varnių ir Alsėdžių špitolės irgi buvo paverstos į psichinių ligonių izolatorius.

Ligoninės

Gyvenimas parodė, kad špitolės tik dalinai išsprendžia stacionarinę ligų gydymą. 1775 m. Lietuvos - Lenkijos seimas įkūrė Špitolių komisiją. 1791 m. statistika parodė, kad Lietuvoje veikė 194 špitolės su 2159 lovomis. Tačiau gydymo reikalui turėta 14 - 16 lovų Bonfratrų ir 20 lovų Rokitų vienuolių špitolėse. Pradėta špitolių reforma. Vilniaus univ. prof. Augustas Becu, teoriniai grindė ir skatino špitolių pertvarkymą ir ligoninių steigimą. Jo paskelbta tobulų špitolių teorija yra kelias į ligoninių steigimą. „Špitolės privalo kiekvieną sergantį, kuris nesugeba gerai susitvarkyti, kiekvienu metu priimti ir suteikti jam įmanomą pagalbą. . . ligonis privalo turėti sąlygas, įgalinančias skubiausiai atgauti sveikatą. . . špitolių uždavinys nėra paliegelį globa, bet liaudies susirgimų sumažinimas, nes jie gresia

visuomeniškam sveikatingumui.“ (Dzieje Dobroczynosci, Wilno, 1820, cit. V. M., 85).

Pirmausia (1792 m.) buvo reformuota didžiausia Lietuvoje Savico špitolė. Ji turėjo virš 150 globojamųjų - daugiausia našlaičių vaikų ir pamestinių. Joje gydytojų nebuvo. Vaikai buvo perkelti į naują kaimynystėje įsteigtą špitolę - prieglaudą „Kūdikėlis Jėzus“. Į iškeltų vaikų vietą buvo įsakyta priiminėti ligonius. Taip gale XVIII a. Lietuvoje atsirado pirmoji didžiulė ligoninė. 1799 m. Špitolių Komisija reorganizavo ir kitas špitolės. Šv. Jobo ir Marijos Magdalenos (1518), šv. Trejybės (1536), šv. Roko (1705) ir keletas kitų špitolių buvo uždarytos. Uždarytųjų špitolių inventorių ir turtai buvo perduoti naujai Bendrajai Vilniaus ligoninei šv. Pilipo ir šv. Jokūbo vardo. Joje buvo 200 lovų globai ir 50 gydymui. Bendroji ligoninė turėjo gydytoją, du gyd. padėjėjus, feldšerį ir slaugytojus.

Špitolinės Komisijos potvarkiu neturtingi turėjo būti laikomi špitolėse be užmokesčio, o pasiturintys — mokėti.

Kaimas tais laikais neturėjo ligoninių. Tik pradžioje XIX a. kai kurie pažangūs didikai atkreipė į tai didesnę dėmesį. Nedidelės ligoninės įsteigė Karpis — Joniškėlyje, grovas Tiškevičius — Biržuose, kung. Oginskis — Rietave.

Sanitarinė būklė

Viduramžiais per Europos erdvę dažnai prasuoliuodavo zovada apokaliptiniai žirgai, atnešdami įvairių ligų epidemijas. Baisiausia iš jų maras — juodoji mirtis — maro pavietrė. Karavanai grįždami iš Turkestano ar Persijos parnešdavo į Bagdadą, Aleksandriją, Konstantinopolį ne tik šilkus ir kitus pra-

bangos dalykus, bet ir maro daigus. Laivai, grįždami iš Indijos su cukrum, įvairiais prieskoniais, brangiais audiniais, parveždavo į Genują, Veneciją, Konstantinopolį, Dancigą žiurkes, apsikrėtusias maru, kurį žiurkių blusos perduodavo sveikiems žmonėms. O toliau juo apsikrėdavo žmogus nuo žmogaus, nuo ligonių drabužių, nuo apkrėstų indų ir t.t.

Maras Lietuvoje buvo nuolatinė mirtį atnešanti viešnia. Kraševskis Vilniaus istorijoje teigia, kad laike 1419 - 1710 maras buvo Lietuvoje 22 kartu, t.y. kas 15 m. (Kraszewski J., Wilno od początku jego do roku 1750, Wilno, 1840 - 42). XVI a. traukėmeje siaubingi marai buvo Lietuvoje 14 kartų t.y. kas 7 - 8 metai (V. M., cit., 67).

Kiekviena epidemija nugalabindavo dešimtis tūkstančių žmonių. Tuomet gimė suplikacijos — „nuo maro, bado, ugnies ir karo — išgelbėk mus

Viešpatie“. Žiauriausia maro epidemija V. Europoje buvo 1345 - 50 m. Ji išžudė 25 - 30% visų gyventojų. Tą patį galima pasakyti apie 1552 - 56 m. maro epidemiją. Tačiau daugiausia biologinės žalos Lietuvai padarė 1710 - 11 m. pavietrė. Ji palietė visą Lietuvos erdvę. Jos metu išmirė daugiau 35% visų gyventojų (L.E. XVII, 276).

Mažoje Lietuvoje mirė 127.762 žmonės, liko tuščių 8.411 ūkių. Kurfurstas Vilhelmas atgabeno iš Zalcburgo 11.000 kolonistų į M. Lietuvą. (W. Sahn, Geschichte der Pest in Ostpreussen, 1905 R. Wittram, Baltische Geschichte 1954, 125, 280).

Panašiai buvo ir Lietuvos didžiojoje kunigaikštystėje. Gardino ekonomijoje atsirado 80 tuščių kaimų, o Šiaulių ekonomijoje — 58 k., Vilniuje keli tūkstančiai namų neteko savininkų. (M. Hryszkewicz, Mūsų Senovė 1922, 822).

Beveik visuomet marą lydėjo badas — kartais prieš epidemijos pradžią, o dažniausiai jos gale. Neretai badas daugiau nužudydavo nei maras. Duoną kepdavo iš sumaltų medžio žievių, stogo šiaudų ar įvairių džiovintų žolių. Šunys, katės, pelės, žiurkės, varlės buvo skanėstas. Plito kanibalizmas. Iškasdavo neseniai palaidotus arba pagrobdavo mirtimi nubaustų lavonus nuo kartuvių.

Maro pavietrės nužudė kelius šimtus tūkstančių lietuvių. Jei prie jų pridėti žuvusius kovose prieš kryžiuočius (P. Pakarklis skaičiuoja 700.000) ir slavus — tai suprasime, kodėl mūsų geopolitinė erdvė katastrofiškai susiaurėjo.

Pavietrės paraližavo valstybinį, ekonominį ir visuomeninį gyvenimą.

1552 m. dėl epidemijos neįvyko Vilniuje didžioji mugė. 1543 - 46 nesusirinko seimas. 1588 - 89 buvo uždarytas Vyriausiasis Tribunolas. Beveik visuomet buvo uždarytos mokyklos. 1588 m. pasišalino iš Vilniaus katedros kapitula, o 1657 net Vilniaus magistratas.

Negalima abejoti, kad maro pavietrės lydėjo dėmėtoji ir vidurių šiltinės, paratyfai ir kitos apkrečiamos ligos.

Vyriausybė bandė kovoti su maro epidemija. Pastangos buvo bergždžios, nes ligos priežastys nebuvo žinomos. Šiek tiek gelbėdavo ligos židinių izoliacija ir įtartų apsikrėtusių karantinavimas. 1416 Jogaila neleido atvykti Dancigo pasiuntinybei į Lietuvą. Lietuvos vyriausybė, gavusi žinias apie pasirodžiusią ligą kai Ryninėje valstybėje, uždarydavo valstybės sienas. Prie tarptautinių kelių pastatydavo ginkluotas užkardas. Susirgusių namus apsupdavo ištisos paros kordonais. Epidemijai artėjant prie Vilniaus, visi miesto vartai buvo uždaryti ir jų raktai atiduodami miesto valdybai. Palikdavo atvi-

rus tik vienus vartus. Ten stovėdavo sargybiniai ir nepraleisdavo nė vieno iš apkrėstos srities. (V.M., op. cit., 69).

Tarp priešepideminių nuostatų buvo ir patarimas tuojau surašyti testamentą.

Tokia pat tragiška būklė buvo ir Vakarų Europoje. Ir ten žmonės maro metu mirdavo, kaip musės gaišta rudenį. Kas galėdavo bėgdavo iš miestų ir pagauti neviltes dažnai keldavo orgijas. Tik prisiminkime Dekameroną ir Puotą maro metu.

Be tų didžiųjų epidemijų, Lietuvos žmonės sirgdavo avitaminoze, įvairiausiomis plaučių ligomis, odos ligomis. Daug kas turėjo žarnų kirmeles. Pasirodė prancūzų liga — sifilis. Rytinėje kunigaikštystės dalyje, ypačiai Pinsko balose, buvo labai paplitusi galvos plaukų liga — koltunas (*plica polonica*). (Schulze Ch. F. „Kurze Nachrichten einiger besonderer Zufälle. . . in Konigreich Phien und Herzogtm Lithauen“, Dresden, 1754; W. Szumowski, No co najwięcej chorowali nasi pradziadowie, Archiwum historji i filozofiji medycyny Poznan 1929, 178).

Sveikatingumo apsauga ir viešoji sanitaiva Lietuvoje nebuvo tobula ne dėl to, kad valstybė būtų tuo nesirūpinusi, bet dėl to, kad anų laikų mokslas dar nebuvo suradęs ligų priežasčių ir priemonių joms išvengti arba jas nugalėti. Bendrai imant didžiosios kunigaikštystės laikais, ji, mažai atsilikdama nuo V. Europos, žygiavo. Jau XVI - XVII a. Vilniuje veikė viešosios pirtys, viešasis vandentiekis, buvo grįstos gatvės, šaligatviai. Vandentiekį įrengdavo miestas savo lėšomis, bet gyventojai mokėdavo už sunaudojimą vandens.

Veikė budri mėsos kontrolė. Už parduvinėjimą nesveikos mėsos grėsė stambios piniginės baudos. Sanitarinę priežiūrą vykdė miesto gyventojai, vadinami „stadtfizikai“. XVII a. Kaune stadfiziku buvo Bazelio univ. med. daktaras Mykolas Rurok'as.

Miestuose namų statyba irgi buvo vykdoma atsižvelgiant į anų laikė urbanistinius reikalavimus. (Žygimanto I edikas, 1536.IX.9 P. Dubinski, Zbior praw i przywileiow, Wilna, 1788, 58 - 69).

Suglaudžiant galima pasakyti, kad sveikatos apsauga ir viešosios sanitarijos būklė Lietuvoje mažai kuo skyrėsi nuo jos V. Europos valstybėse. Jose irgi dažnai siautė maro ir kitos pavietrės. Mirtingumas buvo didelis. Vidutinis gyvenimo amžius buvo trumpas.

Sveikatingumo reikalams vadovauti ir derinti, kaip jau esu minėjęs, 1775 m. buvo pašaukta gyveniman Špitolių komisija. Dar didesnės reikšmės turėjo tais pačiais metais atidaryta Medicinos mokykla Gardine ir Vilniuje. Akademijoje pradėjusi veikti žmogaus anatomijos katedra. Ir galop 1781 m. Vyr.

Med. Kolegija tapo taip seniai laukiama ir reikalinga medicinos fakultetas. Jis 1785 m. suteikė pirmą med. daktaratą Lietuvoje. Tos reformos būtų turėjo didelės teigiamos reikšmės Lietuvos sveikatingumui. . . Tačiau Lieuvos - Lenkijos valstybė 1795 m. žuvo. Beveik visa Lietuva atiteko Rusijai. Lietuvos reikalus pradėjo tvarkyti svetimieji.

Rusija, okupavusi Lietuvą, mažai sielojosi sveikatingumo ir mokslo reikalais. Ji uždarė Vilniaus universitetą, Vilniaus gydytojų draugiją. Panaikino centrą, kurie ugdė med. mokslą ir mezgė artimesnius santykius su V. Europos mokslo įstaigomis ir kurie ieškojo kelių sveikatos ir sveikatingumo apsaugos reikalus palenkti visos tautos naudai. Tie Rusijos žygiai atnešė daug neatlyginamos ir neatitaisomos žalos mūsų tautai. . .

BOBLOGRAFIJA:

V. G. Micelmacheris, Medicinos istorijos Lietuvoje Apybraižos. Leidykla „Medicina“ Leningrado skyrius, 1967. Veikalas parašytas rusų kalba. Išnašose žymimas V. M. I, 2 - V. M.: psl. 19, 3, 4, 5 — V. M. psl. 20, 6 - V. M., psl. 23.

1579 m. pradėjo veikti Vilniaus universitetas (*Academia et Universitas Vilnensis*). Vėliau jėzuitai turėjo įsteigę kolegijų Kražiuose, Nesvyžiuje ir kt. 1762 - 1784 m. Gardine veikė medicinos mokykla, ligoninė ir botanikos sodas.

Gardino medicinos mokyklos palikimas perėjo Vilniaus universitetui. Baudžiauninkų vaikai buvo verbuojami „nekilniems“, bet naudingiems mokslams. Iš turtingųjų mediciną atsirado nedaug studijuojančių (psl. 86).

1773 m. Jėzuitų ordinas buvo uždarytas, Vilniaus akademija virto Liet. Didž. Kunigaikštystės vyriausioji mokykla Edukacinės Komisijos žinioje, vėliau pavadinta Vilniaus Vyruausiają mokykla, o 1803 m. Imperatoriškuoju Vilniaus universitetu, kuris išsilaikė iki 1832 m. Med. fakultetas buvo paverstas Vilniaus Med. — chirurgijos akademija, kuri 1840 - 42 m. buvo visai uždaryta. Medicinos mokslo darbai buvo tęsiami Vilniaus Medicinos draugijos, įsteigtos 1805 m., turėjusi daug įtakos visai Rusijos imperijai. Tai dr-jai priklausė net žymūs rusų medikais mokslininkai, kaip N. Piragovas ir D. Mendeljevas.

ŠIRDIES - PLAUČIŲ ATGAIVINIMAS

E. MICKEVIČIŪTĖ-ŽUKAUSKIENĖ, M.D.

Širdies-plaučių atgaivinimas gali būti pradėtas visur, ne vien ligoninėje. Širdies ar plaučių veikimo nustojimo priežasčių yra daug, iš kurių paminėtini prigėrimas, nukraujavimas, oro takų užkimšimas, anglies monoksido apsinuodijimas, elektros srovės smūgis, per didelis kiekis vaistų ar anestezijos, širdies infarktas ir kitos priežastys.

Pagrindiniai širdies - plaučių atgaivinimo principai yra:

1. Atgaivinimas turi būti pradėtas tuojau — kuo greičiausiai.
2. Darbavimosi planas ir personalo kooperacija yra būtini dėl sėkmingo gyvybės atgaivinimo.
3. Nebandyti atgaivinti kiekvieno mirštančio žmogaus, kaip seno vėžiu apimto paciento.

Nustojimas ar didelis nuslopimas kvėpavimo ir cirkuliacijos sudaro reikšmingą krizę, kurios greitas atpažinimas yra būtinas. Atstatymas širdies ir plaučių veikimo yra proporcingas greitam pradėjimui atgaivinimo proceso.

ISTORIJA

1892 m. Maas Vokietijoje sėkmingai atgaivino ritminiais krūtinkaulio (sternum) spaudimais 2 pacientus, kuriems buvo duota per daug chloroformo. Devyneriais metais vėliau Igelsrud Norvegijoje sėkmingai išbandė vidinį širdies masažą. Crile (USA) 1904 m. vėl aprašė išorinį širdies masažą ir dviem metais vėliau įvedė epinoprino naudojimą širdies atgaiviniame. Tournade, Prancūzijoje 1934 m. ir Gurchich ir Yuniev Rusijoje 1946 m. patvirtino išorinio širdies masažo efektingumą. Bet išorinis masažas liko menkai žinomas, nes tuomet buvo naudojama vidinis širdies masažas su krūtinės ląstos atidarymu. 1947 m. Beck žmoguje atsiekė vidinę defibrilizaciją.

Dabartinė širdies-plaučių atgaivinimo era tęsiasi tik nuo 1954-58 m., nes maždaug tuo metu buvo išdirbti efektingi metodai dirbtiniam kvėpavimui. Safar 1958 m. įrodė, kad iškvėpto oro dirbtini kvėpavimo metodai yra geresni už krūtinės ląstos spaudimą su rankų kilnojimu. Jude (1961) ir Kouwenhoven (1960) aprašė dabar naudojamą metodą išoriniam širdies masažui. Zoll ir Kouwenhoven 1956-

57 m. aprašė išorinę širdies defibrilizaciją. Cardio-pulmonary recuscitation Committee 1966 m. rekomendavo platų apmokymą širdies - plaučių atgaivinimo, susidedančio iš dirbtino kvėpavimo burna ir išorinio širdies masažo.

DIRBTINAS KVĖPAVIMAS

Gyvybei išlaikyti yra reikalingas deguonis, kuris kraujotakos būdu yra pristatomas audiniams. Negavimas deguonio daugiau kaip 4-6 min. gali baigtis smegenų pažeidimu ar net mirtimi. Dirbtinis kvėpavimas, kai užsikimšę kvėpavimo takai, yra negalimas ar net kenksmingas. Dėl to visuomet reikia stengtis išlaisvinti kvėpavimo takus ir juos atidarius išlaikyti. Oro takus galima atidaryti atlošiant paciento galvą kiek tik galima. Laikant atloštą galvą, pacientą pražiodinti ir peržiūrėti burną, kad nebūtų orui kliūčių ar svetimkūnių. Reikalui esant, išvalyti burną ir ryklę. Naudoti iš burnos į burną ar iš burnos į nosį dirbtinio kvėpavimo būdus suaugusiems, o vaikams galima burna apimti vaiko nosį ir burną. Suaugusiems įkvėpti po maždaug 1 L. oro 12x/min., o vaikams kvėpuoti 20x/min. stebint, kad krūtinė judėtų. Šiuose metoduose pasitaiko sekančios klaidos: neužtektinai atlošta galva ar neužtektinai atidaryta paciento burna, kas trukdo laisvai orui praeiti. Nesandarus burnos priglaudimas nepasiunčia pakankamo oro kiekio į plaučius.

Burnos metodo kvėpavimo komplikacija yra aspiracijos pavojus. Dirbtiną kvėpavimą galima palengvinti su prietaisais, kaip su burnos ar ryklės vamzdeliais (airways), narkozės maske su kvėpavimo balionu ar dumplėmis (ambu bag), trachėjiniais vamzdeliais (endotracheal tubes) ir dirbtino kvėpavimo aparatais (respirators). Kaip galint greičiau reikia atlikti intubaciją, nes su įstatytu trachėjinium vamzdeliu dingsta aspiracijos pavojus.

IŠORINIS ŠIRDIES MASAŽAS

Pradėjus kvėpavimą, reikia išjudinti kraujo apytaką, naudojant išorinį širdies masažą. Pacientui reikalinga tvirtas pagrindas, kaip lovos lenta ar grindys po nugara. Su rankos plaštaka yra spaudžiama

žemutinis krūtinkalio trečdalis, naudojant maždaug 100 svarų spaudimo jėgą. Tie spaudimai yra daromi apie 60x per minutę. Kiekvienas sternum spaudimas turėtų jį nulenkti apie 5 cm. Teisingai naudojant išorinį širdies masažą, širdies išspaudžiamas tūris (cardia output) yra maždaug 1/3 normalaus, bet yra užtenkamas pajusti pulsą ir turėti kraujo spaudimą apie 80 mm Hg.

Komplikacijos šio metodo yra šonkaulių sulaužymas, išnarinimas, vidinių organų įplėšimai, kaulų smegenų embolai.

Širdies-plaučių atgaivinime yra pritaikyta penkialypė taisyklė:

1. Pradėti atgaivinimą kuo greičiausia, bent 5 minučių laikotarpyje.
2. Duoti pacientui 5 greitus įkvėpimus naudojant dirbtiną kvėpavimą burna.
3. Pradėti išorinį širdies masažą.
4. Įterpti 1 kvėpavimą kas 5 širdies suspaudimui.
5. Nepertraukti dirbtino kvėpavimo ir širdies masažavimo daugiau kaip 5 sekundes, kol neatsiranda savarankiškas širdies plakimas ir kvėpavimas.

PIRMOJI PAGALBA GYVYBĖS ATGAIVINIME (Definitive therapy)

Efektingas dirbtinas kvėpavimas ir širdies masažas turi būti užtektinai suteikti deguonies organizmui ir išjudinti kraujo cirkuliaciją. Paciento spalva turi tuojau pagerėti.

Tęsiant dirbtiną kvėpavimą, reikia kuo greičiau įstatyti trachejinį vamzdelį ir prijungti deguonį. Po intubacijos jau galima prijungti dirbtino kvėpavimo aparatą, pvz. Bird ar Bennett Ventilator. Pradėti infūziją, naudojant kuo didesnio diametro venos kateterį (16 ar 14 g). Geriausia naudoti balansuotą druskos skiedinį kaip dextrose in lactated Ringers. Infūzija yra reikalinga papildyti kraujotakos sistemai ir vaistų suleidimui.

Prie paciento krūtinės ląstos prijungtas Elektrokardiografas (EKG) padeda nustatyti širdies ritmą.

VAISTŲ TERAPIJA

Pirmieji vaistai turėtų būti NaHCO₃ ir epinephrine, kurie reikalingi 2 minučių laikotarpyje po širdies sustojimo.

Šarminiai junginiai (Alkalizing agents)

Kai širdies išspaudžiamasis tūris (cardiac output) sumažėja, ląstelėse atsiranda anerobinis metabolizmas, nes jos negauna deguonies, Anerobinis metabolizmas sukelia metabolinę acidozę (medžiagų apy-

kaitos rūkštingumą). Acidozė sumažina širdies skilvelių susitraukimo jėgą ir kraujo indų standumą (vasomotor tone). Taip pat nukrinta pH, kuris sumažina širdies jautrumą cathecholaminių tipo vaistams. NaHCO₃ yra daugiausiai ir patogiausiai naudojamas šarminis junginys. Duodama 1-2 mEq/kg kas 10 min. iki atsiranda cirkuliacija. Suaugusiems paprastai reikia tarp 200 ir 400 mEq. Naudojant šarminius junginius, reikia prižiūrėti rūkštingumo kiekius (acid-base values) arteriniame kraujyje.

Simpatomimetiniai vaistai

Simpatomimetinės aminės suerzina alpha ir beta priėmėjus (receptors), kurie yra simpatetinėje nervų sistemoje. Alpha priėmėjų stimuliacija pakelia periferinį pasipriešinimą, kitaip sakant, gaunasi periferinis kraujo indų susitraukimas. Beta priėmėjų stimuliacija iššaukia periferinį kraujo indų išsiplėtimą ir širdies paskatinimą.

Svarbiausias šios grupės vaistas yra epinefrinis. Jis stimuliuoja beta priėmėjus ir turi tiesioginį efektą į širdies raumenis. Epinefrinas pagreitina širdies plakimą, sutrumpindamas ir sustiprindamas širdies skilvelių susitraukimą, bet tuo pačiu gali iššaukti aritmiją. Taip pat pakelia širdies išspaudžiamą tūrį (cardiac output), padidina širdies raumenų deguonies sunaudojimą ir bendrai pakelia kraujo spaudimą dėl didesnio periferinio pasipriešinimo. Duodama tarp 0.5 iki 1.0 (1:1000 skiedinys) į veną ar tiesiai į širdį. Reikalui esant galima pakartoti kas 3 ar 5 min. Jei širdis sustojusi, tai epinefrinas paskatins plakimą. Jei yra skilvelių virpėjimas, tai epinefrinas padės atitaisyti normalią kraujo apytaką po defibrilacijos.

Atgavimui efektingo širdies plakimo retais atvejais yra naudojami vaistai, kurie pakelia kraujo spaudimą (vasopressors). Jų veikimas tiesioginiai į širdį (intropic effect) yra nedidelis. Ši vaistų grupė taip pat kaip ir epinefrinas priklauso simpatomimetinei aminės grupei. Jie pakelia periferinį pasipriešinimą, tuo būdu pakelia kraujo spaudimą, taip pat pagerina coronarinių arterijų kraujo apytaką. *Metaraminol* vienkartinė doza yra 10 mg ar 100 mg. 500 ml 5% dextrosės skiedinyje. Phenylefrine naudojama tarp 3 ir 5 mg vienkartiniai ar 50 mg 500 ml infūzijos skiedinyje. Retkarčiai taip pat naudojama methoxamine ar norepinefrine. Beveik vienintelė indikacija norepinefrine naudojimui yra širdies infarkcija su širdies veikimo sustojimu.

Isuprel naudojamas, kada yra pilnas širdies blokas. Isuprel stimuliuoja beta priėmėjus (beta receptors), taigi turi didelį tiesioginį efektą į širdies raumenis. Dozė tarp 0.1 ir 0.2 mg. Isuprel komplikacija yra ta, kad jis praplečia periferinius kraujo indus ir sumažina kraujo spaudimą. Šito išvengti galima kartu naudojant vasopressor tipo vaistą.

Ca gluconate ar *CaCl₂* yra naudojami dėl jų pozityvaus inotropinio veikimo į širdies raumenis. *Ca* sustiprina širdies susitraukimo jėgą ir ilgumą, taip pat pagerina *Ca* - / *K* - druskų balansą tarp-ląsteliniame skystyje (extracellular fluid). Naudoti tarp 0.3 ir 1.0 gm. Pakartoti po 10 minučių, jei reikalinga remiantis elektrokardiograma ir pulsą, nebent širdies sustojimas yra dėl per žemo *K* — kiekio.

Anti-aritminiai vaistai pasižymi tuo, kad jie sumažina širdies skilvelių jautrumą (myocardial irritability), sulėtina impulso laiką (conduction time) ir padidina refraktorinį laiką. Jie yra naudojami po defibriliacijos, kai pasikartoja širdies skilvelių virpėjimas ar pagreiktas plakimas. Procaine amide yra duodamas tarp 100 ir 240 mg. dalimis (aliquots). Lidocaine duodamas 50 iki 100 mg, arba 1 mg. per kg. svorio (0.5 - 2.0 mg/kg). Propanolol naudojamas esant supraventrikulariniam aritmijai. Duodama 0.1 - 0.5 mg. kas 2 - 3 min. neperžengiant 5 mg. ribos.

DEFIBRILIACIJA

Defibriliacija yra visuotinas depolarizavimas širdies raumens. Prieš defibriliaciją elektrokardiogramoje turi būti sekančios žymės: širdies skilvelių virpėjimas ir atsiradimas atiprių potencialų maždaug 1mV. Defibriliacija daroma kiek sugebant atitaisius acidozę.

Naudojant išorinio smūgio (countershock) metodą, vienas elektrodas padedamas žemiau dešinio raktikaulio prie sternum, o kitas į šoną nuo širdies viršūnės (apex). Pirmam smūgiui (suaugusiems) partartina naudoti 200 watų sekundžių. Bendrai defibriliacijai su tiesiogine srove (DC) naudojama tarp 100 ir 400 watų sekundžių, su kintama srove (AC) tarp 220 ir 440 voltų išlaikant tarp 0.1 iki 0.25 sekundės.

Prie defibriliacijos reikia atidumo ir priežiūros. Pasitaiko, kad prisieina duoti visą seriją sukrėtimų.

Visa terapija turi būti atilikta su trumpiausiomis pertraukomis širdies ir plaučių atgaivinime, nepamirštant sekti pacientą dėl jo savarankiškų širdies ir plaučių atsigavimo žymių, t.y. carotinės arterijos pulsas, kraujo spaudimas, EKG, akių vyzdžiai, refleksai, kvėpavimo žymės, deguonio ir anglies dvideginio kiekiai arteriniame kraujyje, kraujo koncentracija (hematocrit), šlapumo kiekis.

Nėra ko tęsti atgaivinimą, kai pasidaro aišku, kad širdis ar smegenys jau yra mirę. Pvz. EEG be potencialų ar neatsiranda efektingo širdies plakimo I val. laikotarpyje.

Vidinis širdies masažas gali būti bandytas, jei yra užtektinai personalo ir geros sąlygos (operacinės aplinka). Krūtinės ląsta yra atidaroma vidiniam

širdies masažui tik tada, jei išorinis masažas yra neįmanomas ar neefektingas, pvz. kada krūtinės ląsta yra sustingusi (rigid), (pvz. emfyzema), jei yra pneumothorax, hemopericardium ar koks vidinis kraujavimas.

Širdies plaučių atgaivinimas nepavyksta dažnai ne dėl duotų vaistų ar jų dozių, bet dėl to, kad nėra išlaikomas efektingas dirbtinas kvėpavimas ir efektinga kraujo apytaka gaivinimo laikotarpyje.

Yra pasitaikę, kad per šį gaivinimo procesą pacientas turi pilną sąmonę ir gali atpasakoti, kas jam darėsi. Taip atpasakojo vienas pacientas po jo sukritimo ligoninės laukiamajam. Sako: įtempė mane, paguldė ant kieto stalo ir pradėjo trankyti mano krūtinę. Kai norėjau rėkti ir išsižioti, tai įkišo žarnos galą man į gerklę, ir nieko negalėjau pasakyti. Subadė visą. Galų gale jaučiau lyg atsimušiau į traukinį: taip smarkiai daužė. Tai buvo defibriliacija.

Abstract:

A review of currently used cardiopulmonary resuscitation techniques is presented. The development of external cardiac massage is outlined. Specially emphasized are the commonly used drugs and treatment regimen of resuscitative techniques in emergency room and hospital settings.

Bibliografija:

1. V. O. Wylie & H. C. Churchill-Davidson. „Practice of Anesthesia“, 1972. Lloyd Luke Publ.
2. G. C. Cullen & C. P. Larsan jr. „Essentials of Anesthetic Practice“, 1974, Year Book Med. Pbl.
3. Annual AGA Refresher Course Lectures 1967-1973

Vilniaus Medicinos - chirurgijos akademija net caro buvo pripažinta geriausia Rusijoje, bet dėl „netikusios lenkiškos dvasios“ 1840 m. bal. 29 d. uždarė, studentus išskirstė į kitas mokyklas. 3 medicinos ir 1 veterinarijos kursą perkėlė į Kazanės ir Charkovo universitetus, o savo lėšomis besimokantiems leido eiti į Tartu, Maskvos ir daliai į Charkovo ir Kazanės mokyklas. Pagrindinė mokyklos įsteiga perkelta į Kijevą. 1842 m. Akademiją visai uždarė, turtą išdalino įvairiems universitetams.

PIRMOJI (GREITOJI) PAGALBA

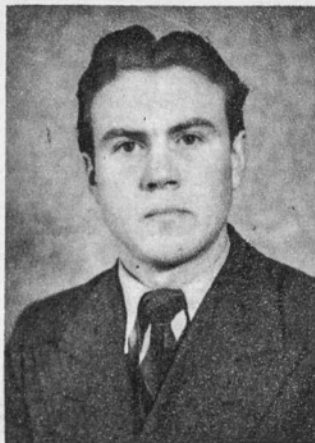
Dr. ALFONSAS GRINIUS

1968 m. kovo 27 d. netikėtai mirė dr. **Alfonsas Grinius** sulaukęs vos 44 metų amžiaus. Palaidotas kovo 29d. lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse - Chicagoje.

Dr. A. Grinius gimė Sodėnų k., Lankeliškių v., Vilkaviškio apskr. Baigęs Kybartų gimnaziją, 1942 m. pradėjo medicinos studijas Vytauto Didžiojo universitete, vėliau tęsė studijas Koelno universitete, 1949 m. jam buvo suteiktas medicinos daktaro laipsnis.

Amerikoje kurį laiką dirbo Cook apskrities ir Šv. Luko ligoninėse.

Dr. A. Grinius įdomavosi ne tik medicina, bet ir filosofija, kalbų mokslu ir muzika, yra parašęs medicinos bei sveikatos klausimais, buvo bendradarbis Lietuvių Enciklopedijos, Naujienų dienraščio ir kt.

Dr. Alfonsas Grinius

Šitas straipsnis spausdinamas su noru ir tikslu pagerbti a. a. dr. Alfonso Griniaus šviesią ir garbingą asmenybę. Šitas straipsnis buvo rašytas enciklopedijai, bet nepanaudotas, kur jis buvo pagrindinis medicinos skyriaus bendradarbis.

Red.

Pirmoji (greitoji) pagalba medicinine prasme yra pati pirminė (mediko-sanitarinė) pagalba ir priemonės nelaimingais atsitikimais siekiant išgelbėti gyvybę, sveikatą bei išvengti galimų

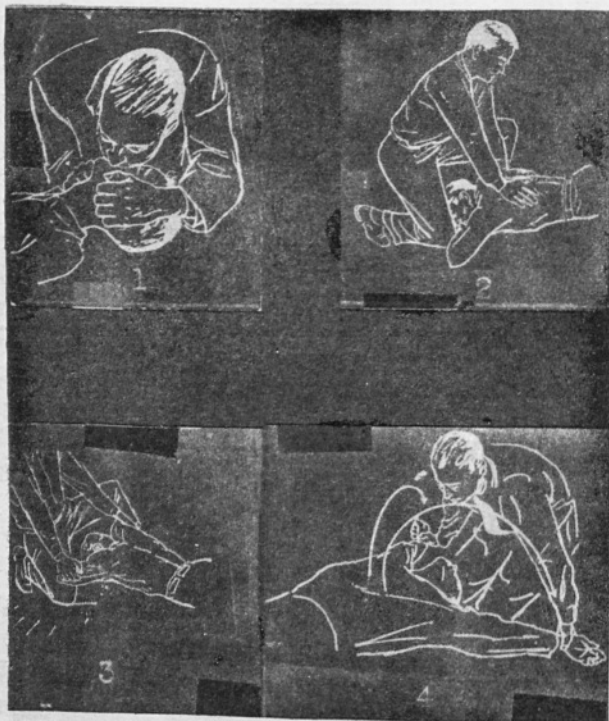
kompliacijų. Pirmoji pagalba kaipo medicinos šaka priskaitoma prie pačių svarbiųjų praktinių mokslų sričių, nes tobulas pritaikymas saugo didžiausią turtą — gyvybę ir sveikatą. Nežiūrint kai kurių metodų skirtingumo įvairiuose kraštuose, čia liečiama visa, kas yra tarptautiniu požiūriu praktiškiausia, kartu derinant su vėliausiai priimtomis Raudonojo Kryžiaus JAV Sveikatos bei Krašto Apsaugos departamentų programomis.

Pirmajai pagalbai teikti dažniausiai prisieina netikėtai susidariusiose situacijose bei primityviose aplinkybėse, kur yra menkos ar net nepasiekiamos reikiamos priemonės. Tokioje aplinkoje šaltas protavimas ir žvali orientacija yra kertiniai faktoriai siekiant geriausių rezultatų. Šaltumas ir išlaikymas galimai ramios atmosferos jau per se terapiškai veikia ir nelaimės išvengiamas. Sugebėjimas įtikinti nukentėjusį, jei reikalinga maskuojant kraują bei kt. tragiškumo žymes, turi nepaprastos pozityvios reikšmės išvengiant sunkaus psichologinio sukrėtimo, šoko ir net mirties. Nereikalingi, o ypač savęs nepajėgią susikontroliuoti ir nieku negali pagelbėti žiūrovai (smalsuoliai), griežtai šalintini iš nelaimės vietos. Pirmosios pagalbos teikimas bendrai vykdomas pagal sekančius pagrindinius punktus: 1. pašalinant nukentėjusį iš nelaimės vietos, pvz gaisravietės, elektrinio kontakto, nuodingos atmosferos etc. . . 2. kovojant su gyvybei grėsančiais reiškiniais kaip gausūs kraujavimai, širdies-kvėpavimo veiklos sustojimas, asfiksija, šokas . . . 3. suteikiant dirbtinį kvėpavimą, širdies masažą, aprišant-imobilizuojant sužalotas bei lūžusias kūno dalis (galūnes) . . . 4. ieškant tolimesnės pagalbos, pvz. telefonu ar kt. priemonėmis kontaktuojant gydytoją, policiją, gaisrininkus . . . tiksliai nurodant nelaimės vietą, sužalojimo būklę, priežastis . . . 5. paruošiant nukentėjusį transportavimui ir užtikrinant perdavimą profesinai globon (tinkamai reikmenimis apsirūpinęs gydytojas bei gydymo institucijos).

Staigi mirtis

Tai gali ištikti dėl įvairiausių priežasčių, kaip širdies-kraujagyslių, smegenų insultų, šoko, sunkaus kraujavimo, uždusimo, apsinuodijimų etc. Kadangi vienas iš svarbiųjų gyvybės šaltinių yra

deguonis, kuris iš kvėpavimo takų kraujo (širdies veiklos) nuolatos nešiojamas po visą kūną, šioms sistemoms staiga sutrikus, ištinka vad. klininės mirties būklė. Tai yra minimalinės gyvybinės veiklos periodas, kuris pagal jautriausio organo — smegenų reagavimą, tęsiasi apie 5-10 min. Po to seka jau tikroji — biologinė mirtis, kai smegenų ir kt. organų audiniai palaipsniui negrįžtamai miršta. Taigi pirmosios pagalbos rezultatas kaip tik priklauso nuo sugebėjimų kuo sėkmingiau veikti šiame trumpame vos keletos minučių laikotarpyje. Pastebėjus širdies veiklos sustojimą (pulso nebuvimas, mirtinas veido išblyškimas, vyzdžių išsiplėtimas, galūnių suglebimas etc.), tuoj taikomas išorinis (netiesioginis) **širdies masažas**. Nelaimingasis paguldomas ant nugaros apnuoginant liemenį. Iš dešinio šono pusės uždėdama plaštaka ant nukentėjusio krūtinės, maždaug apatinio krūtinkaulio galo srityje, rankomis ritmiškai suspaudžiant krūtinės ląstą. Po kiekvieno spustelėjimo rankos nuo krūtinės greitai atitraukiamos. Kad ritmas būtų reguliariškas išlaikytas, lietuviškai skaičiuojama 'šimtas vienas, šimtas du, šimtas trys' ir t.t. Tariant 'vienas, du, trys' . . . , atitinkamai daromi paspaudimai, gi skaičių 'šimtas' — atleidimai (pauzės). Šiuo būdu dažnai atstatoma kraujotaka (širdies veikla, pulsas). Jeigu reikalinga, taipgi (koordinuotai daroma **dirbtinis kvėpavimas**. Yra keli metodai. Vienas iš seniausių (taipgi šventame Rašte minimas) ir praktiškiausių vad. burna-prie-bur-

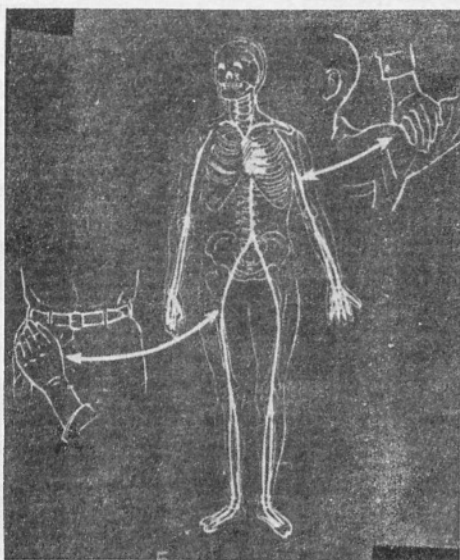
nos (nosies) metodus. Tinkamai išvalius burną, nukentėjusio apatinis žandikaulis pavaromas į priekį, kad takai laisviau atsivertų oro praėjimui. Apie 12-16 kartų (mažamečiui 20) į minutę atsargiai ritmiškai įpučiamas oras. Esant sunkiems veido sužalojimams, panaudotini kt. metodai, kaip Holgen-Nielsenso (spaudant krūtinę-kilojant rankas), arba Silvesterio (spaudant nugarą-kilnojant rankas).

Šokas kaip pasėka organizmo staigaus reagavimo į pažeidimus (dirgiklius) yra labai dažnas nelaimingais atsitikimais. Todėl kaippo taisyklė visi sunkiau pažeisti asmenys gydytini nuo šoko nors pradžioje dar nėra jokių simptomų. Nelaimingasis patogiai paguldomas, kojas pakeliant apie 20 cm. aukščiau bendrojo kūno lygio (tai gelbsti cirkuliacijai link širdies ir galvos). Tačiau jeigu galva ar krūtinė sunkiai sužalota, pakeliama galva-krūtinė (naudojant pagalvius ar šiaip minkštus objektus). Žiūrima kad ligonis būtų tinkamai apklotas, bet ne per šiltai. Duodama druskos-sodos tirpalo (šaukštelis druskos ir 1/2 šaukštelio sodos į litrą vandens) kas 15 min., jeigu nepraradęs sąmonės ir sunkiai nevemia. Saugoma aplinkos ramybė užtikrinančiai veikiant nelaimingąjį.

H. L. McLaughlin Trauma 1959; C. G. Oddo La médecine d'urgence 1950; S. I. Banaitis, I. R. Petrov Traumatически шок, jeho патогенез, предупреждение и лечение 1953; T. I. Maslinskovič Umei okazat pervuju pomošč 1941; G. Schoeneberg Kollaps 1942; A. Grinius Iš paskaitų ciklo skautams-vyčiams 1964; Encyclopédie médico-chirurgicale, Paris 1967.

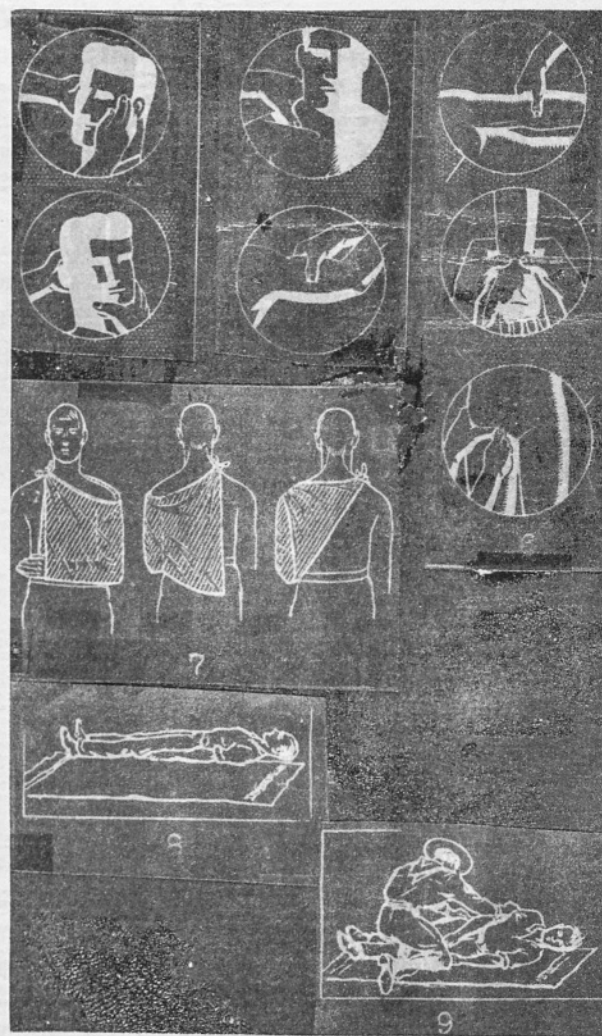
Žaizdos paprastai yra puiki dirva įsiveisti įvairiems mikroorganizmams. Todėl aplinkinė oda stengiamasi nuplauti su muilu, neliečiant pačios žaizdos. Uždėjus (sterilios) medžiagos žaizda aprišama. Infekuota (užkrėsta) žaizda darosi karšta, raudona, skausminga ir galiausia pūliuoja. Galūnių žaizdos yra priežastim patinimo regionalinių limfmazgių kaip pvz. pažastyje ar kirkšnyse. Infekuota žaizda padengiama šiltais kompresais, suvilgintais druskos tirpale.* Esant po ranka dezinfekuojantiems bei antibiotiniams preparatams, šie panaudotini. Krūtinės žaizda gaili komplikotis pradūrus krūtinplėvės (pleuros) ertmę. Šiuo atveju oras šniokšdamas eina pro žaizda, kai tos pusės plautis supliūška (pneumotoraksas). Tokia žaizda reikia skubiai užspausti ir uždėti leikoplastinį tvarstį, lengvai pakeliant ligonio krūtinę, kad palengvintus kvėpavimą.

Žaizdos kraujavimai, jeigu gausesni, turi būti tuoj apstabdyti pirm taikant kitas priemones. Kraujuojanti vieta paprastai užspaudžiama rankomis ir aprišama. Nesant po ranka sterilios medžiagos, naudotina betkokie drabužių gabalai. Vienodu spaudimu prilaikoma iki kraujavimas sustoja. Krauju pasruvę tvarsčiai nešalinami, bet pridėjus daugiau medžiagos papildomai aprišama. Tikrinama ar ne per kietai užveržta kas gali pavojingai trukdyti cirkuliaciją. Įsidėmėtini didžiųjų kūno kraujagyslių užspaudimo taškai. Kraujavimui nesiliaujant, išimtiniais atvejais, panaudotina turniketas (t. y. elastinis raištis užveržimui galūnės virš kraujavimo vietos). Tačiau turniketą negalima laikyti ilgiau 2 val., nes užsmaugus cirkuliaciją, audiniai gali nekrotizuoti ir sukelti sunkias komplikacijas.

Kaulų lūžiai (fraktūros) bei išnirimai gali būti dažnai susiję su minkštųjų audinių sužalojimais (žaisdomis). Gali būti uždari arba atviri (komplikuoti) lūžimai, kai kaulų galai kiaurai praduria minkštuosius audinius ir odą. Šie lūžimai yra ypač pavojingi, nes dažnai sunkiai kraujuoja ir atviri infekcijai. Jeigu vieta padengta purvu bei nešvarumais, nuplaunama gausiu vandeniu (jei galima, pridėdant šaukštelį druskos į litrą vandens). Uždari lūžimai galima matyti bei apčiuopti. Gi abejotinais atvejais laikytina kaip tikri lūžimai ir kaipo tokie atitinkamai tvarkytini. Apstabžius kraujavimą, stengiamasi lūžusią ar įtartiną vietą imobilizuoti (padaryti nejudomą). Nejudinant sužalotos vietos (nebent reikalinga atsargiai ištiesti), uždedami laikini įtvarai (sutvirtinimai), pvz. apsuktų medžiaga lentelių,

susuktų laikraščio ar šiaip popierio gabalų etc., taip, kad galai prasilenktų su lūžusia vieta. Šiuo būdu nukentėjusi vieta padaroma nejudoma (nepaslanki) ir mažiau paslanki kas lengvina skausmą ir apsaugo nuo kitų komplikacijų. Laikas nuo laiko tikrinama ar ne per tvirtai aprišta. Raktikaulo lūžimo atveju imobilizuojama įneriant sužeistos pusės ranką į trikampinį (laidyklės) tvarstį. Jeigu krūtinės sužalojimą lydi aštrūs skausmai, įtariama šonkauliu lūžimas imobilizuojama prilipinant leikoplastinius dirželius apie lūžimo vietą. Nugaros bei kaklo srities lūžimai yra nepaprastai pavojingi. Mėginant tokį nukentėjusį pajudinti, lūžusių kaulų aštriosios dalys gali sunkiai pažeisti nugaros smegenis, ko pasekoj gali ištikti staigi mirtis ar kitos sunkios komplikacijos (paralyžiai). Jeigu reikia tokį ligonį tuoj perkelti ar transportuoti, naudotina tvirta lenta (duryš ar pan.), kaip galint atsargiau prilaikant galvą, kaklą, nugarą, be to, visą kūną tiesioj pozicijoj.

ODONTOLOGIJOS SKYRIUS

Veda ROMUALDAS POVILAITIS, D.D.S.

ODONTOLOGIJOS STUDIJŲ GALIMYBĖS

Pasikalbėjimas su šiais metais baigusia Illinois universitetą dantų gydytoja Lina Kriaučiūnaite.

Pirmiausia noriu pabrėžti, kad mielos dr. Kriaučiūnaitės nepažinau ligi to vakaro, kada turėjau pasikalbėjimą apie šių laikų studijas, universitetą, odontologijos programą ir studentų džiaugsmus bei vargus. Lina yra labai simpatiška, graži, miela lietuvaitė, be klaidų kalbanti lietuviškai ir yra gerai pasiruošusi, pilna idealų dantų gydytoja. Poros valandų pokalbis mano kabinete praėjo kaip kelios minutės.

Man buvo įdomu, koks yra jausmas pabaigus mokslus ir gavus dantų gydytojos laipsnį. Lina į šį klausimą atsakė greit ir lengvai, nes jau nuo mažens norėjo būti dantiste. Ji, atsiekusi savo užsibrėžtą tikslą, jaučiasi patenkinta ir nori greitai pradėti odontologijos praktiką.

Šį laipsnį pasiekti nebuvo lengva. Daug, daug darbo. Daug ir apsvylimų, spaudimo, reikalavimų, bet, bendrai paėmus, nebuvo blogai, nes radau laiko ir veiklai su visuomene lietuvių organizacijos ribose.

Įsigyti doktoratą odontologijoje šiais laikais trunka mažiausiai šešeri metai intensyvaus darbo (tiek truko ir man). Daugumas mūsų kurso studentų turėjo bakalaurą laipsnius, keli turėjo doktoratus, taip kad iš 104 studentų tik įsigijo doktoratą per šešerius metus. Kiti praleido daugiau negu dvejus metus studijų prieš ateidami į odontologijos fakultetą.

Kandidatų į odontologijos skyrių universitetuose šiais laikais yra taip pat perteklius kaip ir prieš, sakykim, 10 metų. Ateina tarp 600 - 1200 prašymų įstoti, o vietos yra tik 110-čiai studentų, taigi maždaug vienam iš dvylikos tenka garbė. Studentai yra kruopščiai atrenkami, kreipiant dėmesį į pažymius, kvalifikacijas ir tinkamumą odontologijai.

Daugiausiai dėmesio kreipiamą į griežtuosius mokslus ir orientavimąsi įvairiose mechaninėse situacijose, kurios perduodamos kandidatui tri-dimensionalėse skaidrėse.

Toliau jaunoji dantistė pasakojo, kad Amerikos universitetuose vis dar beveik vieni vyrai. Jos klasėje buvo tik trys moterys ir 101 vyras. Klasėj prieš ją

buvo dvi mergaitės. Šį rudenį Illinois žada jau būti 25 moterys studentės, Loyoloj — 27. Taigi šiek tiek keičiasi.

Lina sako, kad trunka apie pusę metų vyrams priprasti tarp savęs turėti moterį studentę. Pasitaiko išdaigų, bet vėliau visi jaučiasi lygūs ir kartais berniukai net palaiko mergaitei atdaras duris ar padeda panešti sunkią instrumentų dėžę.

Seniau būdavo atvejų, kad mokytojai, instruktoriai, parodydavo nepasitenkinimą, matydami studijuojančią moterį. Neva, moteriai čia ne vieta, čia vyrų profesija. Dabar tas labai retai pasitaiko, daugumas neutralūs, nors vieni būtinai nori, kad mergaitės dėvėtų sijonukus, o kiti sako, kad dėvėtų kelnes, nes dėmesio išblaškymas esąs per didelis, jei moteris su sijonu maišosi tarp didelės grupės vienu vyrų...!

Kiek kainuoja visas mielas mokslas odontologijos fakultete keturiems metams, Lina tiksliai negalėjo atsakyti, nes jos gerasis tėvelis viską sumokėjo, bet spėja, kad tik mokslapinigiai, be instrumentų ir knygų, kainavo \$12,000.00. Tai, bene bus brangiausiai kainuojanti profesija, nes reikia jau pradžia daug instrumentų, be to, studentai užsimoka už aukšą ir sidabrą sunaudojamą praktiškiems darbams su manikenu.

Dr. Kriaučiūnaitė mano, kad dantistų trūkumas Amerikoje mažėja. Dantisatai yra labai gerai paruošiami visose srityse, išskyrus praktikos tvarkymą kabinete ir finansų sritį. Turėjom progos atlikti į kaulą įaugusio (impacted) danties išėmimą chirurginiu būdu perskeliant, iškalant, iškeliant. Vartojom Nitrous oxide ramimui, darėm kaulo perkontūravimą, gingivektomiją, apikoektomiją. Pacientus reikiamom operacijoms ir aplamai reikalingiems darbams gavdavom kompiuterio pagalba.

Laboratorijos darbus reikia atlikti pačiam, bet, kai gauni įgudimą ir instruktoriai mano, kad moki, tai su leidimu gali duoti laborantams padaryti. Daugiausia tiltelių ir karūnėlių daroma iš aukso ir porcelano arba plastikos.

Bendras studento įvertinimas atliekamas ne paskirų darbų atlikimu, bet visuotina paciento priežiū-

ra, gydymu bei kramtymo ir prarastų dantų burnoje atstatymu. Turi nustatyti diagnozę, atlikti viską paėiliui, kas reikia, padaryti dantų modelius, skaidres prieš ir po gydymo. Tik tada gauni įvertinimą. Prašai tokių pacientų, kurie yra reikalingi tau praktikai, arba tokioj srityje, kurioje jautiesi dar nesąs gerai pasiruošęs — ir gauni.

Pusė studentų, be mokymosi, dar eina dirbti, dažniausiai ligoninėse, laboratorijose ir t.t. Stipendijų mažai, valdžios paskolų irgi mažai. Universitetas gauna tam tikrą sumą pinigų iš valdžios paskoloms, kurias turi padalinti labiausiai reikiantiems studentams.

Didelė dalis, jau pradėdant mokslą, yra vedę, apie 50%, o baigiant vedusių skaičius pakyla ligi 80% ar daugiau. Žmonos padeda padengti studijų išlaidas. Apie 25% baigusių gilina studijas, įsijungdami į „internships“ ligoninėse ar kitose institucijose. Kitoms specialybėms, kaip chirurgijai, orthodontijai, periodontijai, tenka po 3 - 4 studentus.

Naujų specialybių nėra, išskyrus rezidencinį odontologijos gilinimą ligoninėse, kur reikia išmokti atlikti įvairius darbus su sunkiai sergančiais ligo-

niais.

Laikant valstybinius egzaminus, vis dar reikia įdėti „gold foil“, kuris pareikalauja daug koncentracijos ir nagingumo. Be to, atliktini kiti darbai, kurie valstybiniuose egzaminuose vyrauja daug metų.

Lina mano, kad valstybiniai egzaminai neišeis iš mados, bet ateityje gal bus daugiau valstijų, kurios pripažins „National Board“ egzaminų rezultatus. Šiuo laiku, jeigu nori praktikuoti odontologiją kitoje valstijoje, turi laikyti visus egzaminus toje valstijoje iš naujo ir gauti leidimą. Kai kurios valstijos politiniais sumetimais nenori įsileisti naujų dantistų ir todėl padaro egzaminus sunkiai išlaikomais. Iš tų sunkių valstijų galima paminėti Californiją, Floridą ir Arizoną.

Universitete nėra jokios politinės veiklos kaip kad būdavo ir gal dabar yra kitose mokslo šakose. Studentai labai konservatyvūs ir jeigu atsiranda protestas, tai tik dėl neteisingų egzaminų ar ko nors panašaus. Dabar studentai yra daugiau reprezentuojami American Dental Association negu praeityje, nes seniau visus nutarimus darė tik pilnateisiai dantistai, o studentai neturėjo balso.

Dalis Chicagos ir apylinkės dantų gydytojų (dr. V. Ruibytės mergvakaryje). Pirmoj eilėj iš k. į d.: A. Lipskienė, O. Garūnienė, V. Ruibytė, A. Ruibienė, M. Krištopaitienė, A. Polikaitienė ir E. Kriaučiūnienė. Antroje eilėje iš k. į d.: D. Vitkienė, E. Repšienė,

A. Mačiukienė, O. Bakaitienė, L. Baltrušaitienė, P. Vaitaitienė, Č. Bačinskienė, Matulionienė, A. Rimkienė, V. Tumasonienė, Butikienė, S. Didžiulienė, viešnia iš Lenkijos Ale Tylo, V. Šimkienė, T. Rymantienė.

VEIKLA

PLGS Valdyba nuo savo kadencijos pradžios turėjo iš viso septynius posėdžius. Šių posėdžių svarbesnės ištraukos:

Atgaivintas „Lietuvos medicinos istorijos“ leidimas. Pasaulio Liet. Gyd. sąjungos valdyba 1974 m. birželio mėn. 23 d. sušaukė specialų posėdį (Jaunimo Centre, Čikagoje), kuriame buvo aptartas Lietuvos medicinos istorijos leidimas. Posėdyje dalyvavo gydytojai: G. Balukas, S. Budrys, V. Bylaitis (Vak. Vokietijos Liet. Gyd. klubo pirmininkas) D. Giedraitis, A. Kelertas, F. Kaunas, prof. J. Meškauskas, A. Paulius, K. Pemkus, prof. J. Puzinas, V. Šaulys, V. Tauras ir M. Vygantas. Dalis kviestų kolegų neatvyko. Visi posėdžio dalyviai vienbalsiai nutarė, kad istoriją reikia leisti lietuvių kalba su platesne anglų kalbos santrauka. Prof. J. Puzinas ir toliau sutinka pasilikti to leidinio vyr. redaktoriumi.

„Lietuvos Medicinos Istorijos“ posėdžio (1974 m. birželio 23 d.) dalis dalyvių su redaktorium prof. J. Puzinu bei V. Vokietijos Liet. Gyd. Klubo pirmininku dr. V. Bylaičiu.

Redakcinė komisija sudaryta iš prof. J. Puzino — vyr. redaktorius, prof. J. Meškausko, H. Bražaičio, K. Pemkaus, B. Matulionio, V. Avižonio ir valdybos atstovo V. Šaulio. Prof. J. Puzino nuomone, jeigu visi bendradarbiai atliks laiku skirtus darbus, tai

leidinį būtų įmanoma paruošti ir išleisti per 2-jus metus. Istorijos dydis numatomas apie 450 puslapių. Leidinio išlaidos būtų apie 10.000 dolerių. Tokiai sumai sudaryti PLGS bus nemažas uždavinys. Jau dabar reikėtų pradėti kapitalą šiam reikalui kaupti, verbuojant garbės prenumeratorius, aukotojus ir panašiai.

ŽIEMOS SUVAŽIAVIMAS

Trečiasis Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos žiemos suvažiavimas įvyks 1975 m. vasario 22 d. - kovo 1 d. Lodge at Vail viešbutyje, Vail, Colorado. Kaip praėjusių suvažiavimų metu, taip ir šiemet planuojama programa, kurioje galima pasitobulinti ne tik medicinos srityje ir lietuviškoje kultūroje, bet ir sportuoti nepaprastai gražioje žiemos gamtoje. Smulkesnės informacijos apie pačią mokslinę programą bus praneštos vėliau. Norint daugiau žinių ar kokios informacijos apie šį suvažiavimą, prašome kreiptis pas dr. Mindaugą Vygantą, 1720 Central Ave., Wilmette, Illinois, 60091 (tel. 312-251-6503).

Dr. Algimantas KELERTAS (akių ligų spec., Loyolos universitetas, Čikaga, Hines veteranų ligoninė) yra pakviestas mokslinės dalies vedėju dešimtam PLGS suvažiavimui, kuris įvyks 1975 m. gegužės 24 - 27 d. Čikagoje.

Dr. Gediminas BALUKAS lankė Clevelande š.m. rugsėjo 21 d. ir susitiko su Ohio Liet. Gyd. Draugijos Valdyba, o lapkričio mėn. 1 d. buvo New Yorke, kur turėjo pasimatymą su New Yorke Liet. Gyd. draugijos vadovybe.

Dar kartą primename, kad dešimtas PLGS suvažiavimas įvyks 1975 m. gegužės 24 - 27 dienomis Čikagoje. Prašome visus mūsų sąjungos narius rezervuoti šias dienas ir kuo gausiau dalyvauti šiame svarbiame mūsų organizacijos suvažiavime. Ta pačia proga primename Liet. Gyd. draugijoms, kurios neužsimokėjo PLGS valdybai nario mokesčio — prašome neatidėliojant atsiskaityti. „Medicinos“ administracija taip pat prašo neužmiršti prenumeratos mokesčio.

P.L.G.S. pirmininkas
Gediminas Balukas

Lithuanian American Medical Association

The Honorable
Mr. Gough Whitlam
Prime Minister of Australia
Canberra, Australia

August 16, 74

President

G. K. BALUKAS, M.D.
1836 W. 93rd St.
Chicago, Ill. 60620
(312)239-4683

Secretary - Treasurer

M. VYGANTAS, M.D.
1720 Central Ave.
Wilmette, Illinois 60091
(312)251-6503

Vice - Presidents

V. SAULYS, M.D.
2639 W. 88th St.
Chicago, Ill. 60652
(312)476-5848

V. MAJAUSKAS, M.D.
23738 Joy Rd.
Detroit, Mich. 48200

S. PACEVICIUS, M.D.
87 Riverwood Parkway
Toronto 18, Ontario
Canada

"Medicina" editor

K. PEMKUS, M.D.
1022 Beau Brummel Dr.
Sleepy Hollow, Ill. 60118

Directors

A. PACEVICIUS, M.D.
A. ZOTOVAS, M.D.
A. CEPULIS, M.D.
D. GIEDRAITIS, M.D.
V. VAITKUS, D.D.S.
R. SNIPAS, M.D.

Trustees

L. GIEDRAITIENE, M.D.
B. RADZIVANAS, M.D.
V. TUMASONIS, M.D.

Committee on Ethics

V. AVIZONIS, M.D.
H. BRAZAITIS, M.D.
B. MATULIONIS, M.D.

cc.

Billy Mackie Snedden
Leader of Opposition
Canberra, Australia

Australian Embassy
Australian Consulate

Your Excellency:

In behalf of the Lithuanian American Medical Association, (whose membership exceeds 1000 physicians), we protest the Australian Governments recognition of the occupation of the Baltic States; Lithuania, Estonia and Latvia by the Soviet Union, the largest colonial power in the world.

We are proud of our adopted Country, The United States of America, and other Western Democracies, who do not approve Kremlin's forceful occupation of the Three Sister Nations of the Baltic Shore.

At this time when new, young nations are springing to life all over the world, life is denied to the old Baltic States, which are known all over the civilized world for their cultural, social, political and other achievements. At the same time Australia is supporting Communism which brings slavery to the nations, religious persecution and basic violation of human rights.

The members of the Lithuanian American Medical Association are petitioning the Australian Government to consider changing their decision to recognize Lithuania and other Baltic States that are incorporated by force into the Soviet Union. If not, there would be a Day of Shame for the Australian Labor Party, not for the Australian peoples.

This shameful act of your Labor Government will go into the dark pages of the History of the World.

Sincerely yours,

G. K. Balukas
G. K. Balukas M.D.
President

M. Vygantas
M. Vygantas M.D.
Secretary

Dr. Vytautas BYLAITIS, V. Vokietijos Lietuvių Gyd. Klubo pirmininkas, šią vasarą lankėsi Amerikoje. Jis dalyvavo „Lietuvos medicinos istorijos“ pasitarime Chicagoje (birž. 23 d.) ir padarė pranešimą apie Vokietijos gydytojų klubą. Dedame jo pranešimo santrauką:

Liet. Gyd. klubas įkurtas 1969 m. Ypatinga padėka tuolaikiniam PLGS pirmininkui, kuris palaikė glaudžius ryšius su besikuriančiu gydytojų klubu. Vėliau tie ryšiai kažkaip nutrūko. Šiuo metu V. Vokietijoje yra 24 medikai (iš jų 10 moterų) užregistruoti klube.

Specifinės problemos yra profesinės ir tautinės. Medicinos praktika yra visai skirtinga nuo Amerikos. Ten yra hierarchinis tvarkymasis, pagal kurį priklauso ir gydytojo uždarbis. Gydytojo praktikos leidimą reikia atnaujinti kas du metus. Sunkumų atidaryti gydymo kabinetą užsieniečiui nėra. Daug sunkiau Šveicarijoje. Nemažai atvyksta studijuoti ir iš Amerikos. Jaučiamas tam tikras nusivylimas atvykstančiais, nes tik retas kuris įsijungia į lietuvišką veiklą. Pageidautinas mažesnis izoliavimasis. Greitu laiku turėtų baigti specialybes dar trys lietuviai. Ypač pamėgsta anestziologijos specialybę. Šiais metais numatomas klubo narių suvažiavimas.

Tautinis gyvenimas labiausiai sukasi apie Vasario 16-tosios gimnaziją, kuri yra vienintelė tokia laisvajame pasaulyje. Dr. Bylaitis pataria neklausyti blogų ir dažnai tendencingų priekaištų tai gimnazijai. Ji atliko ir dar atliks savo svarbią užduotį. Į ją vis atvyksta nauji prieaugliai iš ok. Lietuvos. Ir tai yra vienintelė proga tokiems jaunuoliams pamatyti laisvąjį lietuvių ir pradėti pačiam jaustis nebe vergu ir tuo pačiu nepaskęsti svetimoj jūroj. Nepakankamai sulaukiame prieauglio iš Amerikos ir nepakankamai materialinės paramos. Atsimintina, kad metams gimnazijos išlaikymas kainuoja apie du milijonai markių. Jos išlaikymas turėtų būti visų laisvųjų lietuvių pareiga. Jis ragina gydytojus paremti šią instituciją. Po pranešimo buvo paklausimai. Pašnekesys buvo nuoširdus ir naudingas.

Dr. Vytauto Bylaičio adresas: 53 Bona, Jugweg 43, V. Vokietija, tel. 223035.

KANADA

Į Kanados Liet. Gyd. draugijos valdybą 1974-75 metams išrinkti šie daktarai: Vaidotas Kvederas — pirm., Angelė Kazlauskienė — sekr., Aleksandras Spūdas — vicepirm., J. Yčas — ryšininkas ir Juozas Uleckas — išd. Naujoji valdyba (jaunesnioji karta) žada užmegzti glaudesnius ryšius su studijuojančiais

ir ką tik baigusiais kolegoms.

Š.m. rugpiūčio 7 d. Toronte lankėsi PLGS Centro valdybos atstovas („Medicinos“ redaktorius) dr. K. Pemkus. Dr. J. Sungaila ta proga sukviėtė kolegą savo bute pasitarimui. Dalyvavo pirm. dr. V. Kvedaras, sekr. A. Kazlauskienė, A. Užupienė, C. valdybos vicepirm. S. Pacevičius. Iškelti pageidavimai X suvažiavimo reikalu (nesivėluoti, darbo posėdžius skirti organizaciniams reikalams, o ne paskaitoms, statutas turėtų būti peržiūrėtas, kad ir Kanada nesijaustų tik „satelitu“ ir kt.). Aptarti „Medicinos“ ir jame bendradarbiavimo reikalai. Tikimasi, kad X-tas suvažiavime dalyvaus didesnis kanadiečių kolegų skaičius.

IŠ OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS GYVENIMO

Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — D. Degėsys; vicepirmininkas — J. Balčiūnas; sekretorius — V. Stankus; išdininkas — A. Aželis ir valdybos narys — J. Stankaitis. Dr. H. Brazaitis, kuris pradžioje buvo iš-

Ohio L.G. draugijos valdyba iš kairės: dr. J. Stankaitis, dr. A. Aželis, dr. V. Stankus, dr. J. Balčiūnas ir dr. D. Degėsys.

Nuotr. R. Degesienės

rinktas į valdybą, vėliau iš jos pasitraukė ir apsiėmė rūpintis Lietuvos Medicinos istorijos leidimo reikalu, atstovaudamas Ohio Lietuvių Gydytojų draugiją prie Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos ruošiant šį leidinį.

Dr. J. Stankaitis kaž ką aiškina su Viktoru Čeičiu. Juos stebi J. Skrinska ir A. Čepulis. . .

Linksmos Joninių dalyvės ir dalyviai. Iš kairės: V. Gruzdienė, B. Skrinskienė, dr. A. Martus, R. Ramanauskienė, I. Stankaitienė ir dr. A. Bridžius.

1974 m. blanadžio mėn. 20 dieną Ohio Lietuvių Gydytojų draugija, kartu su Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos Clevelando skyriumi, suruošė Clevelando Lietuvių namuose bendrą pavasarinį balių. Balius praėjo labai nuotaikingai, ir dauguma dalyvių pageidavo, kad ir ateityje šios dvi

organizacijos ruoštų daugiau panašių bendrų rengimų. Šis pirmas dviejų lietuviškų profesinių organizacijų bendras darbas buvo sėkmingas. Reikia tikėtis, kad ateityje šios dvi organizacijos suras ir daugiau progų bendravimui.

Dalis pavasario baliaus svečių.

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS ĮSTATAI

1. Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija yra Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos skyrius, kuriam priklauso lietuviai gydytojai ir dantų gydytojai, gyveną Illinois valstijoje. Draugija laikosi Sąjungos įstatų.

2. Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos vyriausias organas yra visuotinis narių susirinkimas. Šio susirinkimo nutarimai, priimti balsų dauguma, yra privalomi visiems Draugijos nariams.

3. Trys paskutiniai valdybų pirmininkai sudaro Direktorių Tarybą, kuri drauge su Valdyba prižiūri įstatų vykdymą, jų keitimą bei atlieka nominacines pareigas.

4. Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos vykdomasis organas yra valdyba. Valdybą sudaro pirmininkas, du vicepirmininkai, sekretorius ir išdininkas.

a) Valdyba renkama pavasarį vieneriems metams ir perima pareigas rudenį. Tęstinumas pagedautinas.

b) Valdyba paruošia metinį darbų planą ir jį vykdo. Ji atstoūauja Draugijai lietuviškoje visuomenėje.

5. Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos Revizijos komisija, susidedanti iš trijų narių, yra renkama metiniame susirinkime vieneriems metams.

6. Tikrieji Draugijos nariai moka visuotinio susirinkimo nustatytą nario mokesť. Internai, rezidentai bei gydytojai, neturį praktikos teisių, taip pat gali priklausyti Draugijai su teise nemokėti nario mokesčio.

Draugijos nariai, sulaukę 70 metų amžiaus arba dėl ligos nepajėgūs verstis praktika, atleidžiami nuo nario mokesčio.

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos Garbės nariai yra atleidžiami nuo bet kokių mokesčių Draugijai.

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos narys, nesumokėjęs nario mokesčio du metus, nustoja nario teisių.

7. Šie įstatai įsigalioja nuo jų priėmimo dienos visuotiniame narių susirinkime.

ILL. LIET. GYDYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJOS ŽURNALISTAMS

Kaip jau buvo rašyta praėjusiame „Medicinos“ numeryje bei periodinėje spaudoje, Ill. Liet. Gydytojai paskyrė premijas (iš viso 1000 dol.) už straipsnius, pasirodžiusius vienerių metų laikotarpyje amerikietiškoje spaudoje. Jury komisijai vadovavo rašyt. Aloyzas Baronas. Jo pastangomis dauguma straips-

Ill. Liet. Gyd. dr-jos žurnalistinių straipsnių jury komisija. Iš k. į d. (sėdi): dr. K. Bobelis, rašyt. A. Baronas, dr. D. Giedraitis (dr-jos pirm.), dr. K. Pėmkus; (antroį eilėį) žurnalistai: V. Kasniūnas, Vl. Butėnas, J. Janušaitis ir P. Gaučys.

nių buvo surinkta. Premijos buvo paskirtos šiems žurnalistams: 200 dol. Murray Seeger. Po 100 dol.: kun. Jonui Tomaloniui, Rimvydui Giedraičiui-Jonui Kudirkai (slapyvardės), Viliui Bražėnui ir Los Angeles autorių grupei (L. Valiukas, L. Kojelis, I. Pažėraitė, P. Pamataitis, B. Graužinis, J. Raulinaitis ir S. Sula). Po 50 dol.: Janice Brown, Evening Herald of Shenandoah Ashland Mahanoy City, Petrui Indreikai, Tedis Zerins, N.G. Nyerges, John Matonis, V. Samaška ir Vyt. Belajus.

Žurnalistams pagerbti vakariėnėje, klausomasi programos.

Rašyt. Aloyzas Baronas

Sol. Janina Salnienė

Dr. Domas Giedraitis

Ta proga š. m. gegužės 4 d. buvo suruoštas pavasario balius Tautiniuose namuose. Vakarą pradėjo Ill. Liet. Gyd. draugijos pirmininkas dr. Domas Giedraitis, pakviesdamas vakarui vadovauti dr. Kazį Pemkų. Vadovas dr. K. Pemkus priminė gausiems svečiams apie šios premijos tikslus: pagerbti tuos, kurie savo plunksna kelia Lietuvos vardą ir jos nedalią, paskatinti kitus, ypač jaunuosius žurnalistus daugiau rašyti ir, pagaliau, surasti daugiau svetimtaučių draugų, kalbančių su mumis ir už mus. Rašyt. Aloyzas Baronas nušvietė sunkumus surinkti bei objektyviau įvertinti visus straipsnius. Jis paskaitė Jury komisijos protokolą.

Po oficialios programos dalies dr. Domui Giedraičiui buvo įteiktas medžio drožinys atžymėjimas už sumanų ir nuoširdų vadovavimą Ill. Gyd. draugijai. Po to solistė Janina Šalnienė padainavo Vanagaičio, Jakubėno, Šumano, Verdžio ir Kuprevičiaus kūrinus. Akompanavo muz. A. Vasaitis. Šokiams grojo Neo-lithuanų orkestras.

Pažymėtina, kad žurnalistas Murray Seeger, rezidavęs Maskvoje, lankęs Lietuvą ir paskelbęs daug objektyvių straipsnių didžiausiuose Amerikos laikraščiuose, atvyko premijos atsiimti į ALT-os suruoštą Lietuvos Kongresą. Čia dr. Domas Giedraitis įteikė premiją šiam įdomiausiam baliaus svečiui.

Ill. Gyd. Draugija turėjo susirinkimą š. m. kovo 30 Jaunimo centre. Paskaitą skaitė vet. dr. Romualdas Giniotis šia tema: „Širdies kirmelės pas šunis ir galimybės jomis užsikrėsti žmonėms“. Po paskaitos buvo parodytas filmas iš M. Čiurlionio gyvenimo ir jo darbų.

Illinois L. G. D. š.m. gegužės mėnesį išrinko naują valdybą: daktarai A. PAULIUS (pirm.), R. VIENUŽIS, A. RUIBIENĖ, T. KISIELIUS ir J. PLIKAITIS.

Š.m. rugpiūčio mėn. 18 d. buvo suruošta gausi išvyka į Union Pier, Mich. Kolegos ir jų šeimos turėjo progos ne tik pasimaudyti, bet ir pažaisti golfo, lauko tenisą, na, ir pavalgyti.

Š.m. rugs. 21 dieną įvyko susirinkimas (kartu su Moterų Pagelbiniu Vienetu) Orland Parke, Ill. Dr. Danielius GIRZDAS skaitė paskaitą „Surgical Indications of Rheumatoid Arthritis“.

Ill. Liet. Gyd. draugijos valdyba vėl išėjo su originaliu konkursu. Šį kartą bus paskirtos 3 premijos (500, 300 ir 200 dol.) už pramoginės dainos kūrinus. Jury komisija sudaryta iš muzikų, rašytojų ir gydytojų atstovų. Kūriniai konkursui prisiunčiami iki 1975 m. sausio 31 dienos dr. A. Ruibienei.

Illinois Lietuvių gydytojų ir studentų vakaronė įvyko š.m. balandžio mėn. 19 d. Jaunimo centro kavinėje. Vakarone — simpoziumą surengė Illinois Liet. Gyd. draugija, Korp. Fraternitas Lithuanica ir Korp. Gaja. Simpoziumo tema buvo: Medicinos studijos, jų apžvalga ir įstojimo į medicinos mokyklas kliūtys. Simpoziumo moderatorium buvo dr. A. Paulius, Illinois Liet. Gyd. draugijos ir Illinois Fraternitas Lithuanica skyriaus pirmininkas. Prelegentai: dr. J. Valaitis, dr. R. Nemickas, dr. M. Vygantas, dr. T. Kisielius ir dr. Z. Zaparackaitė.

Prelegentai pažymėjo, kad studijuoti mediciną reikalinga turėti pašaukimą ir ryžtą. Norint patekti į medicinos mokyklas, visų pirma reikalinga turėti gerus mokslo pažymius, nes yra daroma didelė atranka. Be abejo, turi reikšmės apklausinėjime bendra orientacija, išvaizda ir t.t. Pabrėžta, kad studijos yra ilgos ir joms tenka pašvęsti daug laiko ir energijos. Paklausėjai gavo iš prelengetų atitinkamus atsakymus. Baigus diskusijas, grojant Gydytojų šeimų jaunimo orekstrui, pasišokta, pasilinksmita bei pasivaišinta kavute.

MICHIGANO LIET. GYD. DRAUGIJA

MLG draugija šiais metais veiklą pradėjo dar vasarai nesibaigus. Liepos mėn. susirinkime, įvykusiame d-rės ir Napoleono Miškinų ypatingai ištaigingoje rezidencijoje, draugijos valdyba, susidedanti iš pirm. dr. A. Zotovo, dr. M. Miškinienės ir dr. Pakalniškio, pareigas perdavė dr. G. Petersonui (sekr.), dr. V. Majauskui (pirm.) ir dr. P. Žemaičiui (ižd.).

Susirinkime po trumpos valdybos kadencijos veiklos apžvalgos ir profesinių pašnekesių buvo gyvai diskutuojama MLG d-jos veiklos paskirties reikalu. Ar draugija kaip organizacija turėtų remti visuomeniškai lietuviškas aspiracijas ar pasilikti tik profesiniai socialinė draugija ir įnašą lietuvybei palikti pavienių narių gerajai valiai. (Reikia tikėtis, kad draugija nenuitarė užsidaryti tik siauro klubo ratelyje, nebejausdama, kad ji yra celė viso lietuviškojo gyvenimo — Red.).

ILGS ir studentų vakaronės (š.m. bal. 19 d.) prelegentai ir auditorija.

DR. K. BOBELIS POLITINĖJ VEIKLOJ

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. Kazys Bobelis dalyvavo liepos 14 - 22 dienomis 1974 m. pasauliniame tarptautinės antikomunistinės lygos kongrese Taipe, Taiwane. Dr. Bobelis buvo pakviestas per kongresmaną E. Derwinski kongrese atstovauti pavergtoms tautoms (Captive Nations of the United States), susiorganizavusioms Amerikoje. Amerikiečių delegaciją sudarė kongr. LaMar Baker iš Tennessee, advokatas Fred Schlafly (Amerikos antikomunistinės lygos pirmininkas) ir dr. Bobelis.

Kongrese dalyvavo daugiau kaip 3000 delegatų, suvažiavusių iš įvairių valstybių ir kontinentų.

Lietuviams išskirtina garbė, kad minėtame tarptautiniame kongrese visų pavergtų tautų sąjūdžiams, veikiantiems Amerikoje, atstovauti buvo parinktas lietuvis ALTOs pirmininkas dr. K. Bobelis. Tai parodo, kad Amerikos Lietuvių Tarybos veikla yra žinoma ir įvertinama Washingtone.

Kongresas prasidėjo liepos mėn. 14 dieną ir tęsėsi visą savaitę. Kongreso programa buvo labai plati ir įdomi. Buvo trys dideli simpoziumai:

1. Paskutinių pabėgėlių iš komunistinės Kinijos pranešimai apie ten vykstantį terorą ir žmonių išnaudojimą, kurį pravedė 47, laike paskutinių kelių mėnesių pabėgė, kinai.

2. Jaunimo kova prieš komunistų ekspansiją. Šis simpoziumas buvo paruoštas studentų, ir jame ypatingai buvo iškeltas faktas, kad komunistinėje sistemoje visur jaunuolio - jaunuolės vystymas yra prislopintas ir jaunimas vystomas komunistinės sistemos varžtų įtakoje ir bet kokia individuali iniciatyva yra sunaikinama.

3. Pasaulio laisvės problemos. Šiame simpoziume trys pagrindiniai kalbėtojai buvo kongr. La Mar Baker, Phyllis Schlafly (garsi amerikietė — kolumnistė), ir Brazilijos antikomunistinės lygos pirmininkas Carlo Barbieri.

Liepos 19 d. buvo tarptautinių politinių reikalų forumas, kurį pravedė dr. Han-Lih-wu, Kinijos respublikos tarptautinių politinių santykių instituto direktorius. Šiame forume buvo diskutuota detante klausimai, diplomatiniai metodai ir tikslai Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos, laisvoji spauda ir jos dvigubi standartai; III pasaulio subversija: priešspauda ir vergija Sovietų Sąjungoje ir komunistinėje Kinijoje; metodai kaip plėsti įtaką ir skatinti laisvės idėją už geležinės uždangos.

Visi šie nepriimti klausimai taip pat buvo labai gyvai ir aktyviai diskutuojami.

Liepos 18 d. įvyko viso kongreso kulminacinė demonstracija. Dr. Sun-Yat-sen Memorial Hall — kurios metu kalbas pasakė Kinijos viceprezidentas

dr. C. K. Yen, kongrs. La Mar Baker, dr. K. Bobelis, prof. R. Rodriuez ir advokatas Fred Schlafly. Šioje salėje dalyvavo per 5000 žmonių, o lauke ir apie salę galėjo būti per 100,000 žmonių. Buvo labai imponantiškas ir didingas laisvojo pasaulio žmonių pasirodymas prieš dar šiais moderniais ir laisvės laikais tebesitęsiantį komunistinį imperializmą.

Dr. Bobelis visur buvo pristatytas kaip lietuvis, kalbą visų Europos pavergtų valstybių vardu, ir todėl Lietuvos vardas buvo labai dažnai minimas, nes kitą dieną po kongreso — anglų kalba einančiame kiniečių laikraštyje buvo įdėta didelė dr. Bobelio fotografija išties jo pasakyta kalba ir pabrėžta, kad Pabaltijos valstybės buvo vienos iš pirmųjų komunistų aukų.

Liepos 17 d. dr. Bobelis kalbėjo du kartus per Tapei televiziją ir atsakė į klausimus apie Lietuvą, ten esantį didelį laisvės troškimą ir apie nuolatinį priešinimąsi okupantui. Taip pat priminė Kalantos susideginimą, 17000 katalikų protestą J. Tautoms (į kurį jos nereagavo) apie Simo Kudirkos bėgimą ir kitus aktualius lietuvių įvykius.

Savo kalbą kongrese dr. Bobelis užbaigė mirusio Amerikos prezidento L. B. Johnsonso žodžiais: „Visi galvojame, kad Hitleris beveik sunaikino laisvąjį pasaulį, bet dabar aiškiai matome, kad komunizmas sunaikins laisvąjį pasaulį, jei kas nors nepasipriešins prieš jo plėtimąsi“ ir mūsų visų pareiga yra tam internacionaliniam žiaurumui, visas laisves naikinančiam slibinui pasipriešinti“, baigė dr. Bobelis.

Dr. Kazys Bobelis

Lietuvio veikėjo dalyvavimas tokiaame didelio masto kongrese atnešė daug naudos Lietuvai ir daugelį supažindino su Lietuvoje tebetęsiančia tragedija.

Dr. Kaziui Bobeliui kelių ALTo pirmininko kadencijų metu teko atlikti daug ir įvairių darbų. Prisimintini bent šie svarbesnieji įvykiai: Simo Kudirkos šuolis į laisvę — gražinimas, Brazinskių komplikuota odisėja, Butkų pabėgimas, Australijos ir N. Zelandijos judiškasis Pabaltijo laisvių pardavimas už vodką ir ikrus ir daugelis kitų įvykių. Dr. Bobelis ir visa ALTa turėjo visą laiką budėti, rašyti, kalbėti, važiuoti.

Š. m. rugsėjo 27 - 29 dienomis Chicagoje įvyko ALTo rengiamas 8-tasis Amerikos Lietuvių kongresas. Dalyvavo vyskupai, keli senatoriai bei kongresmanai, Rūta Lee Kilmonytė, organizatorių atstovai, žurnalistai ir gausi auditorija. Čia ir vėl dr. Bobelis įdėjo daug triūso. Praėjo iškilmingoj nuotaikoj.

Dr. Kazys Bobelis ir vėl buvo išrinktas ALTo pirmininku ir sekančiai kadencijai (jau penktiesiems metams). Sėkmės ir ištvarmės!

Dr. D. Giedraitis įteikia premiją amerikiečiui žurnalistui Murray Seeger per 8-tąjį Lietuvių Kongresą Chicagoje. Įteikimą stebi ALT pirm. dr. K. Bobelis.

DR. G. A. WILTRAKIS (St. Charles, Ill.)

75-tame JAV užsienio karo veteranų (Veterans of Foreign War) suvažiavime išrinktas vyriausiu tos organizacijos chirurgu (National V.F.W. Surgeon General). Šitam svarbiam postui dr. Wil-

trakį rekomendavo keletas Illinois veteranų organizacijų, kuriose jis aktyviai reiškėsi daugelį metų. Šiai organizacijai priklauso apie porą milijonų narių.

Dr. G. A. Wiltrakis gimęs Bostone, Mass., augo Chicagoje. Jis baigė Loyolos medicinos mokyklą. Aktyviai reiškėsi Illinois lietuvių gydytojų draugijoje kartu su dr. Step. Biežiu ir kitais.

Antrojo Pasaulinio karo metu dr. Wiltrakis dirbo kaip gydytojas beveik penkis metus, pradedant leitenanto baigiant pulkininko laipsniu JAV-bėse, Australijoje ir Naujoje Gvinejoje.

Dr. G. A. Wiltrakis

Po karo vadovavo Altonos bei Peorijos valstybinėms ligoninėms. Dėstė chirurgiją Loyolos universitete. Priklauso bei vadovauja daugeliui organizacijų. Šį pavasarį jis buvo išrinktas 10.000 narių turinčios „Am. Society of Abdominal Surgeons“ pirmininku.

Su tokia plačia administratyvine praktika dr. Wiltrakis yra pilnai pasiruošęs užimti dabar tokias svarbias veteranų pareigas.

Ponia Margareta Wiltrakienė priklauso Lietuvos vyčių organizacijai. Juos abu galima kartais pamatyti ir lietuviškuose parengimuose. (Neseniai dalyvavo „Naujienu“ bankete). Kai šio žurnalo redaktoriui teko prieš keletą metų pirmą kartą susitikti, dr. Wiltrakis pirmas pasveikino lietuvišku „Labas“. Garbė ne tik dr. Wiltrakiui, bet ir mums visiems dėl jo aukštų pareigų.

**DR. JONAS HERMANAVIČIUS—
LIETUVIO VARDU PUOSELĖTOJAS**

Dr. J. Hermanavičius 1944 m. pateko Vokietijon, o iš ten 1948 m. emigravo Venezuelon, kur, dirbdamas Guarico mieste, per ketvirtį šimtmečio įgijo vietinių gyventojų pagarbą bei pasitikėjimą ir užsipelnė Venezuelos valdžios aukštą įvertinimą. Ypatingai malonu girdėti, kad mūsų tautietis dr. Jonas visur ir visuomet pabrėždavo, kad jis esąs lietuvis. Savo pacientų tarpe jis buvo žinomas tik kaip dr. Jonas lituano.

Dr. J. Hermanavičius gimė 1913 m. birželio mėn. 10 d. Liepojuj. Mokėsi Raseinių gimnazijoje, Karo mokyklą baigė 1933 m., įgydamas ats. liet. laipsnį. Mediciną studijavo V.D. universitete, kurį baigęs, 1939 m. įgijo gydytojo diplomą. Kaip gydytojas dirbo Kauno miesto poliklinikoje ir buvo Kūno Kultūros Rūmų medicinos kabineto vedėjas.

1944 m. pasitraukė Vokietijon, kur dirbo kaip ligonių kasų ir UNROS gydytojas. Tuebingene išklaušė tropikinių ligų kursą.

1948 m. emigravo Venezuelon. Čia greitu laiku išlaikė valstybinius egzaminus Caracas'e ir gavo paskyrimą dirbti į Curazigua miestelį, tačiau neužilgo jis buvo perkeltas į Lara valstijos Guarico miestą, kur dirbdamas per 25 metus paliko gilius pėdsakus sveikatingumo srity.

1974 m. gegužės mėn. pabaigoj jam buvo surošta 25 metų medicininio darbo sukakties šventė Guarico mieste. Ši sukaktis vietos gyventojų buvo švenčiama net trejetą dienų, atžymint daktarą kultūros aktais, bažnytinėmis apeigomis ir net Laros sostinės Barquisimeto sostinės gubernatoriaus priėmimu bei įteikimu Venezuelos Nepriklausomybės didvyrio gen. Jacinto Lara ordeno. Šia proga Laros gubernatorius inž. Hernan Rodriguez Araujo savo sveikinimo kalboj pabrėžė daktaro nuopelnus žmoniui, o ypatingai įkuriant sveikatos centrą su ligoine.

Vietinė spauda, minėdama dr. Jono sukaktį, aprašė nuopelnus ir reiškė didžią pagarbą kaip geram sąžiningam gydytojui — humanistui. Šios sukakties proga dr. Jonas gavo daug sveikinimų ne tik iš savo pacientų bei kolegų gydytojų, bet ir iš Venezuelos Sveikatos ministerio, Lara universiteto rektoriaus, nuo įvairių organizacijų, Lara ginkluotų pajėgų viršininko, aviacijos bazės viršininko bei nuo daugelio karininkų.

Barquisimeto Lietuvių Bendruomenė džiaugėsi dr. Jono nuveiktais darbais bei pasisekimais ir taip pat jį nuoširdžiai sveikino.

Jau ir anksčiau, 1950 m., jam buvo įteikta darbo įvertinimo diplomas. Gi 1951 metais jis buvo atžy-

mėtas aukso medaliu. Kiek vėliau Venezuelos prezidentas už nuopelnus jį apdovanojo „Francisco Miranda II laipsnio ordenu“, kurį Laros valstijoje yra gavę bene tik keturi asmenys.

Dr. Jonas H. dirbo ir mokslinį darbą 1971 m. jis laimėjo pirmą premiją už parašytą studijinį darbą krašto sveikatos sričių reikalui. Tais pačiais metais Medikų draugija už kitus mokslinius darbus jam įteikė Fernandes Garmendia premiją.

Guarico mieste birželio 24 d. kasmet yra švenčiama dr. Jono vardadienis, atžymint jį kultūriniais aktais, vaišėmis ir t.t.

Dr. Jonas Hermanavičius

1957 m. diaraštis El Impulso rašė, kad Guarico vargšai turi savo daktarą, kuris yra ne tik kūno, bet ir sielos daktaras.

Labai yra malonu, kad dr. Jonas visur ir visuomet pabrėžia, kad jis yra lietuvis ir tuo būdu savo kilniais darbais garsina lietuvių vardą. Kiek sąlygos leidžia, jis dalyvauja Barquisimeto lietuvių bendruomenės gyvenime, neapleisdamas tautos švenčių, minėjimų, pobūvių bei pamaldų. 1953 m. Barquisimeto lietuviai įsigijo tautinę vėliavą, kurios krikšto tėvas buvo dr. Jonas. Vėliavą pašventino vyskupas V. Brizgys. Dr. Jonas ir finansiniai remia įvairius lietuvių kultūrinius užmojus bei kitus tautinius reikalus. Pažymėtina, kad dr. Jono sesutė dr. Elena Repšienė dantų gydytoja sėkmingai verčiasi gydytojos praktika Chiagoje. Ji kasmet aplanko savo brolių Venezueloje.

Pasaulio lietuvių gydytojais didžiuojasi dr. Jono Hermanavičiaus atliktais darbais, iškeliančiais lietuvių gydytojo bei mūsų tautiečio vardą. Linkime ir toliau nenuilstamai dirbti profesinį ir visuomeninį darbą ir sulaukti tos dienos, kada ir mūsų Lietuvai nušvis laisvės rytas.

Dr. V. Tauras

ATŽALYNAS

DR. ANTANAS BRIZGYS

Dr. A. Brizgys gimė 1950 m. gegužės mėn. 30 d. Vokietijoje, Stuttgarto mieste, Petro ir Emilijos Brizgių šeimoje. Tais pačiais metais jis su savo tėvais atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes ir apsigyveno Chicagoje, didžiausioje lietuvių Marquette Parko kolonijoje.

Baigęs Marquette Parko lietuvių parapijos pradžios mokyklą, jis įstojo į Brother Rice gimnaziją (High School), kurią 1968 metais baigė su garbės pažymėjimu. Tais pačiais metais Antanas pradėjo paruošiamąsias studijas, reikalingas veterinarinei medicinai studijuoti Illinois Chicago Circle Camp u-te. Šias studijas jis užbaigė per dvejus metus ir dvi vasaras, visą laiką būdamas „dekano sąrašuose“. 1970 m. Antanas buvo priimtas į Illinois Veterinarijos Medicinos Mokyklą Urbanoje. Po ketverių metų sėkmingų studijų šiemet, 1974 m. gegužės mėn., jis įsigijo Veterinarinės Medicinos daktaro laipsnį.

Dr. Antanas Brizgys

Šalia savo studijų Antanas atrado laiko ir visuomeniniam darbui. Jis buvo vienas iš iniciatorių, kurie suorganizavo Baltic draugiją Illinois u-te, Urbanoje. Tautybių pasirodymų metu jis, kitiems kolegoms padedant, įruošė gražų lietuvišką skyrių su programa.

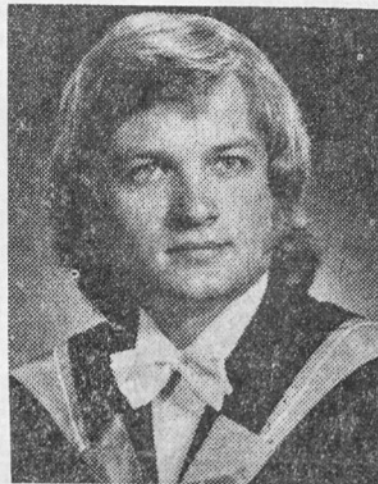
Š.m. birželio 8 d. vedė Ramunę Baronaitę.

Dr. Antanui linkime sėkmės!

Linas VAITKUS (Worcester, Mass.) studijuoja mediciną Bostono universitete. Jis yra geras fotografas ir stovyklų vadovas. Pirmuosius studijų metus jis baigė su aukščiausiais pažymiais.

Dr. Adelė PLĖTAITĖ (Kanada) baigė medicinos mokslus.

Dr. Edvardas LEPARSKIS baigė odontologijos mokyklą šį pavasarį ir jau atidarė dantų gydymo kabinetą Victoria Harbour.

Dr. Edvardas Leparskis

Kristina GEDGAUDAITĖ (Minn. U.S.A.), studijuojanti mediciną Minnesotos ir Harvardo universitetuose, gavo studentų pažangumo premiją (pažymėjimą ir \$1000). Kristina yra Vitalijos ir prof. dr. Eugenijaus Gedgaudų dukra.

Edvardas VIZINAS baigė Loyolos universitetą magna cum laude ir rugsėjo mėnesį įstojo į Chicago universiteto medicinos mokyklą.

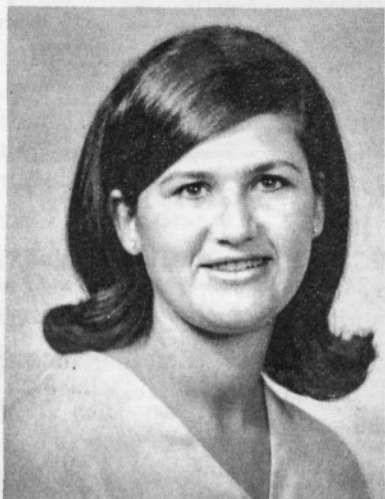
Antanas RAZMA vasaros metu darė fiziologijos tyrinėjimus Illinois universitete (Chicagoje). Aktyviai dalyvavo studentų ateitininkų kursuose Dainavoje.

Linas SIDRYS įsirašė į MECO programą, vasarą dirbo ir studijavo Illinois ligoninėse. Vadovavo studentų stovyklose bei kursuose Dainavoje ir rašė straipsnius į laikraščius.

Montrealio apylinkėje sulauksime daugiau gydytojų: Henriko ADOMONIO, Veronikos BULOTAITĖS, Leniaus BENDIKO, Leono GURECKO, Edvardo JUODŽIO, Leonos RUDINSKAITĖS, Vidos SENIKAITĖS, Vytauto ŠEMOGOS ir Raimundo ŠIMKAUS. Sveikiname Montrealį! Greičiausiai tai bus trikalbis miestas.

Dr. Diana T. T. JUCAITĖ

baigė medicinos studijas Arkanso universitete 1969 m. birželio 9 d. Studijas tęsė USCLA county ligoninėje, atlikdama „internship“ ir radiologijos specialybės stažą. Šiais metais, baigus radiologiją, išlaikė egzaminus ir gavo American Diplomate of Radiology. Sekančius metus nutarė padirbėti Feldkirch Austria Landes - Ursfall - Krankenhaus, Institut fuer Strahlen Medizin, ir susipažinti su Europa, o kartu ir pasludinėti. Po to planuoja grįžti atgal į Los Angeles, California, ir ten toliau verstis radiologijos praktika.

Dr. Diana J. Jucaitė

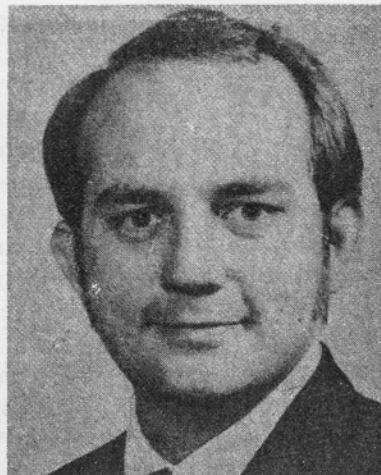
Dr. Jonas Jaunutis JUCAS

medicinos studijas baigė Arkanso universitete 1974 m. birželio 9 d. Šiuo metu atlieka „internship“ Honolulu Hawai Tripler Army medicinos centre.

Dr. Jonas J. Jucas

Dr. Edvardas JUOZOKAS (Conn., U.S.A.) baigė Columbijos universitete odontologijos ir burnos chirurgijos studijas. Trijų metų stažą atlieka Mount Sinai ligoninėje, New Yorke.

Dr. Edvardas Juozokas

D-rės Lina KRIAUCĖLIŪNAITĖ, Vitalija RUIBYTĖ ir Eva SABAITYTĖ šį pavasarį baigė Illinois universiteto odontologijos mokyklą (Chicaga). Tai buvo pirmas atvejis šioj mokykloj, kad būtų tik trys mergaitės baigiančioj klasėj. Verta dėmesio, kad visos tos mergaitės kaip tik lietuvaitės! Visos trys buvo pakviestos dirbti Illinois universiteto odontologijos fakultete. Vitalija Ruibytė šį pavasarį ištekėjo už muz. A. Vasaičio. Šią mokyklą baigė taip pat trys vyrai: dr-rai Bernardas SMAIŽYS, Grigalius RAČKAUSKAS ir Tadas MOLIS.

Dr. Jūratė KONTVILAITĖ (Australija) baigė Hobarto universitete medicinos mokslus, gaudama M. B., BS. laipsnius.

Dr. Bronius TOMKEVIČIUS (Australija) įsigijo gydytojo laipsnį Melbourno universitete.

Dr. Albina MILAŠIŪTĖ (Urugvajus) įsigijo gydytojos diplomą.

Dr. Danutė VILČINSKAITĖ - KIŠKIENĖ (Kanada), dr. Jono Kiškio žmona, taip pat gavo gydytojos diplomą Otawos universitete. Stažą atlieka Otawos ligoninėse.

Dr. Robertas KAZAN (Chicago, Ill.), baigęs Loyola-Stitch medicinos mokyklą, šį pavasarį gavo gydytojo diplomą. Chirurginę rezidenciją atliks Mayo klinikoje. Dr. Roberto brolis Allan taip pat studiuoja mediciną Loyolos universitete.

Dr. Vitalija RUIBYTĖ - VASAITIENĖ

gimė 1951 m. East Chicago, Indiana. Baigusi Maria High School, 1968 m. pradėjo studijas Illinois universitete, Chicago Circle. 1972 m. jai buvo to paties universiteto suteiktas bakalauro laipsnis. 1974 m. dr. Vitalija baigė odontologiją Illinois universitete D.D.S. laipsniu. Be to, jai buvo suteiktas International College of Dentists atžymėjimas. Šis atžymėjimas buvo pirmą kartą suteiktas moteriai dantų gydytojai. Tik baigus studijas naujai daktarei buvo pasiūlyta pasilikti Illinois universiteto odontologijos mokyklos mokomajame personale, kur ji šiuo metu ir dirba ir taip pat planuoja pradėti privačią praktiką Čikagoje su savo mama dr. Alicija Ruibiene.

Dr. V. Ruibytė - Vasaitienė aktyviai reiškiasi lietuviškoje veikloje: yra baigusi Čikagos Aukštesniąją lituanistinę mokyklą ir išklaičiusi Ped. Lituanistikos instituto kursą, priklauso Akademiniam Skautų Sąjūdžiui ir Kernavės skaučių tuntui. Ruo-

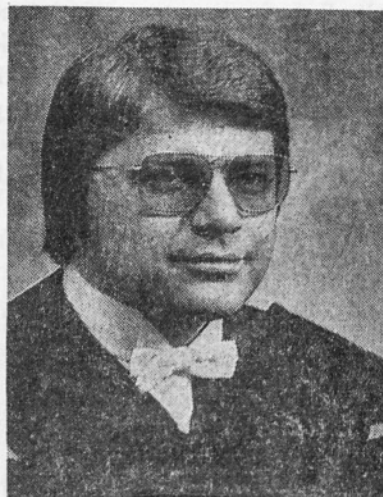
Dr. Vitalija Ruibytė - Vasaitienė

šiant II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, V. Ruibytė - Vasaitienė atstovavo Akademiniam Skautų sąjūdžiui II PLJK Komiteto Prezidiume ir taip pat buvo išrinkta į Lietuvių Bendruomenės Tarybą.

Jonas REINYS, studijuojas mediciną Wuerzburge (V. Vokietijoje), buvo parvykęs atostogų pas savo tėvus Bernardetą ir dr. Joną Reinius (Chicagoje).

Algis MAJAUSKAS (Detroit, Mich.), sūnus dr-rų Vytauto ir Vandos Majauskų, priimtas ir pradeda studijas School of Dentistry, Ann Arbor, Michigan.

Dr. Julius PUODŽIUKAS (Kanada) baigė Londono universitete medicinos fakultetą (kaip ir jo brolis Edis prieš trejetą metų).

Dr. Julius Puodžiukas

ALEKNAVIČIŪTĖ (Brazilija) Portugalijoje baigia medicinos mokslus.

Dr. Audra DEVEIKYTĖ (Chicago) šią vasarą turėjo svečią iš Argentinos — aplankė jos mamytė Valerija Deveikienė.

Birutė BALČIŪNAITĖ baigė trečio kurso prezidentės pareigas Case Western Reserve odontologijos mokykloje.

Donaldas LIPSKIS, baigęs chemiją, įstojo nuo liepos mėn. į Loyolos - Stritch medicinos mokyklą.

Laura BUTKIS (Chicago) pradės studijuoti mediciną Kanadoje.

Saulius ČERNIS (Detroit, Mich.) šį rudenį pradeda odontologijos studijas University of Michigan - Dearborn.

Jonas AVIŽA (Downey, Ill.) pradės studijuoti odontologiją.

Loreta PETERSONAITĖ (Detroit, Mich.), dr Gusto ir Lydijos Petersonų duktė, studijuoja Michigan - Dearborn universitete pre-med. Loreta šalia studijų ir darbo universiteto laboratorijoje rodo gražų pavyzdį Detroito lietuviškajam atžalynui ir teikia pasigėrėjimo visuomenei. Loreta — skaučių vadovė, tautinių šokių šokėja, lituanistinės mokyklos absolventė, puiki akompaniatorė pianu solisčių programose.

PAMINĖJIMAI

DR. STEPONĄ BIEŽĮ PRISIMENANT

Š.m. gegužės 19 d. Chicagoje buvo paminėtas a.a. dr. Stepono Biežio mirties metinės. Tuo metu buvo pašventintas Šv. Kazimiero kapinėse paminklas. Po to įvyko įvairiausių organizacijų, kurioms dr. Biežis priklausė, ruošiamą akademią. Ją pradėjo komiteto pirmininkas T. Blinstrubas. Kalbėjo Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė, SLA pirmininkas Povilas Dargis, dr. D. Giedraitis visų lietuvių gydytojų vardu, A. Namickienė, Petras Petrutis, inž. J. Jurkūnas.

Turtingą meninę dalį atliko poetė Eglė Juodvalkytė, Balys Pakštas ir jo dukra Emilija, solistė Audronė Simonaitytė. Minėjime dalyvavo ir velionio žmona Ona Biežienė, duktė Jolanta ir žentas.

Platesni akademijos aprašymai buvo *Drauge, Dirvoje, Naujienose*, ir kt.

Lietuviai gydytojai didžiuojasi tuo faktu, kad dr. Biežis priklausė gydytojų profesijai ir kad jis padidino skaičių tų lietuvių gydytojų, kurie mūsų istorijoje yra garbingai įsipynę į lietuvių tautos įstėgimo ir laisvės kovų vainiką.

Jis nuo pat jaunystės vienodai mylėjo savo profesiją ir lietuviybę ir vienodai surasdavo abiems laiko.

Dr. Stepas Biežis, baigęs Čikagoje medicinos kolegiją ir Lojolos universitete atlikęs stažą, stojęs kariuomenėn kaip karo chirurgas įsigijo chirurgijos patyrimą, kurį gyvenime panaudojo savo tautiečius begydydamas.

A.a. dr. S. Biežis pirmasis suorganizavo ir „Lietuvos gelbėjimo draugiją, jai vadovaudamas ir rinkdamas aukas labai daug padėjo atsikuriančiai Lietuvai.

Įkūrus lietuvių Švento Kryžiaus ligoninę, jis išrenkamas josios pirmininku ir chirurgijos skyriaus vedėju. Jis buvo vienas Lietuvių Gydytojų draugijos steigėjų ir jos pirmininkas.

Jo iniciatyva buvo įkurta Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjunga.

A.a. dr. S. Biežis, kaip gabus paskaitininkas, važinėjo po lietuviškas kolonijas, skaitydamas paskaitas apie sveikatą ir kartu skiepydamas lietuvišką patriotizmą.

Atsiradus lietuviškai radijo valandėlei, dr. S. Biežis per „Margutį“ vedė Sveikatos skyrių.

Dr. Steponas Biežis

Jam nebuvo svetima ir plunksna. Jis redagavo Lietuvių Gydytojų draugijos laikraštį „Gydytoją“. Jis vedė sveikatos skyrių laikraštį „Tėvynė“.

Buvo Lietuvių Gydytojų Biuletenio vyriausias redaktorius, o vėliau jo garbės redaktorius.

Išleido knygą „Būkite sveiki“.

Aš čia tik labai glaustai ir trumpai paminėjau jo, kaip gydytojo, profesionalo, darbus, kurių, aišku, negalima išskirti iš jo darbų kaip lietuvių patrioto, kovojančio už Lietuvos laisvę ir keliančio lietuviybę.

Gilios atminties dr. Stepas Biežis savo darbais paliko Lietuvai gilų paminklą. Čia labai tinka Horacijaus žodžiai:

Pastatei paminklą tvirtesnį už varį,
Už piramides karalių aukštesnį,
Kurio nei šiaurys vėjas, nei gilios bangos
Įveikti negali.

Dr. D. Giedraitis

BRIG. GEN. GYD. VLADAS NAGIUS-NAGEVI

Jo 20 metų mirties sukakties proga

Gimė 1880.VI.17 d. Kretingoje, mirė prieš 20 metų, 1954.IX. 15 d., Clevelande. Tai buvo gilus patriotas, kuris iš jaunų dienų kovojo už lietuviybę.

Gen. dr. Vladas Nagevičius

Mokėsi Palangos progimnazijoje, tačiau už atsisakymą dalyvauti stačiatikių pamaldose iš mokyklos buvo pašalintas. Privačiai pasirengęs, išlaikė egzaminus į penktą klasę Rygos gimnazijos, kurią baigė su aukso medaliu. Išlaikęs konkursinius egzaminus, buvo priimtas į Petrapilio Karo medicinos akademiją. Studentaudamas parvykęs atostogų, Palangos progimnazijoje sušaukė mokinių susirinkimą, kuriame ragino mokinius reikalauti, kad mokyklon būtų įvesta lietuvių kalba ir kad jie kovotų už savo teises.

1905 m. pabaigoj už lietuvišką veiklą jis pateko į Telšių kalėjimą. Buvo teisiamas Kaune. Advokato Stašinskio ir žymaus prof. Pavlovo dėka jam pavyko iš kalėjimo išeiti, tik be teisės sugrįžti savo tėviškėn. Kalėjimas pakirto jo sveikatą, ir jam teko apie porą metų gydytis Kaukazo kalnų sanatorijoj.

Studijų metu jis buvo įstojęs į slaptą liet. studentų draugiją. Tačiau, atvykus akademijon K. Oželiui, V. Ingelevičiui ir P. Sližiui, dr. J. Basanavičiui patariant, V. Nagevičiaus iniciatyva tapo įkurtas

slaptas Liet. Korp. Fraternitas Lithuanica branduolys, kurio narių tikslas buvo: vadovautis aukštos tolerancijos principais, puoselėti lietuviybę, kelti lietuvių tautinę kultūrą ir, svarbiausia, atitarnavus už stipendiją, grįžti Lietuvon.

1910 m. baigė medicinos studijas ir buvo paskirtas rusų karo laivynan. Būdamas karo tarnyboj, palaikė glaudžius ryšius su fraternitiečiais ir net į jų suvažiavimus atvykdavo. 1917 m. karo laivui Slava ilgiau stovint Helsinky, dr. Nagevičius su suomių veikėjais suruošė susiartinimo vakarą - koncertą, kuriame dalyvavo daug suomių, lietuvių ir švedų.

Veik tuo pačiu metu įvyko liet. karių suvažiavimas ir Lietuvių seimas. Gyd. Nagevičius, kaip karių atstovas kariškoj uniformoj viešai pasisakė už Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą, gi abejojančius pavadino bailiais — zuikiais. Tuo metu dail. A. Varnas sukūrė politinį šaržą „Šalin zuikiai“.

Gen. dr. V. Nagevičiaus šaržas — „Šalin, zuikiai“ (dail. Ad. Varno)

1918 m. grįžo Lietuvon — Vilniun. Rudeniop sušaukė fraternitiečių suvažiavimą tikslu aptarti besikuriančios Lietuvos problemas. Susirinkime nutarta stoti savanoriais į steigiamos kariuomenės eiles. Gyd. Nagevičius suvaidino didelį vaidmenį, įtikindamas vokiečius, kad, norint sustabdyti besiveržiančius bolševikus, reikia apginkluoti lietuvių karius. To pasėkoj buvo gauta apie 700 šautuvų ir daug šovinių. Buvo užleistos kareivinės Aukštojoj Panemunėj ir Alytuj.

Pirmas kariuomenės steigimo įsakymas buvo išleistas 1918.XI.23 d. Dr. Nagevičius buvo pirmas gydytojas savanoris, išsojęs Lietuvos kariuomenėn. Kaip karo sanitarijos viršininkas jis rūpinosi karių sveikatingumu, karo gydytojus siuntė į vakarus pasitobulinti medicinoje. Pats gi dalyvavo karo medicinos kongresuose (pvz. Madride — 1933 m., Briusely — 1935 m.) ir t.t.

Jis iš pirmųjų dienų puoselėjo mintį sukurti Karo muziejų ir rinko eksponatus bei medžiagą. Vyriausybei pritariant, gavo įsakymą per tris savaites įrengti Karo muziejų ir jį atidaryti 1921 m. vasario mėn. 16 d. Tik gyd. Nagevičius didelio pasiryžimo ir milžiniškų pastangų dėka įsakymas buvo įvykdytas. Būdamas Karo muziejaus viršininku, jis tobulino visus skyrius, ir greitai laiku patalpos tapo perankštos. 1930 m. buvo pašventintas kertinis akmuo Vytauto D. Karo muziejaus statybai. Statyba užsitęsė apie penketą metų, ir 1935 m. vasario mėn. 16 d. Karo muziejus jau buvo perkeltas į naujas patalpas. Čia buvo didingai įrengti visi skyriai — tai buvo tikra tautos šventovė, simbolizuojanti jos laisvę. Karo muziejaus sėdnelis buvo papuoštas Laisvės statula ir daugeliu mūsų tautos veteranų, rašytojų bei veikėjų biustais, takai skendo rožių žieduose.

Deja, Karo muziejus buvo galutinai sunaikintas antrosios bolševikų okupacijos metu. Anot dr. B. Matulionio pasakymo, jau „Ano didingo Vytauto D. Karo muziejaus nebėra, tik jo sienos liko, o tose sienose pusto svetimi žvabūs Rusijos vėjai.“

Dr. B. Matulionis tremtyje kruopščiai surinko medžiagą apie Karo muziejų, parašydamas monografiją „Vladas Nagius - Nagevičius“, įamžindamas jo darbus geriau nei greanito paminklu, A. A. Nagevičiaus žmona Veronika parūpino lėšas tam veikalui išleisti.

Gen. gyd. Nagevičius buvo plačiašakis visuomenininkas su neišsemiamą energija ir iniciatyva. 1923 m. dalyvavo Vyr. Liet. komitete tautiniam laivynui steigti, 1925 m. buvo Liet. Šaulių sąjungos centro komiteto narys. Negana to, jis buvo Lietuvai pagražinti dr.-jos pirmininkas, jis rūpinosi Lietuvos Gyvulių draugijos įkūrimu ir t.t.

Kaip archeologas paliko žymius savo darbo pėdsakus. 1904 m. jis baigė Archeologijos institutą Petrapily. Vasaromis atliko piliakalnių, milžinkapių bei kapinių kasinėjimus (Prišmančių milžinkapio, Apuolės piliakalnio ir kitur). Daugelį eksponatų patalpino Liet. Mokslo muziejuje Vilniuje ir Karo muziejaus priešistoriniam skyriuje. Jis dalyvavo tarptautiniuose archeologų kongresuose su pranešimais (Rygos — 1930, Londono — 1931, Oslo — 1936 m.).

Už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus, D.L. Kunigaikščio Gedimino, Vytauto

D. ordinais, Savanorių ir Liet. Nepriklausomybės medaliais. Be to, jis gavo Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos, Rumunijos ir Belgijos valstybių ordenus ir medalius.

Sovietams okupavus Lietuvą, gen. gyd. Nagevičius iš visų pareigų buvo atleistas. Jo ūkis Žemaitkiemis prie Babtų, pavyzdingai tvarkomas jo žmonos Veronikos, buvo nusavintas.

Antrosios Sovietų okupacijos metu teko apleisti Lietuvą ir atsidurti Austrijoje, Tirolyje.

1948 m. dalyvavo Gyd. Korp. Fraternitas Lithuanica metiniame suvažiavime, o 1949 su žmona Veronika emigravo Amerikon. Willoughby prie Clevelando jis tikrai pasijuto vienišas, pasiilgęs kūrybinio darbo, vis nenustodamas vilties grįžti į Lietuvą. Ir taip savo gyvenimo saulėlydį praleido savo mylimos žmonos Veronikos globoje. Prieš 20 metų buvo palaidotas Clevelando Kalvarijos kapinėse.

Savo darbais jis ir šiandieną mums galėtų būti pavyzdžiu, kaip reikia mylėti savo kraštą ir kaip reikia siekti savo tautinių idealų.

Dr. V. Tauras

LIETUVIŠKI MEDICINOS TERMINAI

Imobilizacija padeda suaugti lūžgaliams
Lūžimas ilgųjų vamzdinių kaulų..

Apie kaulą, perioste ir kaulo viduje susidaro kaulinis rumbas...

Blauzdikaulis — tibia

Šlaunikaulis — femur

Dilbio kaulai — radius ir ulna

Spindulinis kaulas — radius
alkūnės k., alkūnkaulis — ulna

Žasto k. — humerus

Raktikaulis — clavícula

Antkaulis, periostas — periosteum

Šeiviklaulis — fibula

Kulkšnelis — maleolus

Čiurna — (ankle)

Riešas — (wrist)

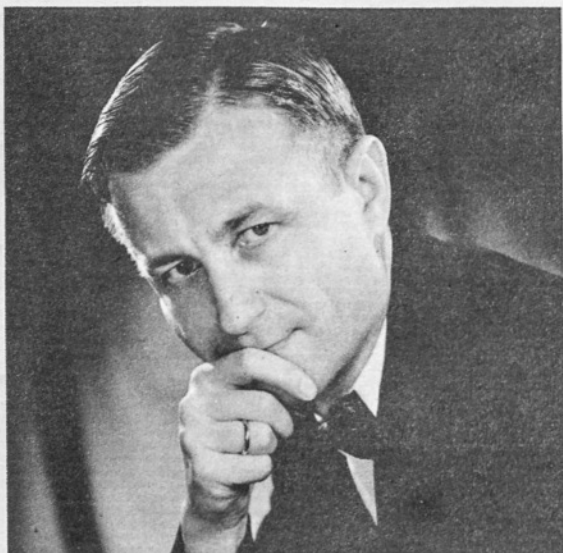
Pūlinys — abscesas

A. A. DR. VLADAS ADOMAVIČIUS

Po trumpos ligos 1974 m. balandžio mėn. 24 d. Akron, Ohio, atsiskyrė su šiuo pasauliu dr. Vladas Adomavičius. Jis buvo gimęs Lietuvoje 1921 m. birželio mėn. 21 d.

Lietuvoje baigęs jezuitų gimnaziją, pradėjo ten pat studijuoti mediciną.

A.a. dr. Vladas Adomavičius

Karui užėjus, atsidūrė Vokietijoje. 1948 m. užbaigė medicinos mokslus Tuebingene. Sekančiais metais vedė linkvietę Veroniką Šomkaitę. Jinai irgi baigė medicinos studijas Tuebingene.

Į Ameriką atvažiavo 1949 m. Čia dirbo įvairiose ligoninėse. Visų pirma South Bend, Ind. Memorial Hospital. Po to išvažiavo į Galveston Texas. Į Akroną atvažiavo 1951 metais ir pradėjo stažą chirurgijoje Akron General Hospital (dabar vad. Akron General Medical Center.)

Po to išvažiavo metams į Philadelphia. Grįžo į Akroną 1955 metais ir pradėjo chirurginę praktiką su savo žmona Verute. Jinai ir dabar praktikuoja Akrone ginekologijos ir akušerijos specialybėje.

Dr. Vladas praktikavo Akrone iki savo mirties.

Užaugino 6 vaikus: Jūratę, Liną, Rasą, Vladą jr., Ugnę ir Živilę.

Abu vyresnieji — Jūratė ir Linas studijuoja mediciną Guadalajara universitete (Meksikoje).

Dr. Vladas paliko Lietuvoje motiną ir du brolius. Chicagoje liko brolis dr. Jonas Adomavičius.

Palaidotas Akron Ohio Holy Cross Cemetary.

Dr. A. Baltrukėnas

A. A. DR. LEONARDAS PLECHAVIČIUS

„Kai miršta išmintingas žmogus, tai kas gi gali jį pavaduoti?“ Šie žodžiai iš Iova knygos grįžta iš pašamonės, prisiminus a.a. medicinos gydytoją Leonardą Plechavičių, mirusį 1974 metų pavasarį.

Velionis buvo gausios ir garbingos Plechavičių giminės atstovas. Pasitraukdamas iš žemiškojo pasaulio, paliko didelę spragą šeimoje, lietuviškoje visuomenėje, lietuvių gydytojų organizacijose. Buvo geras lietuvis, didelis patriotas, išmintingas gydytojas, linksmo būdo, tiesus, aiškus ir atviras žemaitis. Mėgo žmones ir mėgo diskutuoti. Lietuviškuose klausimuose turėjo aiškų nusistatymą.

Amžinos atminties Leonardas gimė 1904 m. gruodžio 20 Bikončių vienk., Židikų valsč., Mažeikių apskr. Pradedant 1911-taisiais metais, trejus metus mokėsi Mintaujoje, vėliau — Talšiuose. 1925 m. baigė Telšių gimnaziją su aukso medaliu. 1932 m. gavo V.D.U-to medicinos fakulteto medicinos skyriaus baigimo diplomą. Atlikęs karo tarnybą, nuo 1933

A.a. dr. Leonardas Plechavičius

iki 1939 m. dirbo Klaipėdos L.R. Kryžiaus ligoninėje

kaip chirurginio skyriaus asistentas. 1938 - 1939 gilinio žinias Vienos ir Bolonijos chirurginėse klinikose. Nuo 1939 iki 1944 buvo Telšių apskrities ir miesto ligoninės direktorius ir chirurginio skyriaus vedėjas.

Rusams besiruošiant antrą kartą okupuoti Lietuvą, jis su šeima pasitraukė į Vokietiją ir ten dirbo kaip chirurgas įvairiuose vokiečių ir tremtiniam skirtose ligoninėse. 1949 atvyko į JAV. Pradžioje gydytojo darbą dirbo Delaware, o vėliau New Yorko valstijoje. Čia, Didžiojo New Yorko pašonėje — Yonkers, iki pat mirties vertėsi gydytojo praktika.

Daktaras Leonardas priklausė kelioms gydytojų organizacijoms, įskaitant Lietuvių Gydytojų Korp. Fraternitas Lithuania ir lietuvių gydytojų kitas draugijas (tėvynėje ir išeivijoje). Jis buvo pavyzdingas ir aktyvus narys, ypač fraterniečių tarpe jis jautėsi savas.

Netekome jo gana neįprastomis aplinkybėmis. 1973 gruodžio viduryje, grįždamas iš Floridos automobiliu, pasijuto blogai ir užsuko pas gimines į Milford, Del. pailsėti. Sutino kojos, trūko oro. Daktaras Algirdas Devenis neleido jam sėstis už vairo, pats atvežė keleivius į Yonkersą. Gruodžio 18 velionis buvo paguldytas į vietinę ligoninę, kur iki sausio 15 buvo gydytas kaip sergantis Emphysema pulmonum, Cor pulmonale. Iš ligoninės išleistas pusiau kachektiskas, bet vis tiek buvo patarta mažinti svorį, nors ligonis savaiame nenorėjo valgyti ir karts nuo karto atsikrankšdavo krauju.

Sausio pabaigoje mudu su žmona aplankėme Leonardą jo namuose. Ponios pasitraukė į gretimą kambarį, o mudu pasilikome salione. Užsimezgė kalba apie jo savijautą. Pasisiūliau patikrinti kraujo spaudimą, širdį, plaučius. Apatinėje dešiniojo plaučio skiltyje respiratorinio garso nesigirdėjo. Išgėrėme jo mėgiamo konjakėlio. Jis sriubčiojo lašeliais, vis mane ragindamas: „Išgerk, Vaclovai, dar stikliuką. . . gerk kol gali!“. Išsibučiavome skirdamiesi. Leido pabučiuoti tik į kairįjį skruostą, lyg nujausdamas, kad jo mirtinas priešas susisuko lizdą dešiniajame plautyje.

Sveikatai blogėjant, kovo 6 buvo paguldytas Bronxe Montefiore ligoninėje, kurioje mirė kovo 18, 8 val. ryto. Diagnozė: Dešiniojo plaučio apatinės skilties karcinoma.

Palaidotas kovo 21 Yonkers St. Joseph Cemetery.

— . . . Kai miršta išmintingas žmogus, tai kas gi gali jį pavaduoti. . . —

Dr. Vaclovas Paprockas

A. A. DR. MARIJA STANEIKENĖ

Ji buvo gimusi 1900 m. liepos mėn. 27 d., Kaukaze, caro pulkininko šeimoje. Ištekėjo už žymaus dailininko - diplomato Adalberto Staneikos ir, jo įtakoje, tapo tikra lietuve.

Medicinos studijas pradėjo Rygoje ir baigė Lietuvos universitete Kaune „cum laude“ su pirmąja laida. Ilgus metus dirbo prie prof. P. Avižienio, kaip Akių ligų katedros asistentė. Vėliau jai teko vadovauti Kauno miesto centrinei laboratorijai.

Daktarė parašė keletą mokslinių darbų apie trachomą: Kova su trachoma (1932), Trachoma (1938), prof. Adario pažiūra į trachomą (1939) ir t.t. Mokyklose ir organizacijose ji skaitė populiarias medicinos paskaitas apie trachomą, akių higieną ir panašiai. Panašiom temom ji kalbėjo ir per Kauno radiją.

Karo metu Vokietijoje dirbo Rawensburge, kaip gydytoja okulistė. 1949 m. emigravo Amerikon ir apsigyveno Wyncote, Pa. Velionė kurį laiką dirbo Villa Eye ligoninėje. Buvo įsijungusi lietuvių veiklon. 1962 m. mirė jos vyras Adalbertas. Š. m. liepos 9 d. ir ji pasimirė.

Atsisveikino B. Raugas L. Bendruomenės vardu, solistė Juozė Augaitytė — Liet. Moterų klubo vardu, dr. Legeckas — Liet. Gydytojų Sąjungos vardu ir J. Lukas — Philadelphijos Balso vardu.

Ji buvo pašarvota savo namuose Wyncote. Liepos 13 d. ji buvo nulydėta į Philadelphijos Šv. Andriejaus bažnyčią, kur klebonas Degutis, asistuojant kun. Jaraškai ir kun. Sakalauskui, atlaikė už jos sielą gedulingas pamaldas. Po pamaldų buvo nulydėta į West Laurel Hill kapines ir palaidota šalia savo vyro Adalberto. Vyresniosios kartos gydytojai velionę prisimena kaip tikrai nuoširdžią ir draugišką kolegę. Iki pat mirties ji rūpinosi išleisti savo vyro prof. Adalberto Staneikos meno darbų monografiją. Deja. . .

Dr. V. Tauras

A.A. DR. ANTANAS JUOZAITIS

Mirė 1974 m. gegužės mėn. 2 d. Velionis gimė 1888 m. sausio 5 d. Baigęs pradžios mokyklą, jis išvyko į St. Petersburgą, kur 1906 m. baigė Larinskio gimnazijos 5 klases ir 1909 m. Černiajevo kursus. Būdamas Lietuvoje, kovojo su caro režimu, todėl 1910 m. jam teko emigruoti Amerikon.

Atvykęs Čikagon, jis susituokė su Ona Jakimaite, gimusia Mariampolėje, Lietuvoje. Žmonai padedant, jam buvo galimybė baigti odontologijos studijas Loyolos universitete. 1919 m. įsigijęs Dental Surgery diplomą, atidarė dantų gydymo kabinetą Bridgeporte, kur dirbo iki 1949 metų.

Priklausė Illinois Liet. Gyd. draugijai, Amerikos ir Pasaulio Liet. Gyd. sąjungai, Čikagos ir Illinois Dental Society bei American Dental Association.

A.a. dr. Antanas Juozaitis

Dirbo visuomeninį darbą, tačiau, būdamas kuklus, nemėgo reklamų. Išaugino ir išmokslino du sūnus: Edvardą — medicinos daktarą ir Elmerį — aviacijos pulk. leitenantą (dabar atsargoj) bei dukterį Ireną, ištekėjusią už dr. L. Zibo, buvusią Gyd. Pagalbinio vieneto ilgametę pirmininę.

Dr. A. Juozaitis buvo pašarvuotas Čikagos Marquette laidojimo koplyčioje. Gegužės mėn. 5 d. Kalvaičiui vadovaujant, buvo atsisveikinta su velioniu. Dr. P. Žalys atsisveikino Illinois Liet. Gyd. draugijos vardu. Advokatas Lapinskas atsisveikino visuomenininkų vardu. Atsisveikinant Liet. Gyd. d-ją atstovavo dr. Lipskis, dr. Lipskienė, dr. Tauras, Dargienė, Vileišienė ir kiti.

Gegužės 6 d. velionis buvo nuvežtas į Marquette Parko bažnyčią ir po pamaldų nulydėtas į Liet. Šv. Kazimiero kapines.

V. Turas, M.D.

A. A. DR. KAZYS MIECEVIČIUS
(Charles Mitsevitcz)

buvo gimęs Chicagoje, mirė 1974 m. balandžio 10 d. Chicagoje, sulaukęs 71 metų amžiaus. Liko žmona, dvi seserys. Palaidotas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

A.A. Dr. ALGIRDAS PLIURA,

gimęs Rygoje 1908 m. kovo 21 d., mediciną baigė 1941 m. Kaune. Tais pat metais rusų išvežtas į Archangelsko koncentracijos stovyklą. Tremyje, prie Balkašo vedė žmoną Aldoną. Tik 1957 m. (po 16 katorgos metų) sugrįžo į Lietuvą ir dirbo kaip gydytojas šiek tiek Šiauliuose ir vėliau Kauno klinikose iki pat savo mirties (1974 m. kovo 6 d.). Paliko žmona Aldona, du sūnūs ir dukra. Su religinėm apeigom palaidotas Kauno kapinėse.

Dr. A. Pliūra priklausė ateitininkų federacijai ir studijuodamas vadovavo „Fraternitas Baltiensis“ korporacijai.

P. L. G. S. nuoširdžiai užjaučia:

Dr. Petronelę Totoraitienę (Kolumbija), dukrą, sūnų, ir artimuosius, mirus teisininkui a.a. Jonui Totoraičiui.

Prof. dr. Stasį Jankauską, dukrą ir gimines, mirus žmonai ir motinai Alfonsei.

Dr. Zenoną Danilevičių (Chicago, Ill.) ir šeimą, jo motinai Lietuvoje mirus.

Dr. Sofiją Parokienę (Chicago, Ill.) ir kitus artimuosius, seseriai a. a. Reginai Baipšienei mirus.

Dr. Nataliją Bielienę ir Stasio Barzduko šeimą, a.a. Albinai Barzdukienei mirus.

Mariją ir dr. Vytautą Milerius (Livonia, Mich.), jos tėveliui a.a. Vincui Poškui mirus.

Dr. Valę Barkienę, farmacininkę Aldoną Griškus ir gimines, a.a. dr. Vladui Markevičiui mirus.

Mariją MILERIENĘ - POŠKUTĘ jos šeimą ir artimuosius, mylimo tėvo a.a. Vinco Poškaus netekus, nuoširdžiai užjaučia M.L.G. Draugija ir Pagelb. Mot. Vienetas.

A. A. PULK. DR. BALTRUS ATKOČIŪNAS

1974 m. liepos mėn. 15 d. po sunkios ligos Oak Park ligoninėj mirė dr. B. Atkočiūnas, buvęs Lietuvos prezidento asmeninis gydytojas. Velionis jau ilgą laiką buvo nedarbingas ir gyveno iš kuklios pensijos bei nedidelių santaupų. Kadangi Amerikoj artimų giminių neturėjo, tad juo rūpinosi jo draugai; gi pastaraisiais metais jį tėviškai globojo inž. K. Karazija.

1973 m. rugpiučio mėn. 13 d. daktaras dėl įvykusios kairiosios pusės hemiplegijos ir afazijos buvo paguldytas į Central Community ligoninę. Po dviejų savaičių jis buvo perkeltas į Oak Forest ligoninę, kur pasiliko iki mirties.

Laidotuvėmis pasirūpino jo draugai ir buvusieji bendradarbiai: inž. Karazija, dr. Matulionis, d-rai Taurai, velionies krikšto duktė Regina Matukaitė ir dr. Matukas. Velionis buvo pašarvotas Bieliūno koplyčioj, kur jį aplankė jo draugai, buvusieji bendradarbiai bei pacientai.

A. a. dr. Baltrus Atkočiūnas

Rožinį atkalbėjo kun. Kireilis. Liepos 17 d. kun. Vilitis perskaitė paskutines maldas ir tarė atsisveikinimo žodį. Sugiedojus „Marija, Marija“, jis buvo nulydėtas į Lietuvos tautines kapines. Grabnešiais buvo inž. Karazija, dr. B. Matulionis, dr. A. Pustelninkas, pulk. A. Rėklaitis, dr. V. Tauras ir K. Vyngantas (sen.). Tautinėse kapinėse dr. Matulionis tarė prasmingą atsisveikinimą visų kolegų ir bendradarbių vardu, esančių ne tik Amerikoj, bet ir visuos kraštuos, net už geležinės uždangos. Leidžiant karštą duobėn, velionies krikšto dukra R. Matukaitė užbėrė žiupsnį Lietuvos žemės, o visi kiti atsisveikindami metė gėles. Užbaigiant laidotuves, buvo sugiedotas Tautos himnas. Visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesiti pietų.

Dr. B. Atkočiūnas gimė 1885 m. vasario mėn.

9 d. Titonių km., Linkuvos vls., Šiaulių aps. Pradžios mokyklą lankė Linkuvoj nuo 1894 m. iki 1898 m. Liepojuj nuo 1898 m. iki 1903 m. lankė gimnaziją. Toliau tęsė mokslą Arensburgo gimnazijoje, kurią baigė 1906 m. Tais pačiais metais įstojo į Dorpato universiteto medicinos fakultetą, kurį baigė 1912 m. birželio mėn. 11 d., įgydamas gydytojo diplomą. 1912 - 1914 m. atliko privalomą gydytojo praktiką ligoninėse. Didžiojo karo metu nuo 1914 m. birželio mėn. 19 d. iki 1918 m. vasario 16 d. kaip karo gydytojas dalyvavo Rumunų fronte.

1919 m. grįžo Lietuvon ir tuoj stojo dirbti Karo ligoninėje Kaune. Nuo 1919 m. iki 1932 m. buvo Kauno Karo ligoninės vidaus ligų skyriaus vyr. ordinatorius, gi nuo 1932 m. iki 1937 m. — karo ligoninės vidaus ligų konsultantas. 1937 m. kovo mėn. jis buvo pakeltas į san. pulk. laipsnį. Už nuopelnus karo sanitarijos tarnybai jam buvo suteikta antro laipsnio Vyties kryžius.

Išėjęs iš kariuomenės, nuo 1937.I.7 d. iki 1939.VI.7 d. dirbo Raudonojo Kryžiaus sanatorijoje, o nuo 1939 m. XII.16 iki 1940 m. VII.1 d. ėjo Vilniaus Raud. Kryžiaus ligoninės vidaus ligų skyriaus vedėjo pareigas.

Antrojo Pas. karo metu teko apleisti Lietuvą. Asidūrus Hanau pabėgėlių stovykloj, jam teko dirbti Hanau ligoninėj ir eiti vidaus ligų skyriaus vedėjo pareigas.

1949 m. sausio 10 d. išplaukė į Ameriką. Ilgesnį laiką dirbo Manteno valstybinėj ligoninėj prie prof. K. Oželio, ligoninės patologijos prozektoriaus, kaip jo padėjėjas. Tačiau dėl silpnėjančios sveikatos bei senatvės teko šias pareigas apleisti.

Velionį man teko pažinti Lietuvoje, dirbant Karo ligoninėj. Tai buvo aukštų kvalifikacijų gydytojas, vidaus ligų specialistas, kuris pasižymėjo darbštumu, kruopštumu bei sąžiningumu. Savo specialybės žinojimu jis buvo nuoširdus patarėjas savo kolegoms. Buvo nevedęs, mėgo sportą, ypač tenisą, kurio buvo geras teoretikas ir mokytojas.

Kaip vidaus ligų specialistas buvo aukštai iškilęs ir neveltui jam buvo pavesta eiti Karo ligoninės konsultanto pareigos. Dėl aukšto profesinio išsilavinimo, dėl tvirtų moralinių savybių jis buvo paskirtas eiti Lietuvos Respublikos prezidento asmeninio gydytojo pareigas, kurias sąžiningai ėjo daugelį metų.

Dr. Atkočiūnas buvo gilus lietuvis patriotas. Niekartą tremty man teko su juo kalbėti apie paliktą tėvynę, paliktus namus bei jo tėviškės laukus, į kuriuos jis vis dar vylėsi kada nors sugrįžti. Deja, senatvė ir liga pakirto jo gyvenimo siūlą, ir taip jis užbaigė savo tremties vargingą gyvenimo kelią.

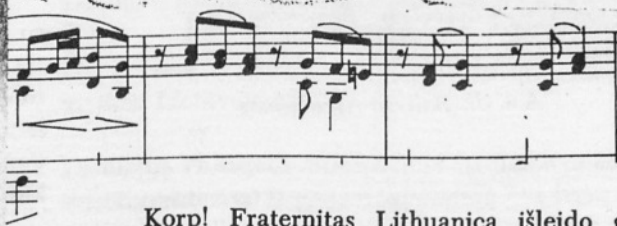
Dr. V. Tauras

K!

PASKUTINIS BIRŽELIS

Korp! Fraternitas Lithuanica išleido gaidas muzikos kūriniai „Paskutinis birželis“. Teksto konkursą laimėjo rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė, o melodijos mišriam chorui su fortepionu muz. Bronius Budriūnas. Leidinio viršelis dviejų spalvų, simbolinis, pieštas Pauliaus Jurkaus. Leidinys skiriamas Sibiro tremtiniams prisiminti. Visas šio gražaus leidinio dar-

bas krūto ant dr. Vaclovo Paprocko pečių. Jis parašė ir baigiamąjį žodį apie pačią Fraternitas Lithuanica korporaciją.

Tarp kitko pažymėtina, kad dr. Paprockas „atrado“ kompozitorę seserį M. Bernardą ir iškėlė ją į viešumą („Darbininkas“ 1974 m. rugs. 20 d.).

Muzikas Bronius Budriūnas — „Paskutinis Birželis“ (žodžiai rašyt. B. Pukelevičiūtės).

Fraternitas Lithuanica korp. centro valdyba iš k. į d. A. Gariūnas (ižd.), dr. V. Tauras (vicepirm.), dr. K. Aglinskas (sekr.) ir dr. B. Matulionis (pirm.).

KORP. FRATERNITAS LITHUANICA ILLINOIS SKYRIAUS susirinkimas įvyko š. m. balandžio mėn. 19 d. Susirinkime svarstyti einamieji korp. reikalai. Vienbalsiai korporacijon priimti nauji nariai: dr. A. Vanagūnas ir dr. P. Žlioba. Korp. vicepirm. dr. V. Tauras ir korp. Illinois skyriaus pirm. dr. A. Paulius naujus narius pasveikino ir įteikė jiems korp. juostas bei korp. leidinius: *Fraternitas Lithuanica* 50 m. sukakties metraštį ir Generolas Nagevičius, Korp. Frat. Lithuanica įsteigėjas ir Karo Muziejaus įkūrėjas.

K! Fraternitas Lithuanica Ill. skyriaus susirinkimo dalyviai: Priekyje skyriaus pirm. dr. A. Paulius.

Korp. „Gaja“ New Yorko skyriaus valdyba 1974 m.: dr. Domas Jasaitis (pirm.), dr. Regina Čiurlienė (se-

kretořė), dr. Bronius Radzivanas (ižd.).

Nuotr. V. M. Maželio

New Yorko „Gajos“ skyriaus nariai (medicinos ir dantų gydytojai; Sėdi iš k. į d.: J. Dičpinigaitis, Br. Radzivanas, D. Jasaitis (skyriaus pirm.), R. Čiurlienė, I. Skeivys, stovi iš k. į d.: S. Škėrienė, P.

Bagdas, S. Bobelienė, A. Radzivaniėnė, J. Skripkienė, B. Bobelis (svečias), F. Ignaitienė ir S. Kripkus (vet. gyd.).

Nuotr. V. Maželio

Chicagoje Korp! Gaja turėjo susikaupimo pamaldas ir susirinkimą š. m. balandžio 7 d. T. Marijonų patalpose. Pusryčių - susirinkimo metu buvo

aptarti svarbiausieji reikalai ir pabendrauta. Dalyvavo geras būrys korporantų ir jų šeimos narių.

Dalis Chicagos gajininkų (su šeimomis) susirinkimui (š.m. balandžio 7 d.) pasibaigus, (vidury sėdi pirm.

dr. J. Juozevičius, kun. P. Garšva ir kt.).

Nuotr. dr. K. Ambrozaičio

MEDICINA OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Skyrių veda dr. V. ŠAULYS

PATIKSLINIMAS

Niekus šneka okupanto kontroliuojama ir cenzūruojama „Sveikatos Apsauga“ (žiūr. „Medicina“ 1973 m. Nr. 5, 41 psl.), kad esą „Kardiologijos pradininkas Lietuvoje yra dr. J. Jocius, kuris 1951 m. Kaune pirmas padarė širdies operaciją ligoniui su adheziniu perikarditu“.

Kocherio 1902 metais pasiūlytas širdies operacijai piūvis buvo žinomas ne tik kiekvienam Lietuvos chirurgui, bet ir baigiančiam universitetą medikui. Dr. V. Avižonis stažavimo metu stebėjo darant panašią operaciją prof. Vl. Kuzmą kartu su prof. A. Hagentornu. 1936 metais man pačiam teko stebėti Kauno Karo Ligoninėje adhezinio perikardito operaciją, kurią atliko chirurgas dr. M. Mickus. Be to, dr. St. Stonkus bene 1938 metais susiūvo peiliu perdurtą širdies raumenį ir toks pat atsitikimas man pačiam pasitaikė 1940 m. lapkričio mėn. 1 d. (asistavo šiuo metu gyvenantis Milford, Del. dr. K. Vileišis).

Žodžiu, netiesą sako „Sveikatos Apsauga“, ir labai gaila, kad tą pačią netiesą kartoja mūsų „Medicina“.

Dr. Vaclovas Paprockas

Red. pastaba: Nemanųčiau, kad reiktų kaltinti „Mediciną“, t.y. jos redaktorius dėl neteisingų informacijų perdavimo iš „Sveikatos Apsaugos“ šiame žurnale. Jeigu to nebūtų padaryta, nebūtų progos tokias klaidas nei atitaisyti. Netikiu, kad „Sveikatos Apsauga“ pagalvotų, kad tai jų klaida ir ją stengtųsi atitaisyti.

Sistemoje, kurioje „viskas“ prasidėjo ar prasideda tik Lenino - Stalino - Brežnevo išminties dėka, nemanųčiau, kad autoriai iš viso galėtų rašyti kitaip, nors šaltiniai ir buvo po ranka (deja, ne „Medicinos“ redaktoriams).

Gražu yra, kad yra skaitančių santraukas iš ok. Lietuvos medicinos, gražiau, kai surandamos klaidos (gal geriau — suklastojimai), gražiausia, kai visa tai viešai ir su daviniais atitaisoma, kad ir už ok. Lietuvos ribų.

Red.

Hidrokortizono poveikis žaizdų gijimui

Glikokortikoidai nedažnai vartojami chirurginiuose atvejuose, kadangi daugelis mano, kad jie gali bloginti žaizdų gijimą dėl jų antiproliferacinio, antiflogistinio, antiimuninio ir katabolinio veikimo.

Autoriaus ligoninėje kortizonas žaizdoms gydyti buvo panaudotas 334 ligoniams. Naudota 25-50 mg. kortizono su 0,5% Novokaino tirpalu infiltruojant žaizdos kraštus ir apipurškiant žaizdą. Suneksnų operacijų atvejais (strumektomijose, gastrektomijose ir pan.) hidrokortizonas buvo duodamas ir injekcijų po 100 mg. per dieną, 2-3 paras.

Padaugėjus glikokortikoidų kraujui, sumažėja heparino; sumažėja kapiliarų pralaidumas, padidėja epitelizacija, sumažėja eksudacija į žaizdą. Vartojant hidrokortizoną, žaizdos sugyja švelnesniu ir dailėsniu randu. Autorius susidarė nuomonę, kad žaizdos net greičiau gyja. Toje serijoje turėta 2 žaizdų persiskyrimai po skrandžio rezekcijų ir supūliavo žaizdos keturiais atvejais.

Sveikatos apsauga, 1974, 5:18 - 21 p.

Perinatalinio letališkumo struktūra, Vilniaus m. Klin. ligoninėje 1972 m.

A. Rudaitienė, J. Rozentalienė (Vilniaus m. klininė ligoninė).

Vilniaus m. klininė ligoninė surenka viso Vilniaus miesto naujagimių ir gyvagimių patanatominius duomenis. Ištirti 123 atvejai. Visiems daryti skrodimai. Perinatalinis letališkumas nelinkęs mažėti. Perinatalinį periodą sudaro antenatalinis, intra- ir postnatalinis laikotarpis. Postnat. laikotarpis iki 7 gyvenimo dienų. Daugiausia mirė postnat. periode — 65, 16-mergaičių ir 49 berniukai. Daugiausia mirė toje grupėje nuo sklaidos sutrikimų — 24, iš jų 8 dėl stemplės užakimo, 4 su širdies ydomis, Dauno liga — 2, irpn. Intranataliniam peiode mirė 34; 29 išnešioti ir 5 neišnešioti. Toje grupėje daugiausia (19) mirė nuo asfikcijos, o dėl sklaidos sutrikimų 5 kūdikiai. Antenatalinėje grupėje iš 24 atvejų net 19 mirė dėl asfikcijos. Visose grupėse didžiausias asfikcijos kaltininkas buvo nėštumo toksikozė. Gimdymų traumas, kaip mirties priežastis, trečioje vietoje.

Sveikatos Apsauga, 1974, 4:14 - 16 p.

Pirmosios Lietuvos gydytojos rentgenologės
A. Šalčiūtė

Rentgenologijos pradžia laikoma 1895 metai, kada Wuerzburgo fizikos profesorius V. Rentgenas atrado spindulius ir panaudojo kaulų peršvietimui.

1896 m. Vilniuje gyd. F. Dembovskis pirmas Lietuvoje įsigijo rentgeno aparatą. 1900 Vilniaus žydų ligoninėje įsteigtas pirmas rentgeno kabinetas. 1922 m. Kaune išėjo pirmoji lietuvių kalba knyga apie rentgeno spindulius — P. Kalvaitytė — Rentgeno spinduliai.

Pirmosios Lietuvos rentgenologinės buvo Paulina Kalvaitytė (1886 - 1967) gim. Andrijavo valsčiuje. Mokėsi Telšiuose, Dorpate ir Peterburge. Grįžusi į Lietuvą, dirbo Raseiniuose. 1920 m. studijavo Berlyne, vėliau dirbo Kauno miesto ligoninėje, rentgeno skyriaus vedėja. Daug rašė Medicinos žurnale.

Gyd. Elena Jacevičiūtė (1893 - 1963), gim. Telšiuose. Studijavo Peterburge, 1929 m. baigė Kaune Med. Fakultetą. Rentgenologijos skyriaus vedėja Kauno I ligoninėj.

Gyd. Ona Kerpauskaitė (1892 - 1941), alsėdiškė. Studijavo, kaip ir kitos Peterburgo Moterų Med. Institute. 1920 m. — Berlyne. Studijas baigė 1925 m. Buvo Kauno miesto Valst. Ligoninės rentgeno skyriaus vedėja. Rašė Medicinos žurnale rentgenologijos klausimais.

Sveikatos Apsauga, 1974, 3:31 - 32.

Selekcinės koronarografijos duomenų sugretinimas su anamnezės, EKG ir rizikos veiksnių duomenimis
J. Brėdikis, E. Vaicekavičius, D. Satkienė, T. Norkus, R. Jackūnaitė
(Kauno Medicinos Institutas)

Kauno klinikinėje ligoninėje selekcinė koronarografija pradėta naudoti 1969 m. Šitam sugretinimui autoriai panaudojo duomenis, gautus 40-ties ligonių (34 vyrai ir 6 moterys) 36 - 65 m. amžiaus. Koronarografijos parodė, kad dažniausia patologija (25 atvejais) priekinėje tarpškilvelinėje arterijoje, rečiau — (18 atv.) dešinėje vainikinėje a. ir 15 atvejų gaubiančioje šakoje (circumfex). Kliniškai ligoniai buvo paskirstyti į 6 grupes, pagal anginos tipo skausmų stiprumą ir Ekg pakitimus. Šitaip klinikinė diagnozė labai dažnai sutapdavo su rastais koronarograf. pakitimais, ypač kai teisingai įvertinamas stenokardinis skausmo pobūdis ir gerai dokumentuotas MI (miokardo infarktas). Tarp ramybės Ekg ir koronarografijos būna didelių, nors ir nedažnų, neatitikimų.

Sveikatos Apsauga, 1973, 12:3-6.

Naujagimių sklaidos sutrikimai, Vilniaus Klin. ligoninėj 1961 - 1970 m.

B. Kaunelienė, S. Šuksterienė (Vilniaus m. I klin. ligoninė).

Daug sklaidos sutrikimų paveldima, bet beveik 80% yra sukelti egzogeninių ir endogeninių veiksnių, žalojančių germinacines ląsteles, apvaisintą kiaušinėlių, embrioną ir vaisių. Pavojingiausios pirmosios nėštumo savaitės.

Autorės surinko Vilniaus I klin. ligoninės Akušerijos skyriaus 10 metų sklaidos sutrikimų duomenis. Iš turėtų 15146 gimdymų, 377 (2,4%) gimė su sklaidos trūkumais. Nagrinėjant kasmetinę kreivę, sklaidos sutrikimai turi tendenciją daugėti, nuo 1,6% 1961 m. iki 3,2% — 1970 m. Daugiau kaip 50% (232) naujagimių su sklaidos trūkumais pagimdė pirmą kartą gimdžiusios moterys. Vyresnio amžiaus moterys dažniau pagimdo nenormalių, pvz. jaunesnės negu 30 metų moterys pagimdo 0,05% su Dauno liga, o 45 - 47 m. — net iki 12,5% 88% naujagimių su sklaidos trūkumais gimė normaliu būdu, 54 atvejais griebtasi gimdymo veiklą skatinančių medžiagų, 28 gimė operaciniu būdu. Su nenormalumais 200 berniukų, 177 mergaitės. Su sklaidos trūkumais gimdymo metu didesnis % gauna asfiksijos požymius. Daugiau negu vienos sistemos nenormalumų turėjo 20 (4,7%) vaikų. Aplamai, vyrauja kaulų - raumenų sistemos anomalijos (virš 43%), ypač klubo sąnarių displazijos — 74 atvejai, dažniau mergaitėm, negu berniukams. Odos anomalijų — 65, centrinės nervų sistemos — 60. Su CNS apsigimimais 30% mirė intranataliniu periodu arr tuoj po gimimo. Su sklaidos sutrikimais perinatalinis mirtingumas beveik 10 kartų didesnis. Sutrikimus šalinta operacijom 20 atvejų (5,7%), kaip su viršutinės lūpos defektais, per daug pirštukų ar odos išaugomis. Du operuoti dėl umbilikalinių išvaržų.

Sveikatos Apsauga, 1974, 4:20 - 23.

Autohemotransfuzija operacijos metu

V. Gegužis (Kauno Med. Instituto Hosp. chirurgijos katedra).

Autorius aprašo autotransfuzijos indikacijas, privalumus, paėmimo ir perpylimo techniką. Autorius smulkiai aprašo, pavaizduodamas su statistine lentele minėtoje ligoninėje atliktų 20 autotransfuzijų. Tas metodas esąs taikomas ypač širdies chirurgijoj.

Sveikatos Apsauga, 1973, 11:6 - 9

Statistinių ischeminės širdies ligos paplitimo tyrinėjimų reikšmė

Z. Januškevičius, K. Vaitkevičius (Kauno Medicinos Institutas).

Statistika rodo, kad šiuo metu daugiausia gyvybių nusineša ischeminė širdies liga. Lietuvos ligoninėse 1971 metais ischeminėm širdies ligom sirgo 45%, reumatų — 21%, hipertonijs 18,7% (be IŠL), kitomis širdies ir kraujagyslių ligom — virš 15% visų kardiologinių ligonių. Mirė nuo IŠL 71%, nuo kitų kardiovaskularinių ligų 25,8%. 1962 m. Kaune miokardo infarktu (MI) sirgo 0.62 iš tūkstančio gyventojų, o 1974 — 1,43, Jeigu taip eis, po 30 metų MI ligonių skaičius padidės 12 kartų. IŠL yra vyresnio amžiaus ir daugiau vyrų liga. Tačiau aortos sklerozė beveik vienodai dažna ir pas moteris. Nutukimas ir padidėjęs kraujospūdis dažnesnis Kauno įmonėse pas moteris (11,7%, vyrams — 8%). Vyrų staigių mirčių atveju daugiau 50 - 59 m. amžių, moterų — 60 - 69 m. Skrodimų duomenimis miokardo nekrozė staigios mirties nuo IŠL atvejais moterims būna 1,5 karto rečiau negu vyrams.

Sveikatos Apsauga, 1974, 3:27 - 31.

Vaikų ir paauglių pirminė epilepsija

A. Protas (Vilniaus universiteto Med. fak. nervų ir psich. ligų katedra)

Pateikiami 100 epileptikų, gydytų N. Vilnos psichoneurologinės ligoninės vaikų skyriuje. Ligoniai 7 - 16 m., 54 berniukai ir 46 mergaitės.

15-kai vaikų epilepsijos etiologija nustatyta dėl nėštumo toksikozės. 17-kai epilepsijos priežastimi nustatyta gimdymo trauma. Galvos smegenų trauma postnataliniu periodu — 30-čiai vaikų buvo epilepsijos priežastim. Po traumos vaikai ir paaugliai buvo netekę sąmonės 2 min. iki 2 val. 19-kai vaikų priežastim buvo persirgtos infekcinės ligos, kaip tymai, gripai, angina ir kt. ligos su meningitinais reiškiniais. 19-kai epilepsijos etiologija liko tiksliai neišaiškinta. Kai kurie buvo epileptikų tėvų, kitų — tėvai alkoholikai.

Sveikatos Apsauga, 1974, 2:12 - 15.

Šiaulių miesto gyventojų mirtingumas per pastaruosius 10 metų

A. Verbickaitė, L. Gargasas (Resp. Šiaulių ligoninė, SAM Eksperm. ir klin. medicinos m.t. institutas).

1959 m. Šiauliai turėjo 59,7 tūkst., o 1972 daugiau kaip 100 tūkst. gyventojų. 60 ir vyresnių 1959 m. buvo per 8%, 1970 - beveik 10%, vaikų 27 ir 26%. 1960 m. vyrų mirtingumas smarkiai prašoko moterų

mirtingumą, per dešimtmetį tas skirtumas dar labiau padidėjo, nežiūrint, kad mirštančiųjų amžius pailgėjo: 1960 m. — 52,4 m., 1970 — 61,2 m., vyrų amžius pailgėjo 6,3 m., o moterų net 12, 8m. Sumažėjęs kūdikių ir paauglių mirtingumas. Kraujotakos ir navikinės ligos sudaro virš pusės mirtingumo (53,8 - 57,2%) Mirtingumas nuo kraujotakos bei kvėpavimo ligų, traumų ir apsinuodijimų padidėjo. Būdinga, kad Šiaulių mieste 1960 m. 52,8%, 1970 m. net 62,9% visų mirusiųjų mirė namuose, bet ne ligoninėse.

Sveikatos Apsauga, 1974, 1C27 - 30.

Ischeminės širdies ligos epidemiologiniai tyrimai Kauno mieste

A. Baubinienė, J. Jankevičiūtė, M. Milašauskienė (Kauno Med. Institutas).

Kauno mieste nuo 1960 m. registruojami ir pommirtiniais skrodimų ir anatomiškai nuodugnai ištiriami kraujo apytakos ligoms mirę ir suklasifikuojami pagal Pasaul. sveikatos apsaugos organizacijos terminus: ischeminė širdies liga (IŠL) ir koronarinė širdies liga, kuri sukelta vainikinėse arterijose vykstančio patologinio proceso. Ta dokumentacija parodė, kad 2/3 staiga nuo MI mirusieji jau ilgesnį laiką sirgo IŠL pasireiškusia stenokardija ar kitais simptomais. Mirties patogenezė — dažniausiai širdies ritmo sutrikimai — skilvelių virpėjimas. Nuo 1969 m. Kaune atliekamos autopsijos visiems 45 - 59 m. amžiaus mirusiems vyrams, kas per 2 1/2 metų sudarė 513 autopsijų, iš jų širdies ir kraujagyslių ligomis mirė 144 asmenys. Iš 59 staiga mirusių nuo ŪVN (ūminio vainikinio nepakankamumo) į ligonines spėjo patekti tik 3 (5%).

Sveikatos Apsauga, 1973, 11:3 - 6.

TERORAS SIAUČIA

Rentgenologas, pensininkas dr. Izodorius Rudaitis nuteistas trims metams ir išsiųstas į Permės sritį, Solikamisko koncentracijos stovyklą.

Medicinos studento Šarūno Žukausko likimas tiksliai nežinomas. Kiek žinoma, jis nuteistas šešiams metams griežtojo režimo stovyklon. Jis drąsiai ir tiksliai gynėsi Vilniaus Aukščiausiame teisme. Jis baigiamąją kalbą užbaigė Mykolaičio - Putino žodžiais: „Priešas mus spaudžia geležinėm rankom, tačiau brangiausias žodis — Laisvė!“

Ignalinos laboratorijos vedėja dr. Vitalija Juzėnaitė pateko į nemalonę už dalyvavimą kunigo laidotuvsė.

Dr. Salomėjos Rukšytės (Kaune) kambarelį krėtė saugumiečiai 1974 bal. mėn. Kratos metu paėmė rašomąją mašinėlę, keletą religinių knygų ir kt. Tai tik trupiniai iš siaučiančio teroro.

International Comments

Curious Developments in Lithuania

For the past decade medical research and teaching institutions in Lithuania were considered to be among the best in the USSR. A modern cardiology clinic and cardiac reanimation service were established at the Kaunas Medical Institute. The teaching hospitals in Kaunas created the first intensive care and monitoring station behind the Iron Curtain. A large cardiovascular surgery department, affiliated with the medical school, has performed open heart surgery for the past ten years.

Another well-staffed and well-equipped cardiovascular surgery center was developed at the Vilnius University Teaching Hospital Complex. This cardiovascular surgery clinic was affiliated with a renal transplantation unit, one of the first in the USSR. Biomedical electronics and biomedical engineering manufacturing plants were set up in at least two towns: Kaunas and Klaipeda. Both of these had medical instrumentation research teams composed of biomedical engineers and physicians. These workers introduced various types of pacemakers, monitoring apparatuses, electrocardiographs and biochemical diagnostic equipment. Lithuanian physicians in leading teaching and research institutions were permitted to travel abroad, mainly to the United States, to gain more experience and to get acquainted with Western methods in medical and surgical research. The Russian medical press had nothing but praise for the medical institutions of Lithuania, which were called exemplary and progressive.

Approximately a year ago, Lithuania and a few other Republics of the Soviet Union that do not consider themselves part of the Russian Federation, underwent a wave of political protest and discontent. Repression followed. Many young people, especially students, were arrested. Many of the leading political and scientific personalities fell into disgrace with the government and the ruling Communist party. A few months ago, a wave of arrests cut deeply into the cadres of the medical institutions. The true picture was not easy to determine, since a partial news blackout

Edited by Zenonas Danilevicius, MD, Senior Editor.

was imposed on all contacts abroad. However, some names of prominent medical scientists that used to be mentioned often suddenly disappeared from the pages of the Russian medical journals.

During the month of March 1974, the Minister of Health of the USSR, Boris V. Petrowski, MD, professor of cardiovascular surgery at the Post-graduate Medical Institute in Moscow and a very strong political figure in the Soviet government, paid a surprise visit to the medical research and teaching institutions in Lithuania. This time, however, he was not met by members of the medical community of that country. Minister Petrowski held conferences with the leading figures of the Communist Party of Lithuania and with the Prime Minister and his cabinet, completely ignoring the Republic's Minister of Health and its leaders in medicine. Minister Petrowski made visits to various institutions in the capital city of Vilnius, the cultural center of Kaunas, and the medical institutions in other towns of the Republic. During those visits Minister Petrowski presented a series of speeches, all of them highly critical of medical developments in Lithuania. He announced that even though the country had some prominent institutions—such as the cardiovascular surgery clinic in Vilnius, directed by Prof. Dr. A. Marcinkevicius, Deputy of the Supreme Council of the USSR—other medical institutions were supposedly below par for the whole of the USSR. He especially criticized the inability to organize a good network of first aid stations, combining the rural areas with the urban centers. He also tongue-lashed Lithuanian medical leaders for not organizing proper occupational health services and for neglecting medical centers of the large industrial complexes. He announced plans to gradually phase out small rural medical centers and clinics and to develop a network of very large combined inpatient clinics and outpatient departments in the district towns and other urban centers. He promised a complete reorganization of the administrative network of medical services in Lithuania.

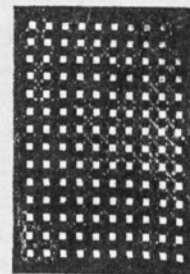
From what foreign correspondents and observers could gather, it seems that the sudden shake-up and the subsequent purges, had been planned by Moscow, not because of any real defi-

ciencies, but because of a general political shake-up in the whole country. Medical institutions harbored suspect intellectuals and had to be purged of this dissenting element in the same way as most educational, industrial and administrative institutions had been purged earlier.

The people of Lithuania again live in fear and the mood of the country is not much different from what it was during the Stalin repression.

The discontent of Russian patriots and the wave of intellectual protests led by Solzhenitzyn, Sakharov and others, the conflict with the Jewish minority in Soviet Russia over the freedom to migrate to Israel, and the anti-Communist and anti-Russian national opposition in the forcibly annexed countries of eastern and northern Europe seem to have provoked the severe reaction. The effects of new repressions were severely felt by the fine and nonpolitical medical institutions of Lithuania. How much damage the new wave of political repression will actually do and how much it will slow the scientific development of medical research and teaching is still not known.

MEDICINA

№ 1(46)

1974

PASIRIŠIO IŠTAVYVŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

This is the latest issue of one of the smallest-circulation medical journals published in the United States—the organ of the World Lithuanian Medical Association. *Medicina*, edited by Kazys Pemkus, MD, of Sleepy Hollow, Ill, appears bi-monthly, with a press run of 300, and carries some scientific articles as well as reports about Lithuanian physicians in the United States and all over the world, including Lithuania, which was occupied by Russian troops during World War II.

MOTERŲ SKYRIUS

Skyrių veda LAIMA ŽLIOBIENĖ

DAR IŠ OHIO PADANGĖS...

Prasidėjus vasarai, Clevelando lietuviai gydytojai pradėjo exodą į įvairias pasaulio šalis: vieni atostogauti, kiti ir nuolatiniai apsigyventi.

Dr. H. ir T. BRAZAIČIŲ dukra Kristina ir dr. A. ir V. BUTKŲ dukra Rūta išskrido su ekskursijom į Lietuvą.

R. ČEPULIENĖ su dukra viešėjo Prancūzijoje. Buvo visą vasarą ir studijavo prancūzų kalbą. Pažiūrėsim, kuri geriau kalbės prancūziškai.

Dr. V. BERGAS su šeima atostogavo Cape Code.

Jūroje maudėsi ir DEGESIAI. Pradžioje rugpiūčio čia atsirado ir dr. E. DRUKTEINIO šeima iš Daytono ir AZELIAI iš Clevelando. Atrodo, kad Cape Codas patinka ohajiečiams taip, kaip Florida Chicagos daktarams.

Dantų gydytoja S. SUKAREVIČIENĖ ir Regina RAMANAUSKIENĖ, sėkmingai pardavusios savo rezidencijas, išsikelia gyventi kitur: Regina lieka Clevelande, o ponja Sukarevičienė dar nenusistatė, kur važiuoti: į Cape Nattick ar į Philadelphiją pas dukrą ir žentą dr. M. EIMONTĄ.

Dr. A. MARTUS ir ponja išsikraustė iš Bratenahlio į Chesterland, Ohio, kur įsigijo naujus gražius namus su daug miško. Kalbant apie mišką... birželio mėnesio 23 dieną dr. Jono ir Izabelės STANKAIČIŲ rezidencijoje įvyko Joninių vakaronė. Dalyvavo gausus būrys gydytojų su poniomis. Teko patirti, kad paparčio žiedo niekas nerado, nors Stankaičių sodyba irgi yra prie nemažo miško...

Daktarų V. ir E. ČEIČIŲ sūnus, studentas medikas Viktoras Čeičys, šiuo metu lankosi Australijoje, kur yra gimęs.

Liepos 7-tą dieną dr. Jurgis ir Bronė BALČIŪNAI atšventė savo vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktuves. Jų sūnus ir dukterys surengė jiems ir jų draugams gražias vaišes.

Dr. J. ir B. SKRINSKŲ sūnus Algis su dviem kolegom iš MIT keliavo dviračiais po Californiją išilgai Pacifiko.

Dr. Alfonso ir Ernos KISIELIŲ (Dayton, Ohio) sūnus Vytautas laimėjo National Merit 1000 dol. stipendiją.

Dr. Danutė BIELIAUSKIENĖ (Cincinnati, Ohio), dalyvavo „Call the doctor“ televizijos programoje.

Dr. Viktoras STANKUS (Cleveland, Ohio) buvo išrinktas ALTos skyriaus vicepirmininku. Jis neseniai atidarė savo naują dantų kabinetą Lyndhurst, Ohio.

Daktarų Jadvygos ir Romo GINEIČIŲ (Daytona, Ohio) dukra Vida sukūrė šeimą.

Dr. Stepono SVIDERSKO (Akron, Ohio) dukrą Gražiną ištiko automobilio nelaimė.

Arūnas AŽELIS (Cleveland, Ohio) laimėjo Am. Heart Assoc. stipendiją palyginimui fosfolipidų analizės metodų. Stud. A. Aželis tyrimus daro dr. Antano BUTKAUS priežiūroje Cleveland Clinic tyrimo laboratorijoje. Panašias stipendijas anksčiau buvo gavę Roma Jasinevičiūtė, Gintaras Degesys ir Rimas Maurukas.

Dr. E. JUODĖNAS žuvavo Kanadoje. Buvo laukiamas jo sugrįžimas su geru „catch“.

Be gerų žinių Ohio padangėje yra ir liūdny. Gegužės mėnesį mirė Akrono dr. V. ADAMS. Taip pat sunkiai serga dr. K. VYŠNIAUSKAS.

KRONIKA

Irena PAVILANIENĖ (Montreal, Canada). McGill universiteto profesorė (slavistika), šį pavasarį gavo daktaro laipsnį už disertaciją „Archaizmai Turgenevo kūryboje“. Taigi, net trys daktarai Pavilionių šeimoje: ponja Irena, Sūnus Alinas ir vyras Vytautas (Kanados mokslų akademijos narys, Montrealio mikrobiologijos ir higienos instituto mokslinis direktorius, daug rašęs mokslinių straipsnių pasaulinėje literatūroje, o ir „Medicinos“ pažadėjo neužmiršti).

Ill. Liet. Gyd. Moterų Pagalbinio vieneto valdyba 1974 - 75 metams: Aldona Grinienė (pirm.), Joana Valaitienė (vicepirm.), Janina Šalnierė (sekr.), Janina Vienužienė (ižd.) Barbara Plikaitienė (koresp.) ir Alfreda Vileišienė (ryš.).

Stipendijų fondo valdyba lieka ta pati: A. Lipskienė (pirm.), Leonarda Kilikonienė (vicepirm.), Ada Sutkuvienė (sekr.) ir Vanda Kaunienė (ižd.).

Ill. Liet. Gyd. Pagalb. Moterų vienetas suorganizo vieneto įkūrėjos — kompozitorės Giedrės Nasvytytės - Gudauskienės (Los Angeles, Calif.) koncertą 1974 m. spalio 20 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Koncerte dalyvavo solistai B. ir R. Dabšiai, J. Šalnierė, pianistė R. Apeikytė ir aktorius L. Barauskas.

Solistė Praurimė Ragienė (Chicago, Ill.) su dainomis keliauja ir po tolimas kolonijas (pvz. Omaha). Ill. Liet. Gyd. Pagalb. Moterų vienetas ir Stipendijų fondas surengė jos dainų rečitalį Jaunimo Centre 1974 lapkričio 24 d. Pelnas skiriamas stipendijų fondui.

Janinos ir dr. Jono ŠALNŲ (Grayslake, Ill.) sūnus Vytas įsigijo teisės daktaro laipsnį Marquette universitete. Praktika versis Wisconsin valstijoje.

Jonės ir dr. Rimo VIENUŽIŲ (Elgin, Ill.) sūnus Vytas baigė John Marshall teisės mokyklą Chicagoje ir išlaikęs egzaminus pradėjo verstis advokato praktika. Dr. Rimas ir Jonė Vienužiai beveik tuo pačiu laiku tapo ir pirmosios anūkės seneliais.

Dr. Stasio ir Laimos JASAIČIŲ (Boston, Mass.) duktė Dalia, gavusi bakalauratą Loyolos universitete Chicagoje, Northeastern universitete gavo magistro laipsnį.

Dr. Austė VYGANTIENĖ (Chicago) biochemikų ir biofizikų suvažiavime š.m. birželio mėn. Mineapolyje, Minn. skaitė pranešimą.

Dr. Adelės ir kun. Martyno TRAKIŲ (Chicago) sūnus įsigijo biologijos bakalauro laipsnį. Specializuojasi genetikos srityje. Jis yra aktyvus jaunimo ir parapijos atžala.

Barat kolegijos galerijoje (Lake Forest, Ill.) buvo suruošta etninių kultūrų paroda. Su meno darbais joje dalyvavo Dalia ALEKNIENĖ, Marija AMBROZAITIENĖ, Vanda BALUKIENĖ, Ada SUTKUVIENĖ, dr. Aldona VALIS - LABOKIENĖ ir kt.

Detroito Liet. Gyd. draugijos Pagelb. Moterų Vieneto susirinkimas įvyko š.m. liepos mėn. kartu su gydytojų susirinkimu. Nors vyrai rimtai siūlė moterims tęsti veiklą pagalb. mot. vieneto formoje, tačiau moterų tarpe vyravo nuomonė, kad pagalb. moterų vienetą sudarys žmonos tų, kurie sudaro valdybą. (Jei vienete bus tik trys narės, ar bus galima sudaryti valdybą? — Red.)

Paskutinis pagalb. moterų vieneto, kuriam iki šiol pirmininkavo R. Zotovienė, darbas buvo finansuoti paramą Wayne State Universitete lietuvių kambariui įrengti.

Dr. Petro ir Laimos ŽEMAIČIŲ (Detroit, Mich.) vyriausia duktė Rasa sėkmingai baigė gimnaziją ir Detroito lituanistinę mokyklą. Rasa gražiai reiškiasi ateitininkų veikloje, specialius gabumus rodo dramai, muzikai ir literatūrai. Studijuos „rehabilitation“ University Michigan - Dearborn.

Birutės ir a.a. dr. Vinco KOŽIČŲ sūnus Rimas studijuoja žurnalistiką Northern Illinois universitete, kur reiškiasi kaip vienas iš pajėgiausių sportininkų (ypač futbolas). Jis dalyvauja taip pat „Vytis“ orkestre.

Nijolė Švedaitė - VENCLOVIENĖ (Sydney) dr. I. VENCLOVO žmona, įsigijo magistro laipsnį iš istorijos.

Birutė KOŽICIENĖ ir Alina LIPSKIENĖ sunkiai dirbo ruošdamos Hanau gyvenusių lietuvių suvažiavimą Chicagoje š.m. rugsėjo 31 d. Suvažiavimas ne tik savo gausumu, bet ir kultūrine programa puikiai praėjo. Meno parodoje, be daugelio kitų menininkų, dalyvavo ir dr. Antanas LIPSKIS.

Laima JASAITIENĖ (Boston, Mass.) š.m. birželio 16 d. gavo istorijos ir humanitarinių mokslų bakalauro laipsnį Northeastern universitete. Jos duktė ir sūnus irgi yra studentai.

Vanda BALUKIENĖ dalyvavo lietuvių dailininkų kūrinių parodoje Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje š.m. rugsėjo 15 - spalio 15 d.

Agnė KIŽIENĖ parašė ilgą straipsnį motinos dienos proga „Drauge“ š.m. gegužės 11 d.

Leonita DARGIENĖ, be „Medicinos“ administratorių pareigų, buvo išrinkta Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus moterų vieneto valdybos išdininke.

Katrina GINIOTIENĖ (Waukegan, Ill.) išrinkta apylinkės LB vicepirmininke 1974 - 75 metams.

KRONIKA

MOKSLO PAKOPOMIS

Šių metų liepos mėnesį dr. Alfredas ALEKNA sėkmingai baigė urologijos rezidenciją University of California ligoninėje, San Francisco, California. Rezidencija tęsėsi penkerius metus, iš kurių pirmieji metai buvo praleisti chirurgijoje, antrieji — inkstų fiziologijoje, o paskutiniai trys — urologijos srityje. Paskutiniaisiais rezidencijos metais dr. Alekna buvo paskirtas „Chief Resident“. Baigęs savo rezidenciją, buvo pakviestas dirbti kartu su dr. B. Young ir V. Gaglieri, kurie yra ypatingai žymūs urologai San Francisco mieste. Taip pat buvo pakviestas į University of California Medical School fakultetą kaip „clinical instructor“, urologijos srityj. Dr. A. Alekno kabineto adresas yra 3838 California Ave., San Francisco, Calif.

Taip pat šių metų liepos mėnesį dr. Vitas ALEKNA baigė trijų metų akių ligų rezidenciją Loyolos-Hines Veterans Administration ligoninėj, Hines, Illinois. Pradinius oftalmologijos kursus išklaušė Lancaster, Maine, kurie buvo suruošti Harvard universiteto.

Dr. Žibutė ZAPARACKAITĖ šiais metais atlieka „chief resident“ pareigas Northwestern universiteto ligoninėse, akių skyriuje Chicagoje.

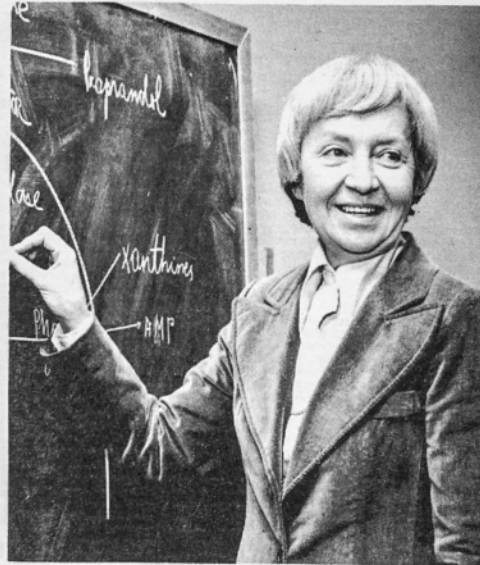
Dr. Daiva BAJORŪNAITĖ šią vasarą pradėjo vienerių metų „fellowship“ endokrinologijos srityje, Stanford universitete, Palo Alto, California. Prieš tai atliko dvejų metų vidaus ligų rezidenciją St. Vincent ligoninėj, New Yorke.

Dr. Saulius NAUJOKAITIS atlieka „fellowship“ onkologijos imunologijos srityj UCLA universitete, Los Angeles, California.

Dr. Tomas KISIELIUS šią vasarą pradėjo vidaus ligų rezidenciją Northwestern universitete ligoninėse, Chicagoje.

Dr. Arvydas VANAGŪNAS pradėjo vidaus ligų rezidenciją Northwestern universiteto ligoninėse, Chicagoje. Tose pačiose ligoninėse jis yra atlikęs interno stažą ir tuo laiku buvo pagerbtas kaip geriausias gydytojas savo grupėje (Intern of the Year).

Dr. Milda BUDRIENĖ (Chicagoje) — buvusi ilgametė „Liet. Gydytojų Biuletenio“ redaktorė, š.m. kovo 1 d. išlaikė specialybės egzaminus, tapdama „A Cyclomate of American Board of Allergy in Immunology“. Sveikiname!

Dr. M. Budrienė

Dr. Adolfas ŠLEŽAS baigė (Chicagoje) 3-jų metų radiologijos rezidenciją garsioj Mercy ligoninėj. Nutarė dar kurį laiką ten likti tolimesniam pasitobulinimui.

Dr. Ričardas PETRYŠ yra rezidentas akušerijos-ginekologijos srity Cook County ligoninėj, Chicagoje.

Dr. RINGUS, jr. baigęs interno stažą New Yorke, dabar atlieka rezidenciją patologijos srityje University of Chicago, Billings ligoninėj, Chicago.

Dr. Andrius GAIŽIŪNAS atlieka paskutinius metus otolaringologijos rezidenciją, Northwestern universiteto ligoninėse, Chicagoje.

Dr. Teresė Prunskytė - KAZLAUSKIENĖ atlieka savo rezidenciją vaikų ligų skyriuje, Loyolos universiteto ligoninėj, Hines, Illinois.

Dr. Marija ir Vacys KUPRIAI (Cicero, Ill.) atšventė 25 metų vedybinę sukaktį. Sveikino dr. P. Kisielius, dr. Eitminavičiūtė, dr. A. Razma ir kt.

Prof. Dr. Vanda TUMĖNIENĖ sirgo ir gulėjo ligoninėje dr. V. KAVALIŪNO ir dr. O. VAŠKEVIČIŪTĖS priežiūroje. Linkime greitai pasveikti.

Dr. Jonas VALAITIS su žmona, paatostogavę Skandinavijos padangėje, dirbo 8-tojo Am. Lietuvių Kongrese paruošiamuosiuose darbuose. Dr. J. Valaitis yra viena iš ALT-os vicepirmininkų.

Dr. Nina KRIAUCELIŪNAITĖ (Chicago) sunkiai susirgo — paguldyta ligoninėje. Sėkmės greičiau pasveikti!

Dr. Jonas JUOZEVIČIUS buvo sunkiai š. m. gegužės mėn. susirgęs. Po operacijos sėkmingai pasveiko ir grįžo į namus. Linkime ir toliau tvirtai laikytis.

Dr. Adelė TRAKIENĖ (Chicagoje) š. m. kovo 30 d. kalbėjo Liet. evangelikų liuteronų „Tėviškės“ parapijos Moterų draugijos susirinkime tema: „Judo — išdaviko psichologinė pusė“.

Dr. Šarūnas TAURAS ir Birutė Marčiukaitytė sumainė aukso žiedus š. m. gegužės 11 d. Iškilmės praėjo gydytojiškame ženkle: jaunojo abu tėvai (Aldona ir Vytautas) ir brolis (Arvydas) yra gydytojai. Puotos vadovu buvo dr. Vyt. Majauskas. O pajaunius ir svečius jei pavadinsi „daktaru“, taip pat mažai suklysi. Reikia linkėti ir tikėtis, kad jaunoji lietuviškoji šeima ir toliau liks aktyvi lietuviškame gyvenime.

Dr. Osvaldas NAKAS (Chicago, Ill.) inžinierių ponomis skaitė paskaitą „Moteris, jos svorio problemos ir jos logiškas sprendimas“.

Dr. Giedrė MATIENĖ su savo vyru dr. inž. Stasiu keliavo šį rudenį po Europos kraštus.

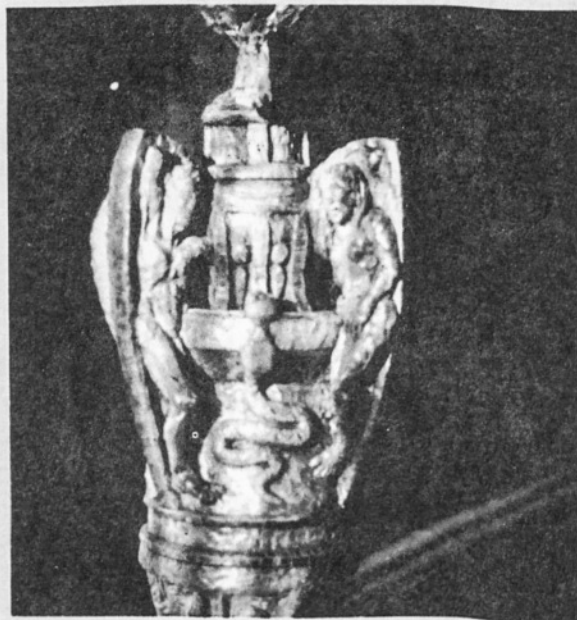
Dr. Petras ATKOČIŪNAS ir dr. R. ir J. TIJŪNAI atostogavo ir ilsėjosi Kneipo maudyklėse, Indiana.

Dr. Juozas ZUBRICKAS (Kankakee, Ill.) nuo š. m. rugpjūčio 1 d. pasitraukė į pensiją. Jis dirbo ilgą laiką Kankakee valstybinėj ligoninėj. Žada pasilikti Illinois klimato.

Dr. Antanas LIPSKIS laike Amerikos gydytojų draugijos visuotino suvažiavimo Chicagoje įvykusioje APAA eno parodoje laimėjo net tris premijas iš keturių darbų! Antrą premiją už paveikslą (aliejus — „Modeliuotojai“, 2-rą premiją už skulptūrą — „Senelis ligonio kėdėje“, ir 3-čią premiją už vazą (skulptūra) — „Pasaulis“. Sveikiname!

Dr. A. Lipskio „Modeliuotojas“ (2-ji premija).

Dr. A. Lipskio vaza „Pasaulis“ (3-ji premija).

OHIO

Daktarai Valerija ir Juozas MASILIONIAI (Dayton, Ohio) atostogavo Floridoje.

Dr. Antanas BUTKUS (University Heights, Ohio) daug dirba, daug keliauja, daug rašo ir kalba. Būtų net sunku išvardinti jo darbus.

Daktarai Giedrė ir Stepas MATAI (Independence, Ohio) š. m. birželio 16 d. atšventė 10-tą vedybinę sukaktį.

Dr. Petras STUNGYS (Massillon, Ohio) buvo nominuotas į „Who's Who 1974 in Ohio“. Apie jį rašė vietos laikraščiuose.

Dr. Danielius DEGESYS (Cleveland, Ohio) vis pamelia stambesnėmis sumomis „Dirvos“ spaustuvės rinkimo mašinos skoloms išsimokėti. Šį pavasarį skaitė paskaitą Clevelando lietuviams pensininkams „Žvilgsnis į senatvę“. Jo žvilgsnis į daug ką nukrypsta, nepamirštant ir „Medicinos“ (lygiai kaip ir ponía Roma).

Dr. Juozas KRIAUCIŪNAS pravedė Dainavos stovyklos rėmėjų suvažiavimą š. m. liepos 27 d.

Dr. Kazimieras PAUTIENIS (Cleveland, Ohio) ne tik dažnai rašo į periodinę spaudą, bet ir vadovauja Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopai. Po įvykusių varžybinių šaudymų š. m. rugpiūčio 11 d. jis įteikė taikliausiems šauliams premijas.

Dr. Henrikas BRAZAITIS dalyvavo šią vasarą L.F. bičiulių stovykloje (Dainavoje) ir skaitė išsamų pranešimą simpoziume bendruomenės reikalais. Matėsi trumpesnį ar ilgesnį laiką nemažai kolegiškų veidų: daktarai Z. Brinkis, K. Ambrozaitis, P. Kisielius, P. Žemaitis, A. Razma, V. Majauskas, A. Zotovas, Č. Kuras, K. Pemkus ir kt.

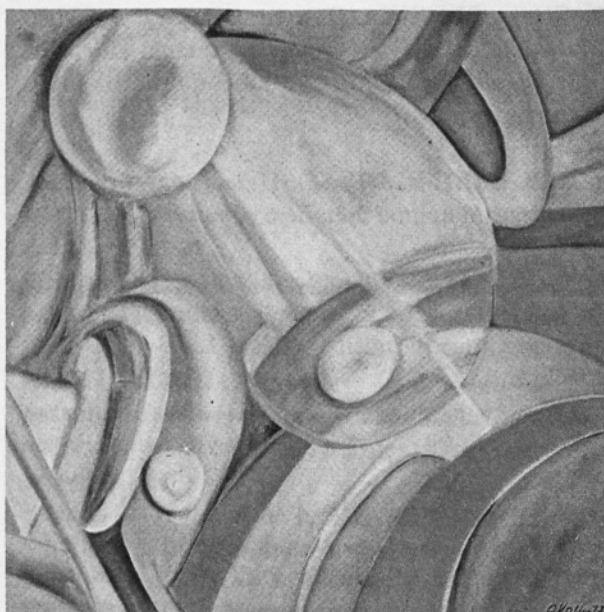
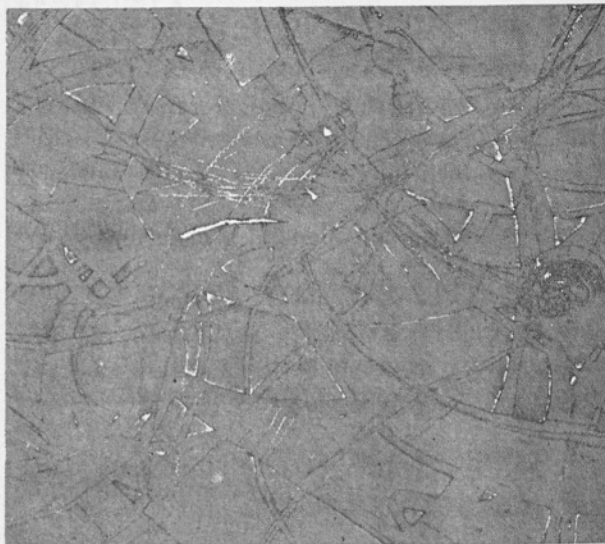
FLORIDA

Vis daugiau lietuvių gydytojų kuriasi palmių pavėsyje: vieni atsidaro praktikas, kiti senatvės poilsiui (pvz. dr. S. Šimoliūnienė, dr. Jonas ir Aldona Sandargiai, dr. E. ir ponía Butrimai ir kt.). O daugelis nuvyksta tik į savo butus atostogų (pvz.: d-rai V. Avižonis, J. Šalna, D. Giedraitis, G. Grinis, A. Lipskis, B. Petruilienė, A. Milius, B. Beinoris, R. Vienužis, V. Dargis ir daug kitų).

ILLINOIS

Dr. Jonas ir Aldona SANDARGAI baigia apsiprasti Daytono Beach, Fla. Ten stotasi puošnią rezidenciją, ne tik sau bet ir... svečiams.

Dr. Aldona VALIS - LABOKIENĖ (Chicagoje) dalyvavo meno parodose, aktyviai reiškiasi lietuvių respublikonų Chicagos skyriuje, tvarko „Medicinos“ estetinę išvaizdą ir iliustruoja JAMA puslapius. Štai jos pora paveikslų.

Dr. A. Labokienės-Valis paveikslas pasipuošė šiais metais (vas. 4 d. ir liepos 1 d.) net du JAMA viršeliai.

AUSTRALIJA

Dr. Gytis DANTA, gyvenęs Australijoje, o šiuo metu Londone, sulaukė mielo svečio tėvo. Jie susitiko New Yorke. Dr. Danta birželio 10 - 12 d. dalyvavo su paskaita (neurologine tema) Bostone gydytojų suvažiavime.

BRAZILIJA

Dr. Vytautas MIKALONIS (Brazilija) dirba gydytoju Antartidos karinėje bazėje (ten beveik nuolatinė žiema) Domisi lietuviška spauda ir lietuvišku gyvenimu.

Kun. dr. F. BENDORAITIS baigia įrengti modernų 40 lovų medicinos centrą Amazonės srityje. Kun. dr. F. Bendoraitis („Padre Medico“) už nuopelnus medicinos ir socialinės globos buvo apdovanotas Randonijos gubernatoriaus medaliu ir pagerbtas vietos žmonių.

Dr. Rudolfas MEKŠRAITIS dėsto mediciną Rio Grande Do Sul universitete, Porto Alegre mieste ir dirba valstybinėje ligoninėje.

Dr. G. LECHAVIČIUS gyvena ir dirba Santa Maria mieste.

VAKARŲ VOKIETIJA

Dr. Stasys SEREIKA (Miesau) aktyviai reiškiasi LB veikloje. Jis dalyvavo tarybos rinkimų komisijoje. Dr. Sereika nepagaili savo sodelio ir vaišingumo lietuviams susiburti.

Dr. O. B. ŠREIFELDIENĖ (Hanau) dalyvavo motinos dienos minėjimo meninėje programoje.

Dr. V. BYLAITIS (Vokietija) aktyviai reiškiasi LB kaip referentas kult. informacijos kitataučiams. Jis nenustoja vilties paruošti ir išleisti Lietuvos istoriją vokiečių kalba.

ŠVEICARIJA

Dr. Petras RADVILA, pernai atšventęs 70-tą gimtadienį, vėl buvo perrinktas Šveicarijos LB pirmininku.

Dr. Radvila, iki išeinant į pensiją, dirbo Berne seriumo ir skiepų institute. Jis yra nemažai parašęs darbų iš veterinarijos, bakteriologijos, skiepų ir serumų tiek lietuvių, tiek šveicarų spaudoje.

KALIFORNIJOJE

Iš taip buvusios aktyvios Kalifornijos gydytojų draugijos veiklos labai mažai tesigirdi. O yra ir daug ir tvirtų jėgų.

Dr. Antanas ir Halina MILAKNIAI atšventė 35-rių metų vedybinį jubiliejų, kurį surengė dukra ir žmona. Dr. A. Milaknis dirbo veterinarinėje medicinoje.

Dr. Algimantas ir Margarita BALČIŪNAI susilaukė pirmagimės Laimutės. Dr. Algimantas yra rentgenologas, įsikūręs kalnų papėdėje.

Dr. Zigmas KUNGYS su poniu ir sūneliu buvo atvykę į gydytojų suvažiavimą Chicagoje. Ta proga aplankė gimines ir draugus. Jis yra KLG draugijos sekretorius, o dr. Jurgutis — pirmininkas.

Dr. Kazimiero ALMINO pagerbimą jo 70-ties metų proga suruošė Santa Monicos lietuvių klubas. Sveikiname profesorių Alminą!

NEW YORKAS

Dr. Antanas KAPOČIUS - Kapochy (Boston, Mass.), gimęs ir augęs Pensilvanijoje, vis dar guvus profesiniame (dantų gydytojas) ir visuomeniniame gyvenime. Jis aktyviai reikšėsi SLA 58-tame seime Bostone.

Dr. Vytautas SLAVINSKAS (Monticello, N.Y.) dėl širdies sutrikimų vėl buvo paguldytas į ligoninę. Linkime greitai pasveikti.

Dr. Antanas STARKUS buvo atvykęs į „sostinę“ Chicagą atostogom ir apsilankymui.

Dr. Viktoras KULVINSKAS (Boston, Mass.), vadovaujantis natūralaus gydymo įstaigai, su aktorium Dick Gregory keliauja ir renka aukas neturtingiems pagelbėti.

Dr. Apolinija RADZIVANIENĖ (lygiai kaip ir jos vyras dr. Bronius, bei sūnus) yra aktyvi visuomeninėje veikloje. Ji New Yorko LB valdybos narė, kultūros židinio statybos bei dedikacijos šventės komitetų darbininkė, Pasaulio Liet. Katalikų organizacijos sąjungos valdybos narė, Tautos Fondo koncerto - baliaus komiteto narė ir t.t.

Dr. Antanas STARKUS (Brooklyn, N.Y.) paaukojo 1000 dol. Maryland Books knygų leidyklai išleisti „Lithuanian Short Stories 50 Years“.

KANADA

Dr. Juozas SUNGAILA (Toronto) KLK Centro pirmininkas ne tik atidarė studijų dieną š.m. geg. 25 d. Toronte, skirtą lietuviškosios šeimos dabarties gresmėms išanalizuoti, bet ir pats kalbėjo tema „Mišrių šeimų problema“. Mišrumas galys būti religinis, tautinis ar rasinis. Net lietuviškiausios Toronto parapijos statistika rodo didelį pavojų lietuviškai egzistencijai. Tam priežastys esančios tautinės sąmonės stoka, rūpinimasis tik asmeniniu gyvenimu, aplinkos įtaka, ieškojimas geresnio medžiaginio gyvenimo. Kaltinami yra tėvai, jaunimo organizacijos, parapijos, spauda.

Dr. Gražina GIRDAUSKAITĖ - SZABO (Toronto) dėsto medicinos mokykloje ir verčiasi privačia praktika (dermatologija).

Dr. Romas RAČINSKAS dirba Sudburio universitete ir privačiame kabinete.

Dr. J. BALTRUŠAITIS (North Bay, Ont.) atostogavo Floridoje.

Dr. A. KIŠKIS, baigęs Ottawos universitetą, vedė dr. Vilčinskaitę. Sėkmingai įsikūrė ir praktikuoja Ottawos priemiestyje.

Dr. Stasys ŠALKAUSKIS, giminaitis žinomo Šiaulių miesto gydytojo (prieš I-mą Pasaulinį karą) bei garsojo filosofo prof. Stasio Šalkauskio, sėkmingai verčiasi gydytojo praktika Kanadoje.

Dr. Antanas ir Sofija PACEVIČIAI išvyko (o gal jau ir grįžo) ilgesnėm atostogom į Europą. Dr. Antanas Pacevičius pailsėjęs vėl kibs ne tik į profesinį darbą, bet ir kaip sėkmingai praveisti vaju ant ram Kanados Lietuvių Fondui — šimtatūkstantinei (pavadinta Romo Kalantos vardu).

Dr. Aras BALSYS daro vidaus ligų rezidenciją Toronto.

Dr. Aleksandras SPŪDAS (E. Scarborough, Ont.) aktyviai dalyvauja Kanados liet. gydytojų veikloje ir džiaugiasi savo sūnaus dr. A. Spūdo pasisekimais.

Dr. Stasys PACEVIČIUS išrinktas į Kanados krašto liet. bendruomenės tarybą.

Dr. G. J. SKRINSKAS atidarė gydytojo kabinetą Wasagos pašonėje (Collingwood, Ont.).

Dr. Ona ir Jonas GUSTAINIAI išleido į marčias dukrą Laimą š.m. rugsėjo mėn. 28 d. Ištekėjo už jaunimo vadovo, sportininko ir mokytojo Ramūno Underio. Sėkmės!

URUGVAJUS

Dr. Vytautas BAGURSKAS ir dr. Albina MILAŠIŪTĖ buvo išrinkti į Urugvajaus Lietuvių Kultūros draugijos revizijos komisiją.

VENECELA

Dr. Juozas ZAVACKAS atvyko iš Venecuelos į Čikagą tobulintis chirurgijos specialybėje Cook County ligoninėje. Čia bus dvejus metus. Jo globėjai giminaičiai dr. Antanas ir Marija Deltai.

ARGENTINA

Dr. J. SIMANAUSKAS (Buenos Aires), deda pastangas suorganizuoti Liet. Gydytojų draugiją Argentinoj. „Laikė“ jis prašo visus gydytojus registruotis. Organizaciniais reikalais jis kalbėjo su dr. A. Milum (iš Čikagos),

Dr. J. Simanausko adresas: Argerich Hospital, Buenos Aires, Argentina.

Dr. Jonas KUNCA (Argentina) jau aštuoneri metai dirba savo klinikoje Mendozaje.

Dr. Juozas GALVELĖ, baigęs Buenos Aires universitetą Argentinoje, po to specializavęsis Anglijoje, profesoriaus Valpariso universitete Čilėje.

AUSTRALIJA

Dr. S. SKAPINSKAS, Geelongo apylinkės pirmininkas, aktyviai dirba praplėsdamas lietuvių namus.

Dr. A. VILIŪNAS (Sydney) studijavęs „visuose“ pasaulio kraštuose ir baigęs ekonomijos ir medicinos mokslus, skaitė „Plunksnos klube“ paskaitą „Žmogus ir tauta“.

Dr. A. STEPONAS, aktyvus Adelaidės lietuviškame gyvenime, paliko ją ir išskrido į Europą ir kitus kraštus pasitobulinti medicinos moksle. Jis vadovavo jaunimo organizacijose, buvo vienas iš moderatorių Adelaidės studijų savaitėje. Reikia tikėtis, kad dr. Stepanas sugrįš — su ta pačia energija atgal į Adelaidę.

Dr. Leonas KRIAUCELIŪNAS šiais metais vadovavo ne tik *Naujienu* jubiliejiniam baliui, bet ir daugeliui vestuvinių puotų. Konkurencija dr. Vyt. Majauskui!

Š. m. gegužės mėn. 25 - 26 d. Chicagoje įvyko Liet. Fronto bičiulių suvažiavimas. Dr. A. Šležas, Chicagoje sambūrio pirmininkas, buvo šeimininkas. Dalyvavo nemažai kolegų gydytojų: A. Razma, J. Kižys, B. Radzivanas, K. Ambrozaitis, V. Majauskas, P. Kisielis, K. Pemkus, G. Grinis ir kt.

Dr. Vytautas DARGIS daug reiškiasi visuomeninėj veikloj (ne tik jo žmona Leonita). Š. m. gegužės 26 dieną kalbėjo Lietuvių Tautinėse kapinėse, birželio 9 d. skaitė paskaitą ALTO-gos Chicago skyriaus susirinkime.

Dr. Jonas ADOMAVIČIUS (Chicago) yra vienas iš autorių vidaus ligų knygos „Pan Endoscopy“.

Dr. Antanas RAZMA su šeima šią vasarą važinėjo po Japoniją ir kitus rytų kraštus. Parvykęs stojo į L.F. užbaigimo darbą. Jau be pranašysčių milijonas yra užbaigtas šiais metais.

Dr. Antanas ir Elena Razmai buvo pagerbti Lemonto LB ir artimųjų draugų specialioje vakarienoje. Lietuvių Fondas artinasi prie milijono. Šiame „Medicinos“ numeryje daugiau nerašysime, nes ilgiau sustosime prie LF ir gydytojų įnašų į jį sekančiame numeryje.

Dr. Petras ir Laima ŽLIOBAI atostogavo Kalifornijoje ir prie Michigaono ežero. Taigi Laima neturėjo laiko nė žodelio parašyti į šį skyrių.

D-ai Antanas ČERŠKUS, Alfonsas STANKAITIS, Valcovas ŠAULYS ir kt. priimti į Lietuvių Katalikų mokslo akademiją.

Dr. V. BYLAITIS (Chicago) š. m. birželio 1 d. buvo išrinktas Lietuvių Evangelikų tarybos generaliniu sekretoriumi. Jis ir dr. A. Trakienė įeina į Balfo specialią socialiniams reikalams komisiją.

Dr. Aleksandras PAREIGIS daro rezidenciją Illinois universiteto ligoninėje. Š. m. rugsėjo 21 d. sukūrė šeimą. Dr. Aleksandras yra dr. Alfonso ir Danutės Pareigių (East Moline, Ill.) sūnus.

Dr. Ona VAŠKEVIČIŪTĖ (Chicago), Onos vaikų aikštelės steigėja, dažnai pabendrauja su lietuviukais, patikrina jų sveikatą bei pavaišina skanumynais.

Dr. Antanas MARČIUKAITIS (Gillespie, Ill.), išrinktas St. Francis ligoninės gydytojų štabo prezidentu.

Dr. Paulius ŠVARCAS (East St. Louis, Ill.) aktyviai reiškiasi Balfo bei Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veikloje.

Dr. Jonas GAPŠIS, besiverčias dantų gydytojo praktika Chicagoje, buvo išrinktas Standard Fed. Tappymo ir Skolinimo b-vės direktoriumi.

Dr. A. O. ŠABANIENĖ, ortopedė Chicagoje, poilsio savaitgalius praleidžia savo ūkyje Michigane. Jos vaišingumas ir graži aplinka buvo aprašyti „Naujieno-se“. Dr. Šabanienės sūnus studijuoja mediciną Vienoje.

Dr. J. GLIAUDELIS ne tik dirbo su Chicagos ateitininkais sendraugiais (pirmininkas), bet ir kalbėjo per Margučio radiją apie A. Maceinos „Didžiojo Inkvizitoriaus“ naująją laidą.

Dr. Jolanta PEČKIENĖ ir dr. Algis PAULIUS vasaros atostogas praleido su skautais Rako stovykloje, kur ėjo gydytojų pareigas.

Ill. L.G.P.M.V. Stipendijų fondo valdyba priima Ohio gydytojų paramą. V. Mažeikienė (buv. fondo pirm.) gauna čekį iš dr. J. Skrinskos (buv. Ohio L.G. drjos pirm.), o prižiūri dr. D. Giedraitis.

New Yorkas gali džiaugtis savo Kultūros Židiniu. Aukotojų sąrašuose matome ir daug gydytojų: J. ir I. Didžpinigaičiai, A. ir S. Dimai, J. ir L. Giedraičiai, V. Goldnerienė, B. Jankauskas, A. ir M. Matulaičiai, A. Norvydas, V. ir B. Paprockai, a.a. L. Plechavičius, B. ir A. Radzivanai, J. ir K. Šimaičiai, A. ir S. Skėriai, V. ir M. Slavinskai, A. ir J. Snieškai, A. Starkus, J. Tula, A. ir J. Vytuviai, A. ir M. Žemaičiai, A. ir E. Razmai (Ill.), J. Kriaučiūnas (Ohio), P. Bagdas, V. Ingelevičius, M. Kregždienė, J. ir H. Montvilai, T. ir A. Savickai, J. Urbanavičiūtė, S. ir I. Giedraičiai, St. Ankudas (Maryland), V. ir S. Biručiai, B. ir S. Bobeliai, N. Bražėnaitė, J. Budzeika, V. ir E. Čekai, V. Damijonaitis, A. Dunajewskis, R. Giedraitis, K. ir A. Jannace, D. ir E. Jasačiai, P. ir E. Legeckai, E. Noakas, J. Skučas, A. Salbonas, E. ir J. Trojanai, A. ir E. Vilčinskai, J. ir O. Vilpišauskai, S. Mickevich, Petrauskas, S. Skripkus, P. Young, A. Laucis (Ill.), J. Plikaitis (Ill.), R. ir G. Sidriai (Ill.), J. ir O. Gustainiai (Canada), A. Matukas, (Canada), J. ir A. Sungaila ir t.t.

Chicagos Lietuvių Operos mecenatai yra šie kolegos: L. ir I. Kriaučeliūnai, R. ir G. Sidriai, V. Reklys, R. Giniotis, J. Dėdinas ir kt.

L. K. Religinės Šalpos kolegos remėjai persekiojantys Lietuvos Bažnyčiai: J. ir P. Starkai, J. Masilionis, J. Petrikas, J. Kriaučiūnas, V. Karoblis, L. ir J. Giedraičiai, J. Mačiulis, S. Matas, V. Maurutis, B. ir A. Radzivanai, A. Razma, P. Kisielius, J. Gustaitis, P. Jarras, A. Laucius ir kt.

Vasario 16-tosios proga Lietuvos laisvinimo kovai remti, aukojo šie gydytojai: V. ir G. Širmeniai, V. ir M. Leliai, K. ir A. Rimkai, S. Repšienė, Z. ir J. Danilevičiai, J. ir A. Kižiai, J. ir J. Meškauskai, J. Reinys, V. Šaulys, V. Labokas, A. ir B. Polikaičiai, A. ir E. Aželiai, J. Balčiūnas, J. Stankaitis, J. Mačiulis, V. Maurutis, S. Jankauskas, K. ir O. Pautieniai ir kt.

Prel. M. Krupavičiaus paminklui bei monografijai įgyvendinti aukojo šie gydytojai: J. ir J. Meškauskai, E. ir M. Ringai, A. Glaveckas, J. Dėdinas, St. Ankudas, J. ir P. Starkai, J. Reinys, K. Rimkus, J. Valaitis, B. Matulionis, D. Giedraitis, E. Repšienė, V. Tauras, J. Makštutis, J. Šalna ir kt. Prof. dr. J. Meškauskas yra centrinio komiteto pirmininkas.

Lietuvos laisvinimo reikalams per Tautos Fondą aukojo šie gydytojai: dr. S. Pecavičius, dr. J. Sungaila, dr. Z. Kungys ir kt.

Clevelando Lietuvos šimtmečiui atžymėti paminklo statybai aukojo šie gydytojai: J. ir B. Skrinskai, S. ir G. Matai, J. Masilionis, A. ir N. Čepuliai, K. Pautienis ir kt.

Dr. Liucija EITMINAVIČIŪTĖ (Phoenix, Ariz.) suorganizavo socialinės tarnybos įstaigą. Šiomis dienomis viešėjo pas savo numylėtame Cicero, Ill.

Dr. C. PAŠKEVIČIUS (Worcester, Mass.) buvo paguldintas į ligoninę po didelės automobilio nelaimės.

Dr. Alfonsas STANKAITIS (Wetherfield, Conn.) kalbėjo ateitininkų sendraugių stovykloje š.m. rugpjūčio 19 d. tema: „Maisto sveikatingumo priežiūra JAV“.

Dr. Juozas SKAUDYS (Omaha, Nebr.) atšventė 70-tą gimtadienį. Doktoras Skaudys dirbo kaip federalinės veterinarijos gydytojas. Žada pasitraukti į pensiją.

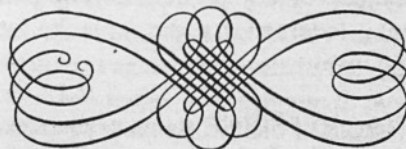
Dr. Audrius AGLINSKAS (Honolulu, Hawajai), su savo burine jachta iš San Francisco nuburiavo per 15 dienų (Birželio - liepos mėn.) į Hawajus (2200 mylių). Laivo įguloje matėsi ir dr. K. Aglinskas (žinomas Chicagos buriuotojas).

Dr. Edvardas KAMINSKAS, dirbęs Harvardo medicinos mokykloje, išsikėlė į Milwaukee, Wisc.

Dr. Edvardas JANSONAS ir dantų gydytoja Irena KUBILIŪNAITĖ - BAŠKIENĖ š.m. liepos 20 d. susituokė Providence bažnyčioje. Jaunavedžiams linkime sėkmės!

Dr. Denis MAŽEIKKA, aktyvus lietuviškame gyvenime, Vyčių seime (Detroit) š. m. rugpjūčio 11 d. buvo išrinktas Lietuvai gelbėti komisijos pirmininku.

Ramūnas KONDRATAS (rašęs ir „Medicinoje“) 1974 m. rugpjūčio 25 - 31 dienomis dalyvavo tarptautiniame medicinos istorikų kongrese Budapešte, Vengrijoje. Jis skaitė pranešimą „Juozapo Franko medicininės idėjos ir klinikinė praktika“. R. Kondratas yra doktorantas Harvardo universitete. Džiugu, kad turėsime nors vieną medicinos istoriką.

Dr. Alinas PAVILANIS (Kanada), baigęs medicinos stažą Vankuveryje, galvoja, kaip kurtis „ant savęs“. Praėjusią žiemą jis aktyviai dalyvavo Colorado žiemos stovykloje, kurioje paliko puikų įspūdį savo kolegoms.

Dr. Jonas DOMANSKIS pradėjo kosmetinės chirurgijos rezidenciją, University of California ligoninėje, San Francisco, California.

Dr. Jonas DAUGIRDA atliko savo interno stažą Bostono universitete, o dabar pradėjo chirurgijos rezidenciją McGill universiteto Royal Victoria ligoninėje Montreal, Kanadoje.

SVEIKINAME GIMTADIENIŲ PROGA

Dr. Antaną MATUKĄ — 80 m. (Santa Monica, Ca.).
 Dr. Joną BAČIULĮ (Bachulis) — 75 m.
 Dr. Stasį TAMOŠAITĮ — 75 m. (Miami Beach, Fla.).
 Dr. Zenoną Minginą — 75 m. (Chicago, Ill.).
 Dr. Stasį STUNGĮ — 70 m. (Massillion, Ohio).
 Dr. Juozą SKAUDĮ — 70 m. (Omaha, Nebr.).
 Dr. Alfonsą PAKALNĮ — 65 m. (Detroit, Mich.).
 Dr. Juozą PETRIKONĮ — 65 m. (Woodbine, Iowa).
 Dr. Edwardą BUTRIMĄ — 65 m. (Florida).
 Dr. Stasį PETRAUSKĄ — 63 m. (Elizabeth, N.Y.)
 ir visus kitus neišvardintus.

KELIAUJAME

Dr. Julius RAMONAS su žmona Ingrida, dr. Antanas PUSTELNIKAS su žmona Genovaite, dr. Kazys VAIČIUS, dr. Juozas PLIKAITIS, ponis Bronė Sadauskienė lankėsi šį pavasarį P. Amerikoje (Ekvadore, Argentinoje, Brazilijoje).

Dr. Leonas SEIBUTIS (Chicago) šį pavasarį buvo išvykęs paslidinėti į Šveicarijos Alpes.

Dr. Marija ŽEMAITIENĖ su vyru Aleksandru (N. J.) šį pavasarį dalyvavo gydytojų suvažiavime Romoje.

Dr. Petras KISIELIUS (Ill.) su šeima atostogavo Europoje. (Vokietijoje, Italijoje). Be poilsio kaip Atėtininkų federacijos vadas, aplankė žymesnius vadus bei institucijas.

Dr. Elena REPŠIENĖ šią vasarą lankėsi Venecueloje pas savo brolių dr. Hermanavičių (plačiau apie jį šioj „Medicinoj“).

RAŠOME

Dr. Z. DANILEVIČIUS (Chicago, Ill.): „Neleistina ir neatleistina“ (Naujienos, 1974 m. geg. 24); „Baisusis birželis ir mūsų herojai“ („Draugas“ 1974 birželio 15); „Gaja - darnaus sugyvenimo pavyzdys“ („Draugas“ 1974 bal. 1).

Dr. K. PAUTIENIS (Cleveland, Ohio): „Kinijos basų daktarų sistema“ (Naujienos, 1974, liepos 5); „Clevelando šaulių moterų veikla“ („Naujienos“, 1974 rugs. 2 d.)

Dr. A. MATUKAS (Woodstock, Ont. Canada) rašė apie Kryžių kalną („Laisvoji Lietuva“, 1974 rugs. 12).

Dr. Alfonsas STANKAITIS (Wetherfield, Conn.) „Veterinarijos medicina Nepriklausomoje Lietuvoje“ („Darbininkas“ 1974 kovo 22).

Dr. D. DEGESYS (Cleveland, Ohio): „Realus žvilgsnis į senatvę“ („Dirva“ 1974 bal. 12)

Dr. Antanas GUSTAINIS - GUSSEN (Chicago, Ill.) be daugelio straipsnių „Sandaros“ laikraštyje sveikatos klausimais, parašė ilgesnį straipsnį „Beprotystės istoriją“ („Naujienos“, 1974 liepos 24 - 31). Reikia priminti, kad dr. Gustainis yra parašęs 3 knygas: 1) Dantys, jų priežiūra, sveikata ir grožis, 2) Aukšta kultūra — žiaurūs žmonės ir 3) Atostogos vakarinėse valstybėse.

Dr. V. BALČIŪNAS (Kenosha, Wisc.): „Apivarų gelbėjimas“ („Naujienos, 1974 bal. 4); „Niekada!“ („Naujienos“, 1974 geg. 17).

Dr. P. TOTORAITIENĖ (Medellin, Kolumbija): „Didžiosios lietuvių dienos Kolumbijoje“ (Tėviškės Žiburiai“, 1974 geg. 16).

Dr. V. K. VAITKEVIČIUS (Detroit, Mich.) yra koautorius straipsnio apie Citotoksiną ir kepenų vėžį („Cancer“, Vol. 2. No. 2., 1974, vasario mėn.).

Dr. Juditos L. VAITUKAITYTĖS (Bethesda, Md.) vardą vis dažniau matome profesinėje amerikiečių literatūroje su originaliais straipsniais („Clinical Endocrinology and Metabolism“ Vol. 37, No. 4 - 5, 1973 m.). Ji pakviesta ir į žurnalo redakcinę kolegiją. Ji dažnai dalyvauja su pranešimais konferencijose.

Dr. DAINA VARIAKOJYTĖ (Chicago, Ill.) „Mycosis fungoides“ („Cancer“, Vol. 33, No. 6, birželio mėn. 1974 m.)

Dr. Vladas KAUPAS (Concord, N.H.) „Tuberculosis in a family day-care home“ (JAMA, Vol. 228, No. 7, gegužės 1974).

Dr. Marija ARŠTIKYTĖ (Toronto, Ont. Canada): „Ocular aftermath of Stevens-Johnson syndrome“ (Arch Ophthalmology“ Vol. 90, lapkričio 1973).

Dr. Julija VILINSKAS (Hartford, Conn.): „Cecal diverticulitis“ (JAMWA Vol. 28, No. 7 liepos 1973).

Skyrių veda dr. K. AMBROZAITIS

Skirta poilsiui, ne terapijai

„Sugrįžki, jaunyste!“ — atlieka dr. R. Vienužis, dr. J. Valaitis ir dr. V. Dargis.

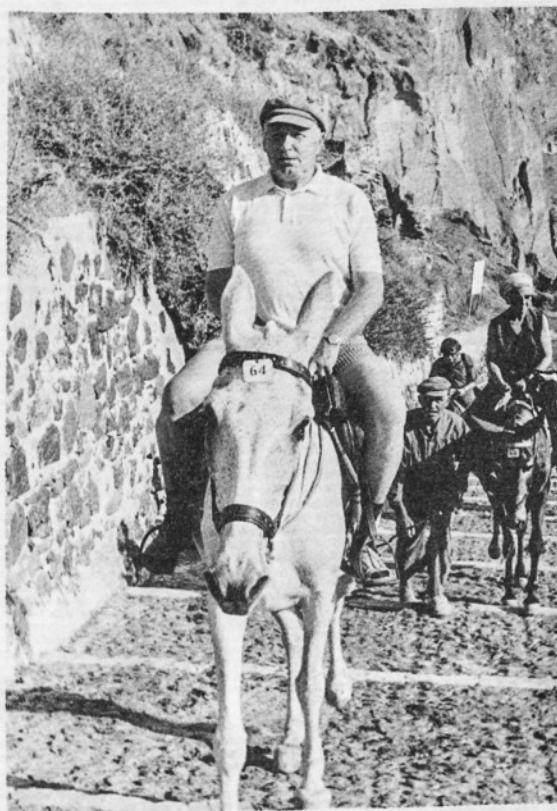

Dr. G. Balukas įteikia „diplomą“ dr. K. Bobeliui už nedalyvavimą lenktynėse.

Nuotr. dr. K. Ambrozaičio

Medicina Nr. 2 (47), 1974

Dr. J. STANKAITIS ant balto žirgo prie Juodųjų marių, Graikijos žemėje. Tai yra istorinis ir politinis momentas. Tuolaikinės kronikos mini dr. Stankaičio įsidėmėtinus žodžius: „Aš noriu eiti į kalną pėsčiomis. Bet kur tau! Stumte užstumia mane ant balto mulo nugaros. Jiems malonus 1 doleris. Aš gerai žinau savo svorį ir arklių pajėgumą, todėl sa-

Dr. Jonas Stankaitis

kau: „Vyrai, čia tai jau nieko nebus“. Taip ir buvo. Užvilkęs mane du trečdalius kelio, mulas ėmė svyrinėti, mano mėlyna kepurė pakibo už alyvos medžio šakos ir pasiliko. Pagalvojau: tegu kybo, grįždamas rasiu. Kai mano mulas ėmė griuvinėti, nusėdau ir paėmęs jį už pavadžio, užvilkau į balno viršūnę. Tada apačioje pasigirdo šauksmai. Gi žiūriu, trys graikai atneša mano mėlyną kepurę“.

PAVAIŠINO

Dr. J. Kižys savo laisvalaikiu mėgsta eksperimentuoti namuose gamindamas moksliniu būdu įvairių rūšių vyną. Savo laimėjimais sutiko pasidalinti su kitais kolegomis, atnešdamas į vieną parengimą Čikagoje savo geriausio vyno. Problema buvo tik ta, kad jo vynas buvo pilstomas neįprastu būdu:

Dr. J. KIŽYS ir dr. A. ŠLEŽAS demonstruoja raudono rūgštaus vyno perdavimo metodą, pilamą per ausį. „Prie gražaus veido net bliūdas vietoj skrybelės pritinka. Minėtas kiekis svaigalų derinasi su gera sveikata tik jausmais nepairusiam žmogui“.

Dr. P. Rasutis ir dr. J. Kižys: „Ponios, gal raudonojo vyno transfuzijos?..“ Nuotr. dr. K. Ambrozaičio

Dr. J. Valaitis per paskutinį PLGS suvažiavimą: „Žmogus ne vien patologija gyvas!“

VYRIŠKUMAS

Vienas lietuvis gydytojas *Naujienu* rugpiūčio 20 d. laidoje atsako į užklausimą apie „vyriškumo sukrikimą“: „Vyriškumo sumažėjimas — seksualinė impotencija yra neurologinė liga, apgaubta psichologine skraiste. Žinoma, kiekvienu atveju gali būti kitaip. . . Tarkis su savo gydytoju. Tą patį turėtų daryti ir tamstos minimos „klubo“ narės. Žinoma, jos nesileis gydomos, nes jos, matyt, yra patenkintos savo erotiškumu, slepiamu po „pasikalbėjimų“ skraiste. Sutrikimai lytinėje srityje suteikia žmonijai be galo daug negerumų. Žmonės ima lakstyti po taver-nas, ima gaudyti vienas kitą įvairiuose „klubuose, rateliuose, suėjimuose“, kai žmoniški darbai artimo, ypač senesniojo ir mažesniojo naudai lieka neatlikti. Nekaltinkime dėl to nei Dievo, nei šėtono: tvarkykimės patys visapusiškai, žmonišką gyvenimą, įskaitant tokį ir lytinę srityje. Sėkmės“.

Dr. A. Milius: „Revoliucija, vaikai negimsta!“

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga

Pirmininkas

GEDIMINAS K. BALUKAS, M.D.
1836 W. 93rd St.
Chicago, Ill. 60620
(312)239-4683

Sekretorius - išdininkas

MINDAUGAS VYGANTAS, M.D.
1720 Central Ave.
Wilmette, Illinois 60091
(312) 251-6503

Vicepirmininkai

VACYS SAULYS, M.D.
2639 W. 86th St.
Chicago, Ill. 60652
(312) 476-5848

VYTAUTAS MAJAUSKAS, M.D.
23738 Joy Rd.
Detroit, Mich. 48200

STASYS PACEVIČIUS, M.D.
87 Riverwood Parkway
Toronto 18, Ontario
Canada

„Medicina“ redaktorius

KAZYS PEMKUS, M.D.
1022 Beau Brummel Dr.
Sleepy Hollow, Dundee
Ill. 60118

Direktoriai

A. PACEVIČIUS, M.D.
A. ZOTOVAS, M.D.
A. CEPULIS, M.D.
D. GIEDRAITIS, M.D.
V. VAITKUS, D.D.S.
R. SNIPAS, M.D.

Revizijos Komitėja

LEONIDA GIEDRAITIENĖ, M.D.
BRONIUS RADZIVANAS, M.D.
VACLOVAS TUMASONIS, M.D.

Garbės Teismas

VYTAUTAS AVIŽONIS, M.D.
HENRIKAS BRAZAITIS, M.D.
BALYS MATULIONIS, M.D.

**Ruoškimės dalyvauti
X-tame PLGS suvažiavime
1975 m. gegužės 24 - 25
Chicagoje.**

**Pasimatykime,
pabendraukime,
išsiaiškinkime ir
dirbkime kartu.**

MEDICINA

c/o Mrs. L. Dargis
10326 Kipling St.
Westchester, Ill. 60153
U.S.A.